Agatha Cristie _ Ölümün Tam Zamanı

Bay Quin'in Gelişi

Yıl başıydı. Royston Köşkündeki konuklardan yaşça büyük olanlar geniş salonda toplanmışlardı.

Bay Satterthvvaite gençler gidip yattıkları için memnundu. Sürüyle genci birarada görmekten hoşlanmazdı. Onların basit, incelikten yoksun kimseler olduklarını düşünürdü. Bay Satterth-vvaite artık İnceliği olan her şeyden gitgide daha çok hoşlanmaya başlıyordu.

Bay Satterthvvaite altmış iki yaşındaydı, biraz kamburu çıkmış, kupkuru bir adamdı. Merak dolu yüzü garip biçimde sanki cinmiş gibi bir ifade taşırdı. Başkalannın yaşamlanna karşı oldukça yoğun bir ilgi duyardı. Sözün gelişi bütün yaşamı boyunca ön sırada oturmuş ve gözlerinin önünde sergilenen insana ilişkin bütün dramları seyretmişti. Her zaman bir seyirci rolü oynamıştı. Ama şimdi, yaşlılık onu pençesine aldığı için artık hiçbir şeyi beğenmez olmuştu. Artık daha farklı şeyler İstiyordu.

Bay Satterthvvaite'in bu açıdan gerçekten yetenekli olduğu kuşku götürmezdi. Yaşlı adam çevresinde gelişen her ayrıntıyı hemen sezerdi. Neredeyse bir savaş atı gibi kokuyu alırdı. Sat-terthvvaite o gün öğleden sonra Royston'a geldiğinden beri o garip önsezi canlanmış ve ona hazır olmasını fısıldamaya başlamıştı, ilginç bir şeyler oluyordu. Ya da olacaktı.

Konuk sayısı fazla sayılmazdı. Neşeli, nazik ev sahibi Tom Evesham ve politikaya meraklı ciddi karısı. (Kadının kızlık adı

Laura Keene'di.) Asker, seyyah ve sporcu Sir Richard Conway. Bay Satterthvvaite'in adlannı bir türlü öğrenemediği altı yedi genç konuk. Ve Portat'lar.

Bay Satterthvvaite'i ilgilendiren de Portal'lardı.

Yaşlı adam Alec Portai'la daha önce hiç karşılaşmamış olmasına rağmen onunla ilgili her şeyi biliyordu. Çünkü adamın annesiyle babası ve dedesi Satterthvvaite'in dostianndandı. Alec Portal 'karakteristik özelliklere sahip biri' diye tanımlanabilirdi. Kırkına yakındı. Bütün Portal'lar gibi mavi gözlü, san saçlıydı. Sporu severdi, oyunlarda başarılıydı ve hayal gücünden yoksundu. Alec Portat'ın öyle olağanüstü bir yanı yoktu. Her zaman rastlanabilecek sağlam yapılı, iyi aileden bir İngiliz.

Ama karısı farklıydı. Bay Satterthvvaite onun Avustralyalı olduğunu biliyordu. Portal iki yıl önce Avustralya'ya gitmiş ve kadınla orada tanışmıştı. Onunla evlendikten sonra alıp İngiltere'ye getirmişti. Kadın evlenmeden önce ingiltere'ye hiç gelmemişti. Ama yine de B a y Satterthvvaite'in o zamana kadar karşılaştığı Avustralyalı kadınlara hiç benzemiyordu.

Yaşlı adam şimdi onu gizli gizli incelemekteydi, ilginç, hem de çok ilginç bir kadın- Hiç hareket etmiyor ama yine de hayat dolu. Canlı! Tamam, işte önemli olan bu. Kadın pek güzel sayılmaz. Hayır, onu 'güzel' diye taromlayamazsın. Ama insanın gözünden kaçmayan tehlikeli bir büyüsü var. Hiçbir erkeğin gözünden kaçmayacak bir şey bu. B a y Satterthvvaite'in erkek yanı böyle söylüyordu. Ama kadınca bir yanı da başka bir soruyla aynı derecede ilgilenmekteydi. Bayan Portal saçlannı neden boyuyor?

Herhalde başka bir erkek, kadının saçlarını boyadığını anlamazdı. A m a B a y Satterthvvaite bunun farkındaydı. Böyle şeyleri iyi bildiğinden bu durum onu şaşırtıyordu. Pek çok e s m e r kadın saçlarını sarıya boyardı, ama yaşlı adam o zamana kadar saçlan-nı siyaha boyayan bir sarışınla hiç karşılaşmamıştı. Kadınla ilgili her şey Bay Satterthvvaite'in merakını uyandırı-

yordu. Yaşlı adam Bayan Portal'ın ya çok mutlu ya da çok mutsuz olduğunu seziyordu. Peki bunlardan hangisiydi? Bunu bilmiyor ve bu yüzden de sinirleniyordu. Aynca kadın kocasını garip bir biçimde etkiliyordu.

B a y S a t t e r t h v v a i t e kendi kendine, adam kadına tapıyor, dedi. Ama bazan... evet... karısından korkuyor! İşte bu çok ilginç! Oldukça İlginç h e m de!

Portal'ın çok fazla içtiği kesindi. Ayrıca karısı ona bakmadığı zaman kadını acayip bir biçimde gözetliyordu.

Bay Satterthvvaite, sinir, diye düşündü. Adamın sinirleri çök bozuk. Bunu kadın da biliyor ve hiçbir şey yapmıyor.
Bu çift, yaşlı adamın merakını fena halde çekiyordu, Bir şeyler döndüğünü hissediyor a m a ne olduğunu anlayamıyordu.
Yaşlı adam, büyük saatin çalışıyla daldığı düşüncelerden uyandı.
Evesham, « O n iki,» dedi. « Y e n i yıl başlıyor. Mutlu yıllar! H e r -kese güzel bir yeni yıl diliyorum. Aslında saat beş dakika ileri. Neden çocuklar oturup yeni yılı karşılamadılar, bilemiyorum.»
Karısı sakin sakin, « O n l a n n gidip yattıklarını hiç sanmıyor u m , » diye cevap verdi. « H e r h a l d e şimdi yataklanmıza saç fırçası gibi şeyler koymakla meşguller. Böyle şeyler onları eğlendiriyor. Gençliğimde bu tür şeyler yapmamıza izin verilmezdi.»
Convvay gülümsedi. «Autre temps, antre moeurs.» Uzun boylu, asker tavırlı bir adamdı. Eyesham'la hemen hemen aynı yapıdaydılar. Dürüst, mert, zeki olduktannı iddia etmeyen, merhametli insanlar.
Lady laura konuşmasını sürdürdü. «Gençliğimde el ele tutuşarak bir daire oluşturur ve 'Auld Lang Syne'ı söylerdik. 'Eski dostlar unutul malı mı...' B e n her zaman bu sözlerin çok dokunaklı olduğunu düşündüm.»
Evesham endişeyle kımıldandı. « A h , kapat bu konuyu, Laura. Yeri c t e g 7 / . »
Oturdukları büyük salonda ilerleyerek bir lamba daha yaktı.
- 7 —
Lady Laura usulca, « N e de aptalım...» diye mırıldandı. «Tabii bu ona zavallı, Bay Capel'i hatırlatıyor. Şömine size fazla sıcak mı geldi, yavrum?»
Eleanor Portai ani bir hareket yapmıştı. « Ç o k teşekkür ederim. Koltuğumu biraz geriye çekeceğim.»
Bay Satterthwaite, sesi ne kadar da güzel, diye düşündü, insanın her zaman aklında kalan, hafif, yankılı, mırıltıya benzeyen şeşlerden. Artık yüzü gölgede kalıyor. Ne yazık.
Eleanor Portai gölgelerin arasından, «Bay... Capel m i ? » dedi.
«Evet. Bu evin ilk sahibi oydu. Zavallı kendini vurdu. Ah, tamam tamam Tom, sen istemedikçe bu olaydan söz etmeyeceğim. Tabii bu olay Tom'un şok geçirmesine neden oldu. 0 sırada buradaydı. Siz de öyle sanınm, Sir Richard.»
«Evet, Lady Laura.»
Köşedeki büyük s a a t inledi, tıkırdadı, fıkırdadı ve sonra on ikiyi çaldı.
•
E v e s h a m kısaca, « M u t l u yeni yıllar,» diye mırıldandı.
Lady Laura örgüsünü ağır ağır toplarken, «Eh, yeni yılı da karşıladık işte...» dedi. Sonra Bayan Portai'a bakarak ekledi. « N e diyorsunuz, yavrum?»
Eleanor Portai hemen ayağa kalktı. Neşeyle, «Evet, hepimiz de gidip yatalım...» dedi.
Bay Satterthwalte de ayağa kalkarken, rengi iyice uçmuş, ' diye düşündü ve mumlarla ilgilenmeye başladı. Yüzü bu kadar solgun değildi.
Bir mumu yaktı ve eski tarz bir reveransla onu genç kadına uzattı. Bayan Portai teşekkür ederek mumu aldı ve ağır ağır merdivenden çıkmaya başladı.
Bay Satterthvvaite ansızın garip bir isteğe kapıldı. Kadının arkasından gitmeyi, onun endişelerini gidermeyi istedi. Nedense kendisine Eleanor Portai tehlikedeymiş gibi geliyordu. Sonra isteği söndü ve bu isteğinden ötürü utandı. Onun da sinirleri bozulmaya başlıyordu anlaşılan.
- 8 -
Bayan Portai merdivenden çıkmaya başladığı zaman kocasına bakmamıştı. Ama şimdi omzunun üzerinden geriye doğru bakıp onu dikkatle uzun uzun inceledi. Bu bakışın ardında çok yoğun bir duygu gizliydi. Bay Satterthvvaite bile bu durumdan etkilendi.
Ev sahibesine, «İyi geceler,» derken bir hayli şaşkındı.
Lady Laura, «Bunun gerçekten mutlu bir yıl olmasını dilerim,» diyordu. « A m a bana politik durumumuz ciddi biçimde karmaşık gibi geliyor.»
Bay Satterthwaite heyecanla, «Öyle olduğundan eminim,» diye cevap verdi. «Öyle olduğundan eminim.»
Lady Laura tavrını değiştirmeden sözlerini sürdürdü. «Eşiğimizin üzerinden herkesten önce esmer bir adamın aşacağını urnanm. Bu batıl inancı herhalde

biliyorsunuz, Bay S a t t e r t h v v a -ite? Bilmiyor musunuz? Beni şaşırtıyorsunuz. Eve uğur getirmesi için yılın ilk günü kapıdan e s m e r bir adamın girmesi gerekir. Ah, Tannm, yatağımda pek kötü bir şey bulmayacağımı umarım. Çocuklara hiç güvenim yok. Fazla neşeli ve yaramazlar.»
Lady Laura endişeyle başını salladı ve azametle merdivenden çıktı.
Kadınların gitmesiyle koltuklar büyük, açık şöminede alev alev yanan kütüklere daha yaklaştınldı.
Evesham viski şişesini kaldırarak ev sahibine yakışan bir tavırla, «İçelim...» dedi.
Herkesin kadehleri dolduktan sonra söz daha önce yasak olan o konudan açıldı.
C o n v v a y , « S i z Derek Capel'i tanırdınız, değil mi, S a t t e r t h v v a -ite?» diye sordu.
«Evet... biraz.»
« Y a siz Portal?»
«Hayır. Onunla hiç karşılaşmadım.»
Portai bu sözleri kendini savunurcasına ve adeta öfkeyle söylemişti.
Satterthvvaite bu yüzden hayretle başını kaldırdı.
- 9 -
Evesham ağır ağır, «Laura'nın bu konuyu açmasından hiç hoşlanmıyorum,» dedi. «O felaketten sonra burası zengin bir fabrikatöre satıldı. Adam bir yıl sonra buradan ayntdı. Burayı pek uygun bulmamıştı. Evde hayaletlerin dolaştığına dair saçmasa-pan hikâyeler anlatıldı. O yüzden de köşkün adı kötüye çıktı. Sonra Laura, West Kidteby'den aday olmamı istedi. Tabii bu da bu bölgede yaşamamız gerektiği anlamına geliyordu. Uygun bir ev bulmak hiç kolay değildi. Royston'u ucuza veriyorlardı. Ve... şey... sonunda burayı satın aldım. Hayaletlere inandığım yok. Ama insan dostlarından birinin kendini vurduğu bir evde oturduğunun hatıriatılmasından da hoşlanmıyor. Zavallı Derek... bunu neden yaptığını hiçbir zaman bilemeyeceğiz.»
Atec Portal ağır ağır, «Nedeni açıklayamadan kendini vuran ilk insan d değil,» dedi. «Sonuncusu da olmayacak.» Ayağa kalkarak bardağa ağzına kadar viski doldurdu.
Bay Satterthvvaite kendi kendine, bu adamın bir derdi var, dedi. Büyük bir derdi var. Neler olduğunu bilebilseydim.
Conway, «Tanrım,» diye bağırdı. «Rüzgânn uğultusunu duyuyor musunuz? Korkunç bir gece bu.»
Portal pervasızca güldü. «Tam hayaletlerin dolaşabilecekleri bir gece. Herhalde cehennemin bütün zebanileri ortaya çıktılar.»
Convvay gülerek cevap verdi. «Lady Laura'ya göre içlerinden en esmeri bize şans getirecek. Şu sesi dinleyin.»
Rüzgâr iniltiyi andıran sesler çıkararak şiddetlenirken çivili büyük kapıya üç kere vuruldu.
Hepsi de irkildiler.
Evesham bağırdı. «Gecenin bu saatinde kim gelmiş olabilir?»
Herkes birbirine baktı.
Evesham, «Kapıyı ben açacağım,» dedi. «Uşaklar yattılar.»
Kapıya doğru hızla gitti. Ağır demir kolları biraz zorlukla kaldırarak kapıyı açtı. içeriye buz gibi rüzgâr doldu.
Kapıda uzun boylu, ince bir adam duruyordu. Bay Satterth-
vvaite adama bakarken yabancı ona kapının üzerindeki vitray yüzünden gökkuşağının bütün renklerine bürünmüş gibi geldi. Zayıf, esmer yabancı içeriye doğru bir adım attı.
Adam .tatlı ve nazik bir sesle, «Böyle rahatsız ettiğim için özür dilemeliyim,» dedi. «Arabam bozuldu ama önemli bir şey yok. Şoförüm arabayı tamir ediyor. Ne var ki, bu iş en yaz yarım saat kadar sürecek. Ve dışarısı da korkunç soğuk.»
Yabancı durakladığında Evesham hemen atıldı.
«Herhalde öyledir. Buyurun, bir içki için. Size arabanız konusunda yardım edemez miyiz?»
«Teşekkür ederim, hayır. Şoförüm ne yapılması gerektiğini biliyor. Ah, evet. Adım Quin. HarJey Quin.»
Evesham, «Oturun, Bay Quin,» dedi. «Bunlar da... Sir Richard Convvay, Bay Satterthvvaite, Bay Portal. Adım Evesham.»

Bay Quin uygun sözleri mınldandıktan sonra Evesham'in çektiği koltuğa oturdu. O sırada şöminedeki alevlerin oyunu yüzünden suratında sanki bir maske varmışçasına gölgeden oluşan bir çizgi belirdi.
Evesham ocağa birkaç kütük daha attı. «Bir içki?»
«Teşekkür ederim.»
Ev sahibi yabancıya içki getirdikten sonra, «Bu bölgeyi iyi bilir misiniz, Bay Quin?» diye sordu.
«Birkaç yıl önce buradan geçmiştim.»
«Sahi mi?»
«Evet. O günlerde bu ev Derek Capel adında birinindi.»
Evesham, «Ah, evet,» dedi. «Zavallı Derek Capel. Onu tanır mıydınız?»
«Evet, tanırdım.»
Evesham'ın tavırları değişti, ingilizlerin karakterini incelememiş kimseler bunu farketmezlerdi. Evesham daha önce gizli bir resmilikle davranmıştı. Ama şimdi bundan vazgeçmişti. Bay Ûuin, Derek Capel'i tanıyordu. Böylece güvenilir biri olduğu da ortaya çıkmıştı.
- 10 —
- 11 —
E v e s h a m bir sırn açıklar gibi, « Ş a ş ı l a c a k bir olaydı,» dedi. « B i z de demin bundan söz ediyorduk. Açıkçası burayı almak bana çok zor geldi. Başka uygun bir yer olsaydı... Ama yoktu. Anlayacağınız Capel'in kendini vurduğu gece ben buradaydım. C o n v v a y de öyle. Ve... ben h e r zaman onun hayaletinin etrafta dolaşmasını bekledim.»
Bay Quin ağır ağır, kelimelere basa basa, «Açıklanması zor, esrarlı bir olay,» diye mırıldandı ve sonra da önemli bir repliki söylemiş bir aktör tavrıyla durakladı.
Convvay atıldı. «Açıklanması zor diyebilirsiniz. Gerçekten de bu pek esrarlı bir olaydı. Her zaman da öyle kalacak.»
B a y Quin kayıtsızca, « A c a b a ? » dedi. « E v e t , Sir Richard, ne diyordunuz?»
«Çok şaşırtıcı bir olaydı. Yaşantısının en güzel çağında, neşeli, kaygısız, dünyada hiçbir derdi olmayan bir adam. B e ş altı arkadaşı onun evinde kalıyorlar. Adam akşam yemeğinde son derece keyifli. Gelecekle ilgili planlarından söz edip duruyor. Sonra sofradan kalkarak doğruca yukarıya, odasına çıkıyor. Çekmecesinden bir tabanca alarak kendini vuruyor. N e d e n ? Bu olayın nedeni hiçbir zaman öğrenilemedi. Ve hiçbir zaman da öğrenile-meyecek.»
B a y Quin gülümseyerek, « B u pek geniş kapsamlı bir s ö z olmuyor m u ? » diye sordu.
C o n v v a y ona hayretle baktı. « N e demek istiyorsunuz? Anlamıyorum...»
«Bir problemin çözümlenmemesi onun hiç çözümlenmeyecek bir şey olduğu anlamına gelmez ki.»
« A h , yapmayın canım! Olay sırasında esrar çözülemedi. H e r -halde şimdi çözülecek değil. On yıl sonra yani.»
Bay Quin usulca başını salladı. « B e n sizinle aynı fikirde değilim. Tarihin sağladığı kanıtlar sizin aleyhinizde. Bir çağın gerçek tarihini o günlerde yaşayanlar değil, daha sonraki kuşaklardan olan tarihçiler yazabilir. Bu yalnızca görüş açısına bağlı bir şey.
— 12 -
Yani her şeyi olduklan gibi görebilmeye. Ya da isterseniz bunu başka h e r ş e y gibi oranlara bağlayabiliriz.»
Alec Portal öne doğru eğildi. Yüz kasları acı çekiyormuşcası-na seğiriyordu. «Haklısınız, B a y Q u i n . » diye bağırdı. « Ç o k haklısınız. Zaman bir sorunu ortadan kaldırmaz. Onu sadece başka bir biçimde size s u n a r . »
E v e s h a m hoşgörüyle gülümsüyordu. « Y a n i siz şöyle mi demek istiyorsunuz, Bay Quin? Bu gece Derek Capel'in ölümüyle ilgili koşulları incelersek belki de gerçeği anlayacağız, öyle mi? Olay gecesi anlamamız gerektiği gibi?»
« B u gerçekten olabilir, B a y Evesham. Artık kişisel denklemlerin çoğu ortadan kalktı. Olaylan artık yorumlamayacak, onlan olduktan gibi hatırlayacaksınız.»
Evesham kuşkuyla kaşlarını çattı.

Bay Quin sakin ve etkileyici sesiyle, «Tabii bir başlangıç noktası olması gerekir,» dedi. «Başlangıç noktası genellikle bir teoridir. İçinizden birinin böyle bir teorisi olduğundan da eminim, örneğin siz, Sir Richard?»
Convvay düşünceli düşünceli kaşlannı çattı. Sonra da özür düermişcesine, «Tabii o sırada biz... biz hepimiz işin içinde bir kadın olduğunu düşündük,» diye mırıldandı. «Sorun genellikle ya bir kadındır ya da para, öyle değ» mi? Ve tabii bu olayın nedeni kesinlikle para değildi. Capel'in öyle bir derdi yoktu. Onun için, neden... başka ne olabilirdi?»
Bay S a t t e r t h v v a i t e i r k H d i . K ı s a bir iki söz söyleyerek konuşmaya katkıda bulunmak için öne doğru eğildiğinde bir kadının yukarıdaki sahanlıkta trabzanın arkasına sinmiş olduğunu farket-mişti. iyice büzülmüştü kadın. Bu yüzden de ancak yaşlı adamın oturduğu yerden görülebiliyordu. Kadının hiç kımıldamadan konuşulanten büyük bir dikkatle dinlediği belliydi.
Satterthvvaite bu yüzden bir an gözlerine inanamadı.
Ama kadının arkasındaki giysinin kumaşını kolaylıkla tanıdı. Eski tarz bir brokardı bu. Kadın da Eleanor Portal'dı.

Ve birdenbire bu gecenin olaylan bir düzene giriverdi. Bay Ouin'in gelişi bir rastlantı değildi. Sırası geldiği için sahneye çıkan bir aktördü o. Bu gece Ryston'daki büyük salonda bir dram oynanıyordu. Oyunculardan birinin ölmüş olmasına rağmen yine de gerçek bir dramdı bu. Ah, evetl Derek Capel'in de bu oyunda rolü vardı. B a y Satterthvvalte bundan emindi.
Ve yaşlı adam birdenbire bir şeyi daha kavradı. Bütün bun-l a r B a y Ouin'in işiydi. O y u n u s a h n e l i y o r , aktörlerin rollerine b a ş l a -maları için gerekli sözleri söylüyordu. Esraran tam ortasındaydı, ipleri çekiyor v e k u k l a l a r ı oynatıyordu. B a y Quin h e r şeyi biliyordu. Yukarıda tahta trabzanın arkasına sinen kadının da farkındaydı. Evet bunun farkındaydı.
Bay Satterthwaite koltuğunda arkasına yasladı. Sonuçta o bir seyirciydi. Ve yaşlı adam oyunun gözlerinin önünde devam etmesini izledi. Bay Quin doğal bir tavırla ipleri çekiyor, kuklalarını harekete geçiriyordu.
B a y Quin düşünceli bir tavırla, « B i r kadın... evet,» dfye mırıldandı. « A k ş a m yemeğinde herhangi bir kadından söz e d H m e d i mi?»
E v e s h a m bağırdı. « A h , tabu ya Gapel, nişanlandığını açıkladı, işte bu yüzden ondan sonraki olay bize pek çılgınca geldi. Capel nişanlandığı için pek mutluydu. Bunun hemen ilan edilmeyeceğini söyledi. Ama bazı imalarda bulundu. Bekârlığının sona ı ereceğini söyledi.»
C o n v v a y ekledi. « V e tabii biz de nişanlısının Mm olduğunu tahmin ettik. Marjorie O U k e ' y d i nişanlısı. İyi bir kızdı.»
Konuşma sırası B a y Ouln'deydi. Ama o sesini çıkarmadı. Sessizliğinde acayip, tahrik edici bir şeyler vardı. Sanki son sözlerin doğru olmadığını düşünüyordu.
C o n v v a y bu yüzden kendini savunmaya çalıştı. «Nişanlı başka kim olabilirdi? Ha, E v e s h a m ? »
Tom E v e s h a m ağır ağır, «Bilmiyorum,» dedi. « D u r bakayım. Capel tamı tamına ne söyledi? Bekârlığının sona ereceğinden

söz etti. Nişanlısından izin almadıkça onun adını bize açıklayamayacaktı. Nişan henüz resmen ilan edilmeyecekti. Çok şanslı bir insan olduğunu söylediğini hatırlıyorum. 'İki eski arkadaşımın gelecek yıl bugün mutlu, evli bir erkek olacağımı bilmelerini istiyorum' da dedi. Tabii biz sözünü ettiği kadının Marjorie olduğunu sandık. Onunla iyi dosttular. Capel, Marjorie'yle sık sık oraya buraya gidiyordu.»
C o n v v a y , « Y a l n ı z bir ş e y var...» diye başladı ama konuşmasını sürdürmedi.
« N e söyleyecektin, D i c k ? »
«Bu olay biraz acayipti. Yani... Capel'in nişanlısı Marjorie'y-se bunun hemen açıklanmaması için hiçbir neden yoktu ki. Bu nişan neden gizli tutuluyordu? Sanki Capel'in nişanlısı evli bir kadındı. Kocası yeni ölmüş biri. Ya da kocasını boşamak üzere olan bir kadın.»
Evesham, « B u doğru.» dedi. «Tabii bu durumda nişan hemen ilan edilemezdi. Biliyor muşun, şimdi düşünüyorum da... Capel son zamanlarda Marjorie'yl fazla

görmüyordu. Onlar bir yıl önce daha sıkı fıkıydılar. Aralanna soğukluk girmiş olduğunu düşündüğümü de hatırlıyorum.»
B a y Quin mırıldandı. « Ç o k garip.»
«Evet. Sanki biri aralanna girmişti.»
C o n v v a y düşünceli düşünceli, « B a ş k a bir kadın...» dedi.
Evesham, « T a n n m ! » diye bağırdı. «Biliyor musun bizim Derek Capel o akşam insanı rahatsız edecek kadar çok keyifliydi. Sanki mutluluktan sarhoş olmuştu. Ama yine de bunu nasıl açıklayacağımı bilmiyorum... tavırları bir tuhaftı. Sanki birilerine meydan okuyormuş gibi.»
Alec Portal ağır ağır, « K a d e r e meydan okuyormuş gibi...» dedi.
Derek CapeTden mi söz ediyordu, yoksa kendinden mi? Ona bakan B a y S a t t e r t h v v a i t e ikincisini seçti. Evet, Alec Portal'in durumu da böyle. O da kadere meydan okuyor. İçkinin etkisiyle

karmakarışık olan kafası birdenbire hikâyedeki bir noktaya takıldı. Ve bu nokta gizli derdini anımsattı.
Bay S a t t e r t h v v a i t e başını kaldırdı. K a d ı n hâlâ sahanlıktaydı. Bakıyor ve dinliyordu. Sanki donmuş ya da ölmüş gibi hâlâ hareketsizdi.
C o n v v a y , « Ç o k doğru,» dedi. «Capel çok heyecanlıydı. Açıklanması zor, tuhaf bir heyecandı bu. Onu kumara fazla para yatıran ve her şeyin aleyhinde olmasına rağmen yine de kazanan bir adam, diye tanımlayabilirim.»
Portal fikrini açıkladı. «Belki de Capel yapmayı düşündüğü şey için cesaretini toplamaya çalışıyordu.» Ve sanki bu aklına bir şeyi getirmiş gibi ayağa kalkarak bardağına içki doldurdu.
E v e s h a m sert sert, « H i ç de değil,» dedi. « O n u n kendini öldürmeyi hiç düşünmediğine hemen hemen yemin edebilirim. C o n v v a y haklı. C a p e J , kazanma ihtimalinin çok az olmasına rağmen bu işi yine de başaran ve şansının kendine böyle yardım etmesine inanamayan bir kumarbaza benziyordu. Evet, tavırları böyleydi.»
C o n v v a y umutsuzca elini salladı. « A m a yine de on dakika sonra...»
Bir süre sessizce oturdular. Sonra E v e s h a m yumruğunu şiddetle masaya indirdi. «O on dakikalık sürede bir şey oldu herhal-d e ! » diye bağırdı, «öyle olmalı! A m a n e ? O l a y l a r ı dikkatle gözden geçirelim. Oturmuş konuşuyorduk. Sonra Capel birdenbire ayağa kalkarak odadan çıktı...»
Bay Quin, « N e d e n ? » diye sordu.
Sözünün böyle kesilmesi Evesham' ı şaşırttı. « E f e n d i m ? »
Bay Quin, « B e n sadece, 'Neden?' diye sordum,» dedi.
Evesham hafızasını zorlarken kaşları çatıldı. « B u bana pek önemli gelmedi. Yani o sırada. Ah, evet, tabii ya! Posta. Zilin çalmasıyla hepimizin ne kadar heyecanlandığını hatırlamıyor musun, Dick? Yollar kar yüzünden üç günden beri kapalıydı. Yıllardan beri böyle şiddetli tipi görülmemişti. Hiçbir yoldan geç-

mek mümkün değildi. Ne gazete geliyordu, ne de mektup. Capel, sonunda bir şeylerin gelip gelmediğini anlamak için kapıya gitti. Ve kucağında yığınla gazete ve mektupla döndü. Haberleri anlamak için gazetelerden birini açtı. Sonra da elinde mektupları, yukan çıktı. Üç dakika sonra silah sesini duyduk. Anlaşılır bir şey değil. Hiç anlaşılacak gibi değil.»
Portal, « B u n u n anlaşılmayacak ne tarafı v a r ? » dedi. « G e l e n mektuplardan birinde beklenmedik bir haber olduğu belli. Bence bu çok belli bir şey.»
«Ah! Bu kadar belirgin bir şeyi gözden kaçırdığımızı sanma. Soruşturma yargıcının da ilk sorduğu sorulardan biri bu oldu. Ama Capel mektuplarının hiçbirini de açmamışul Yığınla zarf tuvalet masasının üzerinde duruyordu.»
Portal üzülmüş gibiydi. «O mektuplardan birini olsun açmadığından emin misiniz? Belki de mektubu okuduktan sonra yırttı.»
«Hayır. Bundan kesinlikle eminim. Tabii en normal çözüm bu olurdu. Yine de mektuplann hiçbiri açılmamıştı. Hiçbir şey yakılmamış ya da yırtılmamıştı. Odadaki şömine de yanmıyordu.»
Portal başını salladı. « Ç o k garip...»

Evesham alçak sesle, «Olay tümüyle çok korkunçtu,» dedi. «Convvay'le ben, silah sesini duyduğumuzda yukan çıktık ve onu bulduk. Emin dun müthiş bir şok geçirdim.»
B a y Ouin, «Herhalde polise telefon etmekten başka yapılacak bir şey kalmamıştı,» diye mırıldandı.
«O yüzden şansımız vardı neyse ki. Karakoldan bir polis o sırada mutfaktaydı. Köpeklerden biri bir gün önce kaybolmuştu. Zavallı yaşlı Rover'i hatırlıyorsun değil mi C o n v v a y ? Yoldan geçen bir arabacı R o v e r " » yarıya kadar bir kar yığınına gömülü halde bulmuş. Onu alıp karakola götürmüş. Polisler hayvanı tanımışlar. Onun Capel'in olduğunu biliyorlarmış. Rover'ın onun en sevdiği köpeklerinden biri olduğunu da... işte m e m u r da o yüzden buradaydı. Köpeği getirmişti. Polisin, tabanca patlamadan

bir dakika önce geldiğini hatırlıyorum. Böylece bazılarımız zahmete girmekten de kurtulduydu.»
Conway bazı şeyleri yeni yeni anımsıyordu. « T a n n m , ne kar fırtınasıydı! Yılın bu günlerindeydi sanırım. Ocak ayının başlann-da.»
«Bence şubat ayındaydık. Dur bakayım... olaydan kısa bir süre sonra ülkeden a y n k J ı k . »
«Olayın ocak ayında olduğundan hemen hemen eminim. Ava çıkarken bindiğim atım Ned, ocak ayının sonlannda sakatlan-mıştı. Ned'i hatırlıyorsun değil mi? Ned'in sakatlanması Capel'in intiharından sonraydı.»
«O halde Capel, ocak ayının iyice sonlarında intihar etti. İnsanın aradan zaman geçince tarihleri doğru dürüst hatırlayama-ması çok garip.»
Bay Ouin laf otsun diye söylüyormuş gibi, « B u dünyanın en zor şeylerinden biridir,» dedi. «Tabii tarihi çok önemli bir olaya bağlayarak anımsayabilirsiniz, örneğin, bir hükümdara yapılan suikast. Ya da önemli bir cinayet davası.»
C o n v v a y , « A h , tabii y a ! » diye bağırdı. « O l a y Appleton davasından hemen önce oldu.»
« H e m e n sonra değ i miydi?»
« H a y ı r , hayır, anımsamıyor musun? Capel, Appleton'lan hatırlıyordu. Önceki bahar yaşlı adamın evinde kalmıştı. O ölme- ! den hemen bir hafta önce. Bir gece Appleby'nin çok huysuz olduğundan 'Bayan Appleton gibi genç ve güzel bir kadının öyle birine bağlı olması herhalde çok korkunç bir şeydi,' gibi sözler etti. Tabii o sırada kadının Appleton'u öldürdüğünden kuşkulanılmıyordu.»
«Tannm! Haklısın. Gazetede, mezann açılması için izin alındığını okuduğumu hatırlıyorum. Bu aynı gün olmalı. Haberi öylesine okuduğumu da anımsıyorum. Çünkü aklım cesedi yukarıda yatan zavallı Derek'teydi.»
B a y Quin, « Ç o k görülen a m a yine de garip bir fenomen b u , »

diye açıkladı. «Gerilimli anlarda bellek çok önemsiz bir şeyin üzerinde durur ve insan bunu uzun yıllar sonra bile bütün aynntılarıy-la hatırlar. Bu olay sanki beyine o andaki ruhsal gerilim yüzünden oyulur. Bu asıl olayla hiçbir ilişkisi bulunmayan bir ayrıntı olabilir. Örneğin duvar kâğıdının deseni gibi bir şey. A m a hiçbir zaman da unutulmaz.»
«Evet...»
B a y Quin, « B a y Capel'in odası verandanın yukansındakiydi değil m i ? » diye sordu. «O büyük o d a ? »
«Evet.»
Bay Ouin tatmin olmuş gibi başını salladı. Bay 3atterthwaite acayip bir heyecan duydu. Yaşlı adam, B a y Ouin'in her sözünün, her ses tonunun gerisinde önemli bir neden olduğuna inanıyordu. B a y Ouin bir noktaya erişmeye çalışıyordu. A m a Satterth-vvaite bunun ne olduğunu bilmiyordu. Ancak konuşmayı kimin yönettiğinin kesinlikle farkındaydı.
Kısa bir sessizlikten sonra Evesham önceki konuya döndü. «Şu Appleton olayı... Onu şimdi iyice hatırladım. Dava ne büyük bir heyecan uyandırmıştı. Kadın yakasını kurtardı değil mi? Çok hoş ve çok güzel bir kadındı. Olağanüstü güzel.»
Bay Satterthwaite'in bakıştan istememesine rağmen merdiven sahanlığına diz çökmüş olan gölgeye doğru kaydı. Ona mı öyle geliyordu? Yoksa o gölge bir yumruk

yemiş gibi biraz büzülmüş müydü? Bir el tutunacak bir yer aramış, sonra da duraklamış mıydı?
Düşen bir cam eşyanın şangırtısı duyuldu. Alec Portal bardağına viski koyarken şişe elinden kaymıştı. «Ah, çok üzgünüm. Bana ne olduğunu anlayamıyorum.»
Evesham, Portal'ın daha fazla özür dilemesine izin vermedi, «önemli değil, önemli değil, aziz dostum. Ne garip! Şişenin kırılması aklıma b î r şey getirdi. O kadın da böyle yapmıştı değil m i ? Bayan Appleton yani? Porto şişesini kırmıştı?»
«Evet. İhtiyar Appleton her gece bir kadeh porto içerdi.
— 19 —
Sadece kir kadeh. O öldükten sonra ertesi gün uşaklardan biri Bayan Appieton'un porto şişesini alarak mahsus kırdığını gördü. Tabii bu dedikoduların başlamasına neden oldu. Herkes, genç kadının kocasıyla hiç mutlu olmadığını biliyordu. Dedikodular yayıldıkça yayıldı. Sonunda Appieton'un akrabaları mezarın açılması için başvurdular. Aylar aylar sonra. Ve sonunda yaşlı adamın gerçekten de zehirlenmiş olduğu anlaşıldı. Ona arsenik verilmişti, değil mi?»
«Hayır. Striknin verilmişti sanırım. Aslında bu önemli değil. Bu işi bir tek kişi yapmış olabilirdi. Bayan Appleton yargılandı. Ve sonunda beraat etti. Masum olduğunu gösteren güçlü kanıtlar olduğu için değil. Daha çok aleyhinde delil olmadığı için. Yani kısacası kadın şanslıydı. Ama bu işi onun yaptığı da pek kuşku götürmez. Acaba kadına sonradan ne oldu?»
«Kalkıp Kanada'ya gitti sanırım. Yoksa Avustralya'ya mı? Orada amcası ya da öyle bir yakını vardı. Adam Bayan Apple-ton'a kendisiyle birlikte oturmasını önerdi. Bu durumda kadının yapabileceği en uygun şey de bu olacaktı.»
Alec Portal'ın kadehini kavrayan sağ eli Bay Satterthvvaite'i büyütüyordu adeta. Adam kadehi ne kadar sıkı tutuyordu! Yaşlı adam, eğer dikkatli olmazsan o kadehi bir iki dakika sonra kıracaksın, diye düşündü. Tannm! Bütün bunlar ne kadar ilginç!
Evesham ayağa kalkarak içki aldı. «Eh, zavallı Derek CapeTin neden kendini vurduğunu hâlâ öğrenmiş değiliz,» dedi. «Polis de bu konuda pek başanlı olamadı, öyle değil mi, Bay Quin?»
Bay Quin güldü. Kahkahası çok garipti. Alaylı, ama yine de kederli. Herkes irkildi.
Bay Quin, «Özür dilerim,» diyerek söze başladı. «Siz hâlâ geçmişte yaşıyorsunuz, Bay Evesham. Peşin yargılarınız da sizi hâlâ engelliyor. Ama ben... dışarıdan gelen biri, buradan geçen bir yabancı... ben sadece... gerçekleri görüyorum!»
«Gerçekleri mi?»
- 20 —
«Evet, gerçekleri.»
Evesham, «Ne demek istiyorsunuz?» diye sordu.
«Ben bir dizi belirgin olayı görüyorum. Onları siz açıkladınız. Ama önemlerini kavrayamadınız. Şimdi on yıl geriye gidelim ve gördüklerimizi inceleyelim. Fikirlerin ve duygulann etkisinde kalmadan yapalım bunu.»
Bay Quin ayağa kalkmıştı. Çok uzun boylu.duruyordu. Alevler arkasında yükselip alçalıyorlardı. Alçak ama etkileyici bir sesle konuşmaya başladı. «Akşam yemeğindesiniz. Derek Capel nişanlandığını açıklıyor. O sırada nişanlısının Marjorie Düke olduğunu düşünüyorsunuz. Ama şimdi bundan pek emin değilsiniz. Capel çok heyecanlı. Onda kadere başarıyla meydan okumuş bir adam hali var. Siz onun her şeye rağmen bir işi başarmış, mutlu biri gibi davrandığını söylüyorsunuz... Sonra zil çalıyor. Capel, çoktan beri gelmeyen mektupları almak için dışarı çıkıyor. Ama mektuplarını açmıyor. Ancak siz onun haberlere bir göz atmak için gazeteyi açtığını söylüyorsunuz. Bu olay on yıl önce oluyor. Bu nedenle o günkü gazetede ne gibi haberler olduğunu bilemeyiz. Uzaklardaki bir deprem? Yaklaşan bir siyasi kriz? Ancak gazetedeki bir haberi biliyoruz. Kısa bir haberi. Bunda İçişleri Bakanlığının üç gün önce Bay Appieton'un mezarının açılmasına izin verdiğinden söz ediliyor.»
«Ne?»
Bay Quin konuşmasını sürdürdü. «Derek Capel odasına çıkıyor. Ve orada pencereden bir şeyi görüyor. Sir Richard Convvay bize perdelerin kapalı olmadığını söylüyor. Odanın bahçe yoluna baktığını da. Peki, Capel ne görüyor? Kendini öldürmesine neden olacak ne gibi bir şey görmüş olabilir?»

«Ne demek istiyorsunuz? Capel ne gördü?»
Bay Quin, «Bir polisi gördü bence,» dedi. «Bir köpek için gelmiş olan bir memuru. Ama Derek Capel o sırada bunu bilmiyordu. O sadece... bir polisi gördü.»
Uzun bir sessizlik oldu. Sanki bu imayı kavramaları için zaman gerekliymiş gibi.
- 21 —
Sonunda Evesham, «Tanrım...» diye fısıldadı. «Ciddi olamazsınız? Appleton? Ama Appleton öldüğü sırada Capel orada değildi ki. Yaşlı adam karısıyla yalnızdı...»
«Ama belki de bir hafta önce oradaydı. Striknin sıvıda kolay erimez. Ancak hkJroklorid halindeyse o başka. Portoya katılan strikninin önemli bir kısmını son kadehle içecekti kurban. Belki Capel evden ayrıldıktan bir hafta sonra.»
Portal ileriye doğru atıldı. Gözleri kanlanmıştı, sesi boğuktu. «Kadın porto şişesini neden kırdı?» diye bağırdı. «Bana bunu söyleyin!»
Bay Quin o gece ilk defa Bay Satterthvvaite'e döndü. «Sizin hayat konusunda derin deneyimleriniz var, Bay Satterthvvaite. Belki bu sorunun cevabını bize siz açıklayabilirsiniz.»
Yaşlı adamın sesi hafifçe titremeye başladı. Sonunda onun sırası gelmişti. Oyunun en önemli sözlerinden bazılarını o söyleyecekti: Şimdi bir oyuncuydu o... bir seyirci değil.
Bay Satterthvvaite alçakgönüllü bir tavırla, «Bence kadının... Derek Capel'e karşı bazı duyguları vardı. Bana kalırsa iyi bir kadındı. Ve Capel'i yanından uzaklaştırmıştı. Kocası öldüğü zaman gerçeği anladı. Ve sevdiği erkeği korumak için onun aleyhindeki kanıtı ortadan kaldırmaya çalıştı. Capel daha sonra genç kadını kuşkularının yer: iz olduğuna inandırdı sanınm. Bayan App-leton da o zaman kendisiyle evlenmeye razı oldu. Ama yine de fazla acele etmek istemiyordu. Bence kadınların sezgileri çok ı güçlüdür.»
Bay Satterthvvaite rolünü oynamıştı.
Birdenbire uzun titrek bir iç çekişi duyuldu.
Evesham irkilerek bağırdı. «Tannm! Bu da neydi?»
Bay Satterthvvaite ona iç çeken kimsenin yukarıda, sahanlıktaki bekleyen Eleanor olduğunu söyleyebilirdi. Ama o iyi bir etkiyi bozmayacak kadar sanatçı ruhluydu.
Bay Quln gülünmüyordu. «Arabam herhalde artık hazır. Konukseverliğiniz için eşekkür ederim, Bay Evesham. Dostum için bir şey yapabildiğini umuyorum.»
— 22 —
Diğerleri ona hayretle baktılar.
«Olayın bu yanını farketmediniz mi? Capel, bu kadını seviyordu. Uğruna cinayet işleyecek kadar çok seviyordu hem de. Sonra yakalanmak üzere olduğunu sandı ve intihar etti. Ve istemeden Bayan Appleton'u bir sürü tehlikeyle karşı karşıya bıraktı.»
Evesham mırıldandı. «Ama kadın beraat etti.»
«Çünkü aleyhindeki iddialar kanıtlanamadı. Ve bana zavallı kadın hâlâ o kötü durumla karşı kârşıyaymış gibi geliyor. Tabii yanılıyor olabilirim.»
Portal bir koltuğa çökmüş, yüzünü de avuçlarına gömmüştü:
Bay Quin yaşlı adama döndü. «Allahaısmarladık, Bay Sat-terthvvaite. Dramlar sizi ilgilendiriyor, öyle değil mi?»
Bay Satterthvvaite, evet, dermiş gibi başını salladı. Şaşırmıştı.
«Pandomimle ilgilenmenizi önereceğim. Arlöken oyunuyla. Artık bu sanat ölüyor. Ama onunla ilgilenmeye değer. Tabii oyunun sembolizmini kavramak biraz zor. Ama, bildiğiniz gibi, ölümsüzler her zaman ölümsüzdür.»
Onun karanlıklara doğru ilerlediğini gördüler. Daha önce de olduğu gibi vitrayın renk renk ışığı üzerine düştü.
Bay Satterthvvaite yukan çıktı. Hava soğuk olduğu için penceresini kapatmaya gitti. Bay Quin bahçe yolundan iniyordu. Bir kapı açıldı ve bir kadın koşarak dışarı çıktı. Bay Ouin'le kadın bir an durarak konuştular. Sonra kadın eve doğru döndü. Bay Sat-terthvvaite'in penceresinin altından geçerken yüzündeki canlılık yaşlı adamı çok etkiledi. Bayan Eleanor Portal şimdi güzel hayallere dalmış biri gibi yürüyordu.
«Eleanor!»
Adam kansının yanına gelmişti.
«Eleanor, beni affet! Beni affet! Bana gerçeği söyledin. Ama Tann beni affetsin... sana tamamıyla inanamadım...»
Başkalarının işleri Bay Satterthvvaite'i her zaman çok ilgilen-

— 23 —
dirirdi. A m a o aynı zamanda bir centilmendi. Ve pencereyi kapatması gerektiğini de biliyordu. Öyle de yaptı.
Ama p e k ağır ağır.
Kadının, sözlerle anlatılamayacak sesini duydu. «Biliyorum b H i y o r u m . C e h e n n e m azabı çekiyordun. Bir zamanlar ben de yaşadım bunlan. Seviyorsun, ama kâh inanıyor, kâh şüpheleniyorsun. Kuşkularını bir yana itiyorsun... Ama sonra onlar alayla tekrar karşına dikiliyorlar. Biliyorum, Alec, biliyorum. Ama bundan daha da kötü bir cehennem azabı var. Seninle beraberken çektiğim azap. Kuşkularının, bana karşı duyduğun korkunun sevgimizi zehirlediğini görüyordum. O adam, bu gece bir rastlantı sonucu buradan geçen o yabancı, beni kurtardı. Anlayacağın artık daha fazla dayanamayacaktım. Bu gece... bu gece kendimi öldürecektim! Alec... Alec!»
— 24 —
Camdaki Gölge
Lady Cynthia Drage, « Ş u n u dinleyin,» diyerek elindeki dergiden bir haberi yüksek sesle okumaya başladı « B a y ve Bayan Unkerton bu hafta Greenways Köşkünde konuklannı ağırlayacaklar. Davetliler arasında Lady Cynthia Drage, B a y ve Bayan R i c -hard Scott, Binbaşı Porter, Bayan Staverton, Yüzbaşı Allenson ve Bay Satterthvvaite bulunuyor.»
Lady Cynthia dergiyi bir kenara fırlattı. «İnsanın başına nasıl bir dert aldığını bilmesi iyi bir şey. Ama açıkçası her şeyi berbat etmişler.»
Karşısında oturan ahbabı yani dergideki konuklar listesinde adı en son geçen Bay Satterthvvaite ona soru sorarmış gibi baktı. Yaşlı adam için, « Y e n i ortaya çıkan zenginlerden birinin evine gittiğinde ya yemekler olağanüstüdür ya da orada bir dram oynanmaktadır.» denilirdi. Başkalarının yaşadığı trajedi ve komediler B a y Satterthvvaite'i 'anormal' denilecek derecede ilgilendirirdi. Orta yaşlı, haşin suratlı, aşırı boyalı bir kadın olan Lady Cynthia dizlerinin üzerinde duran son moda güneş şemsiyesini kaptığı gibi yaşlı adama hızla vurdu. « N e söylediğimi anlamamış gibi davranmayın! Pekâlâ da anladınız! Dahası da var... sizin buraya kopacak kıyameti seyret-m e k için geldiğinizden de eminim.»
B a y S a t t e r t h v v a i t e şiddetle itiraz etti. « N e d e n söz ettiğinizi bilmiyorum.»
- 25 -
«Richard Scott'dan söz ediyorum. Şimdi de onun adını bile duymamış gibi bir tavır mı takınacaksınız?»
« H a y ı r . Ne münasebet! 0 ünlü bir avcı değil m i ? »
«Ta kendisi! Şarkıdaki gibi, 'Dev gibi ayılar ve kaplanlar vb...' Tabii şu ara daha da ünlendi. Unkerton'lar onu ve genç kansını ağırlamak için deli oluyorlar. Kadın oldukça sevimli ve onda bir çocuğun saflığı var. Henüz yirmisinde. Adam ise en aşağı kırk beşinde olmalı.»
B a y Satterthvvaite sakin sakin, « E v e t , » dedi. « B a y a n Scott bana da pek sevimli gözüktü.»
« E v e t , zavallı yavrucuk?»
«Neden zavallı?»
Lady Cynthia yaşlı adama sitemle baktı. Sonra da sözlerini sürdürdü. Önemli konuya kendi bildiği yoldan girecekti. «Porter da iyi bir İnsan. Afrikalı avcılardan, iç sıkıcı biri. Güneşten iyice yanmış, sessiz bir adam. Richard Scott'un yanında hep ikinci planda. Her zaman da öyle olmuş. Çocukluklarından beri arka-daşlarmış. Böyle şeyler işte. Sahi, şimdi aklıma geldi... o yolculuğa da beraber çıkmışlar...»
«Hangi yolculuğa?»
«Şu malum yolculuğa. Bayan Staverton'un da katıldığı yolculuğa. Herhalde şimdi de Bayan Staverton adını hiç duymadığınızı söyleyeceksiniz.»
Bay Satterthvvaite adeta istemeye istemeye, « B a y a n Staver-ton'dan söz edildiğini duydum,» dedi.
Lady Cynthia'yla bir süre birbirlerini süzdüler.
Sonra kadın, «Unkerton'lardan da böyle bir şey beklenirdi zaten,» diye inledi. «Durumlan umutsuz onların. Yani sosyetedeki konumlan bakımından. O ikisini birden davet etmek! Tabii Bayan Staverton'un bir sporcu ve seyyah olduğunu duymuşlar. Kitap yazdığını da. Unkerton gibiler, toplum yaşamının ne tür

tuzaklarla dolu olduğunun farkında bile değiller! Geçen yıl onları ben himaye ediyor, yol gösteriyordum. Neler çektiğimi bilemezsi-

niz. Onlan bir saniye bile yalnız bırakmaya gelmiyordu. 'Bunu yapmayın! Şunu yapamazsınız!' Neyse, artık bütün bunlardan kurtuldum. Onlarla kavga etmiş değilim. Ah, hayır! Ben hiçbir zaman kavga etmem. A m a bu işi bir başkası üstlenebilir. H e r zaman dediğim gibi bayağılığa katlanabilirim, ama cimriliğe gelemem.»
Lady Cynthia bu anlaşılması zor sözlerden sonra bir an sustu. Unkerton'lann ona karşı takındıklan cimrice tavn düşünüyordu.
S o n r a sözlerini sürdürdü. « E ğ e r Unkerton'lar h â l â h i m a y e m -de olsalardı onlara, hem Bayan Staverton'u, hem de Richard Scott'la kansını çağıramazsınız, derdim. K a d ı n l a adam bir zamanlar...»
Anlamlı anlamlı sustu.
B a y Satterthvvaite, « A m a gerçekten öyle m ' ı y d i t e r ? » diye sordu.
« A m a n dostum! Bunu bilmeyen yok! Afrika'ya yapılan o yolculuk! Kadının daveti kabul edecek kadar yüzsüz olmasına şaştım.»
Yaşlı adam fikrini açıkladı. «Belki de diğerlerinin geleceklerini bilmiyordu...»
«Belki de biliyordu. Ve bu olasılık daha güçlü.»
« Y a n i sizce...»
«O, benim tehlikeli bir kadın, diye tanımlayacağım biri. Hiçbir şeyden kaçınmayacak bir kadın. Bu hafta sonu Richard Scott'un yerinde olmayı istemezdim.»
« S i z c e adamın k a n s m ı n hiçbir şeyden haberi yok m u ? »
« B u n d a n eminim. A m a tabii iyi bir dost onu er geç aydınlatacaktır. Ah, işte Jimmy Ahenson geliyor. Ne hoş bir genç. Geçen kış Mısır'da hayatımı kurtardı. Can sıkıntısından patlamak üzereydim. Merhaba Jimmy, hemen buraya gel.»
Yüzbaşı Allenson bu emre uyarak yere, kadının yanına, çimenlerin üzerine oturdu. Otuz yaşlarında, bembeyaz dişli, yakı-

şıklı bir gençti. Tebessümü görenlerde gülümseme isteği uyandırıyordu.
Alienson, «Birinin beni istemesine sevindim,» dedi. «Scott'iar kumru numarasındalar. İki kişilik bir oyun bu. Üçüncü birine ihtiyaç yok. Poıter ortalıkta dolaşıp duruyor. Ve ben ev sahibemiz tarafından oyalanmak tehlikesiyle karşı karşıya geldim.»
Bir kahkaha attı. Lady Cynthia da ona katıldı. Bay Satterth-vvaite ciddiyetini bozmadı. Biraz eski kafalıydı. Ev sahipleriyle ancak oradan ayrıldıktan sonra alay ederdi.
Lady Cynthia, «Zavallı Jimmy...» diye mırıldandı.
«Ben de çareyi hiç düşünmeden kaçmakta buldum. Kadın bana az kalsın ailenin hayaletiyle ilgili bir hikâye anlatacaktı.»
Lady Cynthia, «Unkerton'lann hayaleti!» diye bağırdı. «Müthiş bir hikâye.»
Bay Satterthvvaite düzeltti. «Unkerton'lann değil Greenvvays ailesinin hayaleti. Unkerton'lar hayaleti de köşkle birlikte satın aldılar.»
Lady Cynthia, «Ah, tabii ya,» dedi. «Şimdi hatırladım. Ama hayalet zincirlerini şakırdatarak ortalıkta dolaşmıyor, öyle değil mi? Onun sadece bir pencereyle ilgisi var sanırım.»
Jimmy Alienson çabucak başını kaldırdı. «Pencereyle mi?» Ama Bay Satterthvvaite cevap vermedi. Jimmy'nin başının üzerinden evden onlara doğru gelen üç kişiye bakıyordu. İki adam ve aralannda oldukça narin genç bir kadın. İki adam arasında belli belirsiz bir benzerlik vardı. İkisi de uzun boylu, esmer ve güneşten yanmışlardı. Gözlerinden hiçbir şey kaçmıyordu. Ama onlara dikkatle bakıldığı zaman aradaki benzerlik de kayboluyordu.
Avcı ve kâşif Richard Scott'un inanılmayacak kadar canlı ve son derece çekici bir kişiliği vardı. Yine onun gibi avcı olan arkadaşı John Poıter daha tıknazcaydı. Yüzü ifadesiz, düşünceli gözleri griydi. Sakin bir insandı. Ve arkadaşının her zaman yanında ikinci planda kalmaya da bir itirazı yoktu.

Bu iki erkeğin arasında Moira Scott yürüyordu. Üç ay öncesine kadar Moira O'Connel'di. Neşe dolu, iri kahverengi gözleri ve küçük yüzünü bir azizin halesi gibi çevreleyen altınımsı kızıl saçlan vardı.

Bay Satterthvvaite, bu çocuk yaralanmamalı, dedi kendi kendine. Böyle bir çocuğun kınlması korkunç bir şey olur.
Lady Cynthia yeni gelenleri son moda güneş şemsiyesini sallayarak selamladı. «Oturun ve Bay Satterthvvaite'in sözünü de kesmeyin. Bize bir hayalet hikâyesi anlatıyor.»
Moira Scott, «Hayalet hikâyelerine bayılınm.» diyerek çimenlerin üzerine oturdu.
Richard Scott, «Greenvvays Köşkünün hayaletinden mi söz ediyordunuz?» diye sordu.
«Evet. Bunu biliyor musunuz?»
Scott başını salladı. «Evet. Eskiden de bu köşkte kalırdım. Elliot'lar burayı satmak zorunda kalmadan önce. 'Gözetleyen Şövalye'. Sözünü ettiğiniz buydu değil mi?»
Karısı usulca mırıldandı. «Gözetleyen Şövalye. Bu ad hoşuma gitti. Hikâye ilginç bir şeye benziyor. Lütfen devam edin.»
Ama nedense Bay Satterthvvaite bunu yapmayı pek istemiyor gibiydi. Genç kadına hikâyenin pek ilginç olmadığını söyledi.
Richard Scott alayla, «İşte şimdi yapacağınızı yaptınız, Sat-terthvvaite,» dedi. «Bu isteksizliğiniz herkesin büsbütün meraklanmasına neden oldu.»
Bay Satterthvvaite hepsinin ısrarı üzerine konuşmak zorunda kaldı, özür düercesine, «Aslında bu gerçekten ilginç bir hikâye değil,» diye başını salladı. «Bu Eillot'ların atalarından bir şövalyeyle ilgili sanırım. Şövalyenin karısının Cromvveil yanlısı bir âşığı varmış. Bu âşık şövalyeyi yukan kattaki odalardan birinde öldürmüş. Ve suçlu çift köşkten kaçmışlar. Ama tam kaçarken bir ara dönüp eve bakmışlar. Ve ölmüş olan kocanın pencereden onlara baktığını görmüşler. Efsane böyle işte. Ama hayalet hikâyesi sadece o odanın penceresindeki camla ilgili. Bu camda biçimslz

bir leke var. Yakından bakıldığında hemen hemen hiç belli olmuyor. Ama uzaktan bakıldığı zaman dışanyı gözetleyen bir erkeğin suratına benziyor.»
Bayan Scott başını kaldırarak eve baktı. «Hangi pencere bu?»
Bay Satterthwaite, «Buradan göremezsiniz,» dedi. «Oda diğer tarafta. Ama cam yıllar önce içeriden tahtalarla kapatıldı. Yanılmıyorsam kırk y» önce.»
«Bunu neden yaptılar? Hayaletin ortada dolaşmadığını söylemiştiniz sanınm.»
Bay Satterthvvaite, «Bu doğru,» diye cevap verdi. «Herhalde... şey... herhalde o pencere birtakım batıl inançlara yol açtı.» Sonra ustalıkla konuyu değiştirdi. Jimmy Allenson, Mısır'da kum falı bakan kimseler hakkında konuşmaya dünden hazırdı.
«Çoğu şarlatan. Size geçmiş konusunda karmaşık şeyler söylemeye razılar. Ama gelecekle ilgili hiçbir şey söylemek istemiyorlar.»
John Porter, «Ben bunun tersi olduğunu sanırdım,» dedi.
Richard Scott söze karıştı. «Bu ülkede gelecekle ilgili açıklamalar yapmak yasak, öyle değil mi? Moira bir çingene kadınını falına bakması için İkna etti. Ama kadın şilinini ona geri vererek bu işi yapamayacağını söyledi.»
Molra mınldandt. «Belki de çok korkunç bir şey gördü ve bana söylemeyi istemedi.»
Allenson neşeyle, «Yapmayın, Bayan Scott,» dedi. «Ben, kendi hesabıma, başınıza bir felaket geleceğine kesinlikle inana-mam.»
Bay Satterthvvaite, acaba, diye düşündü. Bu olabilir mi? Sonra çabucak başını kaldırdı. Evden çıkan iki kadın onlara yaklaşıyordu. Kadınlardan biri kısa boylu ve şişmandı. Kendine hiç yakışmayan yeşim rengi bir elbise giymişti. Diğer kadın beyazlar içindeydi. Uzun boylu ve inceydi. Birinci kadın ev sahibi Bayan Unkerton'du. İkincisiyse yaşlı adamın adını sık sık duyduğu ama hiç karşılaşmadığı o kadındı.

Bayan Unkerton büyük bir memnunlukla, «İşte Bayan Staver-ton,» diye açıkladı. «Buradakilerin hepsi birbiriyle arkadaş sanı-nm.»
Lady Cynthia fısıldadı. «Bu Insanlann en uygunsuz sözleri söylemek konusunda İnanılmayacak bir yetenekleri vardır.» Ama Bay Satterthvvaite onu dinlemiyordu. Yaşlı adam Bayan Staver-ton'u izliyordu.
Kadının tavırlan rahat ve doğaldı. Kayıtsızca, «Merhaba, Ric-hard,» dedi. «Karşdaşrnayalı yüzyıllar oldu. Düğüne gelemediğim İçin üzgünüm. Karın bu mu?

Herhalde kocanızın yüzleri güneşten kayışa dönmüş eski arkadaşlanyla tanışmaktan bıktınız...» Moira çekingen bir tavırla uygun sözler söylemeye çalıştı. Bayan Staverton onu çabucak süzdükten sonra neşeyle diğer eski arkadaşına döndü. «Merhaba John!» Oldukça rahat konuşuyordu ama ses tonu değişmişti. Şimdi sesinde daha önce olmayan bir sıcaklık vardı.
Kadın gülümsediğinde birdenbire ortam değişti. Lady Cynthia çok haklıydı. Tehlikeli birine benziyordu. Gözleri koyu mavi, saçları uçuk sanydı. Klasik bir vamp tipi sayılmazdı. Yüzünde, konuşmadığı zamanlarda adeta yorgun bir ifade vardı. Ağır ağır, kelimeleri seçe seçe konuşuyor, gülümsemesi göz kamaştınyor-du.
İris Staverton oturdu. Ve doğal bir biçimde grubun merkezi halini aldı. Bunun kaçınılmayacak bir şey olduğunu düşündürüyordu insana. •
Bay Satterthvvaite, Binbaşı Porter'in yürüyüş önerisi üzerine daldığı düşüncelerden uyandı. Yaşlı adam aslında dolaşmaktan pek hoşlanmazdı. Ama bu kez razı oldu. iki adam ağır ağır çim alandan geçtiler.
Binbaşı, «Demin anlattığınız gerçekten ilginç bir hikâyeydi,» dedi.
Bay Satterthvvaite, «Size o pencereyi göstereceğim,» diye karşılık verdi.
- 31 -
Porter'ı yandan dolaştırarak evin batı tarafına götürdü. Burada küçük, çok özel bir yere gelmişsin izlenimi uyandıran bir bahçe vardı. Buradan her zaman, «özel B a h ç e » diye söz edilirdi. Bu ad bahçeye uygundu. Çünkü etrafında Çoban püskülünden oluşan yüksek çitler vardı. Hatta giriş bile bu dikenli çitlerin arasında zikzaklar çiziyordu.
Ama bahçe gerçekten çok hoştu. Düzgün çiçek tarhlan, taş döşeli yollar ye ustalıkla oyulmuş alçak taş bankıyia eski günlere özgü bir havası vardı buranın. İki adam bahçenin ortasına eriştikleri zaman B a y S a t t e r t h v v a ' ı t e dönerek, evin yukan katını işaret etti. G r e e n v v a y s Köşkünün kuzeyden güneye uzanan tarafı oldukça genişti. Bu dar batı duvarındaysa bir tek pencere vardı, ikinci kattaki bu pencereyi sarmaşıklar neredeyse örtüyorlardı. Pencerenin camlan kirliydi ve içeriye mıhlanmış olan tahtalar görülebiliyordu.
Bay Satterthvvaite, «işte ş u , » dedi.
Porter başını biraz geriye atarak yukarıya baktı. «Hım... Camlardan birinde bir leke görebiliyorum. Ama hepsi o kadar.»
Yaşlı adam, « Ç o k y a k ı n ı z , » dedi. « K o r u d a yüksekçe bir yerde bir açıklık var. Oradan pencere gerçekten çok iyi gözüküyor.»
Porter'ı özel Bahçeden çıkardı, iyice sola dönerek koruya girdiler. Gösteri sanatçılannınkine benzeyen bir heyecana kapılmıştı. Yanındaki adamın kendisini pek dinlemediğinin ve iyice dal-gtnlaştığının farkında değildi.
Bay Satterthwaite, « B u pencerenin önüne tahtalar mıhlandığı z a m a n bir yenisinin a ç ı l m a s ı gerekti t a b i i , » diye anlattı. « B u yeni pencere güneye bakıyor. Biraz önce oturduğumuz çim alana. Bana o odayı Scott'lara vermişler gibi geliyor. İşte o yüzden bu konuyu kapatmak istedim. Bayan Scott hayaletti oda denilen bir yerde uyuduğunu anlarsa endişelenebildi.»
Porter, « E v e t , anlıyorum,» dedi.
Yaşlı adam başını çabucak kaldırarak ona baktı ve o zaman Porter* in söylediklerinin bir kelimesini bile duymamış olduğunu anladı.
- 32 —
«Çok ilginç.» Porter bastonuyla yüksek otlarına vurdu. Sonra da kaşlarını çattı. « B u r a y a gelmemeliydi. Buraya hiçbir zaman dulnıemeliydi.»
Herkes Bay Satterthvvaite'le çoğu zaman böyle konuşurdu. Homon hiç önemi yokmuş gibiydi. Kişiliği de negatifti sanki. O sadece iyi bir dinleyiciydi.
Porter, « H a y ı r , » dedi. «Hiçbir zaman buraya gelmemeliydi.»
Yaşlı adam onun Bayan Scott'dan söz etmediğini sezdi, «öyle mi düşünüyorsunuz?» diye sordu.
Porter sanki kötü bir şey olacağını seziyormuşcasına başını nalladı. Sonra da birdenbire, «O yolculukta ben de vardım,» diye açıkladı. « Ü ç ü m ü z birlikte gittik, Scott, ben ve İris. O mükemmel bir kadın ve harika bir nişancı.» Bir an durdu. Sonra da birdenbire konuşmasını tamamladı. «Onu neden çağırdılar?»
Bay Satterthvvaite omzunu silkti. «Bilgisizlik.»
Ünlü avcı, « B i r sorun çıkacak,» dedi. «Tetikte beklemeli ve elimizden geleni yapmalıyız.»

« A m a herhalde Bayan Staverton...»
«Ben Scott'tan söz ediyorum.» Porter durakladı. «Anlayacağınız... Bayan Scott'u da düşünmemiz gerekiyor.»
Bay Satterthvvaite zaten başından beri Moira Scott'u düşünüyordu. Ama bunu açıklamak gereğini duymadı. Çünkü Porter'in genç kadını o ana kadar hatırlamadığı belliydi.
Yaşlı adam, «Scott karısıyla nasıl tanıştı?» diye sordu.
«Geçen yıl, Kahlre'de. Her şey çok çabuk oldu. Tanıştıktan üç hafta sonra nişanlandılar. Altı hafta sonra da evlendiler.»
«Ben Bayan Scott'un pek sevimli olduğunu düşünüyorum.»
«Gerçekten de öyle. Bunun kuşku götürecek tarafı yok. Ve Scott da ona tapıyor. Ama bu yine de durumu değiştirmeyecek.» Ve Binbaşı Porter kendi için bir tek kişi anlamına gelen o zamiri kullandı. «Kahretsin, o buraya gelmemeliydi.»
Tam o sırada evden biraz uzakta olan otlarla kaplı yüksek tepeciğe eriştiler. Bay Satterthvvaite yine bir gösteri sanatçısının gururuyla elini uzattı. « B a k ı n ! »

Karanlığın hızla basmasına rağmen pencere hâiâ kolaylıkta görülebiliyordu. Ve başında şövalyeler© özgü tüylü şapkalardan olan bir adam sanki yüzünü camlardan birine dayamıştı.
Porter, « G a r i p . . . » > dedi. «Gerçekten çok garip. İleride bir gün o cam kırıldığı zaman ne olacak?»
Bay Satterthvvaite güldü, «işte bu hikâyenin en ilginç yanlarından biri. Bildiğim kadarıyla o cam en aşağı on bir kez değiştirildi. Belki de daha sık. Bu, en son on iki yıl önce yapıldı. Köşkün o zamanki sahibi bu efsaneyi sona erdirmeye kararlıydı. Ama hep aynı sonuç alındı. Leke tekrar belirdi. Birdenbire olmadı tabii. Leke genellikle bir iki ay içinde tekrar ağır ağır yayıldı.»
Porter ilk defa gerçekten ilgilenmiş gibiydi. Birdenbire ürper-di. «Böyle olaylar çok garip oluyor. Onları açıklamak da imkânsız. Pencerenin önüne içeriden tahta çakmalarının gerçek sebebi nedir?»
«Şey... Herkes odanın uğursuz olduğuna inanmaya başladı. Evesham'lar boşanmadan hemen önce o odada kalıyorlardı. Sonra Stanley' le karısı köşke geldikleri zaman onlara da bu oda verildi. Ve adam o sırada bir dansözle kaçtı.»
Porter kaşlanm kaldırdı. «Anlıyorum. Tehlikede olan hayat değil, ahlak.»
Bay Satterthvvaite, şimdi de Scott'lar o odada kalıyorlar, diye düşündü. Acaba...
İki adam sessizce eve döndüler. Yumuşak otlann üzerinde hemen hiç ses çıkarmadan ilerliyorlardı. İkisi de kendi düşüncelerine dalmışlardı. Bu yüzden de istemeden bir konuşmaya tanık oldular. Çoban püskülünden oluşan çitin yanından dönerlerken İris Staverton'un sesini duydular. Özel Bahçenin derinliklerinden gelen bu ses berrak ama öfkeliydi. «Buna pişman olacaksın!»
Scott cevap verdi ama sesi alçak ve kararsızdı. Bu yüzden söyledikleri seçilemiyordu. Sonra tekrar kadının sesi yükseldi. İris Staverton sonradan hatırlayacakları o sözleri söyledi. «Kıskançlık... insanı çıldırtır. Şeytani bir şeydir. İnsanın korkunç bir

cinayet işlemesine bile neden olabilir. Dikkatli ol, Richardl Tanrı aşkına dikkatli ol!»
Kadın bu sözlerden sonra Özel Bahçeden çıktı. İki adamdan önde ilerliyordu ama onlan görmeden evin köşesini döndü. Hızlı hızlı, adeta koşarcasına yürüyordu. Sanki peşinde bir cadı varmış, onu kovalıyormuş gibi.
Bay Satterthvvaite tekrar Lady Cynthia'nın sözlerini hatırladı. «Tehlikeli bir kadın.» Yaşlı adam ilk kez o zaman bir felaketin yaklaştığını hissetti. Hızla, amansızca yaklaşıyordu. Önlenmesi imkânsızdı.
Ama yaşlı adam o gece korkulan yüzünden utandı. Her şey hoş ve yolunda gözüküyordu. Bayan Staverton kaygısızdı. Öyle sinirleri gerilmiş gibi bir hali yoktu. Moira Scott sevimli ve doğaldı. İki kadının gayet iyi anlaştıkları da görülüyordu. Richard Scott ise son derece neşeliydi.
İçlerinde endişeli gözüken tek kişi şişman Bayan Unker-ton'du. «İsterseniz bunu gülünç bulun ama... beni korkutan bir şeyler var. Ve size şunu da açıkça söyleyeceğim: Ned'e haber vermeden camcıyı çağırttım.»

«Camcıyı mı?»
«O pencereye yeni cam takması için. Artık dayanılacak gibi değil. Ned o camla gururlanıyor. Camın eve kibar bir hava verdiğini söylüyor. Ama ben bundan hoşlanmıyorum. Bunu size açıklamalıyım. Oraya güzel, sade, modem bir cam taktıracağım. Hakkında çirkin hikâyeler anlatılmayan bir cam.»
Bay Satterthvvaite, «Bir şeyi unutuyorsunuz,» dedi. « Y a da belki bunu bilmiyorsunuz. O leke tekrar beliriyor.»
Bayan Unkerton, «Olabilir,» diye cevap verdi. «Eğer öyle olursa bu doğaya aykırı bir şey demektir.»
Yaşlı adam kaşlarını kaldırdı ama bir şey de söylemedi.
Bayan Unkerton sözlerini meydan okurcasına sürdürdü. «Camda o leke tekrar belirirse ne olur? Biz iflas etmiş değiliz ya.

Ned'le ben, her ay yeni bir cam taktırabiliriz. Hatta gerekirse her hafta.»
Bay Satterthvvaite bu meydan okumaya karşılık vermedi. Paranın gücü karşısında çok şeyin ezilip yenildiğini görmüştü. Bu nedenle bir şövalyenin hayaletinin bile başarıyla savaşabileceğine inanmıyordu. Ancak Bayan Unkerton'un gözden kaçmayacak kadar belirgin endişesi onu ilgilendiriyordu. O bile havadaki gerginliğin etkisinde kalmıştı. Ama bunu hayalet hikâyesine bağlamıştı. Gerginliğin konuklarının kişilikleri arasındaki sürtüşmeden doğduğunun farkında değildi.
Bay Satterthvvaite'in kaderinde durumu aydınlatacak bir konuşma daha duymak vardı. Yaşlı adam yatmak için geniş merdivenden yukarıya çıkıyordu. John Porter'la Bayan Staverton büyük holdeki girintili bir bölmede oturuyorlardı. Bayan Staver-ton o güzel sesinde hafif bir öfkeyle konuşuyordu.
«Scott'lann da buraya geleceklerinden hiç haberim yoktu. Bunu bilseydim herhalde kalkıp gelmezdim. Ama sana şunu kesinlikle söyleyebilirim, sevgili John. Şimdi buradayım ve kaçacak da değilim.»
Bay Satterthvvaita yukarı çıktı ve konuşmayı da duyamaz oldu. Acaba, diye düşünüyordu. Bu sözlerin ne kadarı doğru? Kadın Scott'lann burada olacaklarını biliyor muydu? Bu işin sonu , nereye varacak?
Yaşlı adam düşür ceyle başını salladı.
Bay Satterthvvaite sabahın berrak ışığında akşamki düşüncelerinin biraz melodrarr koktuğuna karar verdi. Evet, hava zaman zaman gerginleşmişti. Evet, tabii. Ama böyle bir durumda bu kaçınılmayacak bir şjydi. Hepsi o kadar. İnsanlar koşullara uyum sağlamışlardı. E üyük bir felaketin yaklaştığı düşüncesinin nedeni sinirleriydi. Beki de bunun karaciğeriyle bir ilgisi vardı. Evet, tamam, karaciğerinin işiydi bü. On beş gün sonra Carls-bad'a, içmelere gidecekti zaten.
Yaşlı adam o akşam karanlık çökerken bu kez kendi dolaşmayı önerdi. Binbaşı Porter'a korudaki açıklığa giderek Bayan Unkerton'un dediğini yapıp yapmadığına bakmalannı söyledi. Bakalım kadın pencereye yeni cam taktırmış mıydı? Bay Satterth-vvaite kendi kendine, egzersiz, dedi. Bana gereken bu. Egzersiz.
iki adam koruda ilerlediler. Porter her zamanki gibi fazla konuşmuyordu.
Bay Satterthvvaite'in ise konuşkanlığı üstündeydi. «Bana dün bazı şeyler düşünmemiz biraz gülünçmüş gibi geliyor. Yani... şey... sorunlar çıkacağını sanmamız. Sonuçta insanların doğru dürüst davranmaları gerekir. Duygularını baskı altında tutmaları... Böyle şeyler işte.»
Porter, «Belki,» dedi. Birkaç dakikalık bir sessizlikten sonra da ekledi. «Uygar insanların...»
«Yani?»
«Uzun süre uygarlıktan uzakta yaşayan kimseler bazan geriye giderler. Atalarına benzer bir hal alırlar.»
Otlarla kaplı açıklığa çıktılar. Bay Satterthvvaite hızlı hızlı soluyordu. Yamaçlara tırmanmak hiçbir zaman hoşuna gitmezdi.
Yaşlı adam pencereye doğru baktı. O surat hâlâ oradaydı. Her zamankinden daha da canlıymış gibi gözüküyordu. «Ev sahibemizin vazgeçtiği anlaşılıyor.»
Porter pencereye kayıtsızca bir göz attı. «Herhalde Unker-ton itiraz etti. O, başka bir ailenin hayaletiyle övünen biri. Peşin para vermişken hayaletin korkutulup kaçırılması tehlikesini göze alamaz.» Bir an sustu. Eve değil,

etraflarındaki sık otlara bakıyordu. «Bilmem hiç farkettin mi? Uygarlık çok tehlikeli bir şey!»
«Tehlikeli mi?» Böyle saygısız bir düşünce yaşlı adamın benliğini ta derinliklerine kadar titretti.
«Evet. Çünkü emniyet supapları yok.» Porter birdenbire döndü.
— 36 —
- 37 -
İki adam geldikleri yoldan indiler.
Bay Satteıthvvaite, Porter'a ayak uydurmak için çevik ama küçük adımlar atıyordu. «Doğrusu sizi anlayamıyorum. Mantıklı insanlar...»
Porter insanı sarsan bir kahkaha attı. Adam sonra yanındaki görgü kurallarına bağlıufak tefek centilmene baktı. «Saçmaladığımı düşünüyorsunuz, değil mi, Bay Satteıthvvaite? Ama bazı insanlar size fırtınanın ne zaman çıkacağını söyleyebilirler. Onlar havadaki gerginliği önceden sezerler. Ve şimdi de felaket yaklaşıyor, Bay Satteıthvvaite. Büyük bir felaket. Bu her an olabilir. Ve Porter birdenbire durarak yaşlı adamın kolunu tuttu. Ve o gerilim dolu sessizlikte her şeyi duydular. İki el silah atıldı. Sonra biri haykırdı. Bir kadın.
Porter, «Tanrım!» diye bağırdı. «Olan oldu işte!»
Yokuştan hızla inmeye başladı. Bay Satteıthvvaite de soluk soluğa onu izledi. Bir dakika sonra çim alana eriştiler. Özel Bahçenin etrafındaki çitin yakınına. Aynı anda Richard Scott'la Bay Unkerton evin iki köşesinden çıktılar. Sonra da durarak birbirlerine döndüler. Biri Özel Bahçenin girişinin sağında, diğeri de Sütundaydı.
Unkerton eliyle gevşekçe işaret etti. «Ses... ses buradan gel- ı di.»
Porter, «Bakalım,» diyerek en önde bahçeye girdi. Çoban püskülünden oluşan çitin son zikzağını aştı ve öylece kalakaldı. Bay Satteıthvvaite onun omzunun üzerinden baktı. Richard Scott acıyla bağırdı.
özel Bahçede üç kişi vardı. Onlardan ikisi taş bankın yakınında, yerde yatıyorlardı. Bir erkek ve bir kadın. Üçüncü kişi Bayan Staverton'du. Kadın Çoban püskülü çitin önünde, diğer ikisinin çok yakınında duruyordu. Dehşetle bakıyordu. Ve sağ elinde bir şey vardı.
- 38 -
Porter, «İris!» diye bağırdı. «İrisi Tanrı aşkına! Elindeki edir?»
Kadın o zaman başını eğerek baktı. Acayip bir merak ve inanamayacak bir kayıtsızlıkla. Şaşkın şaşkın, «Bir tabanca bu,» edl. Durdu. Ve yüzyıllar kadar uzun gelen birkaç saniye sonra kledi. «Ben... onu yerden aldım.»
Bay Satteıthvvaite ilerleyerek, çimenlerin üzerine diz çökmüş lan Scott'la Unkerton'un yanına gitti.
Scott, «Bir doktor,» diye mırıldanıyordu. «Bir doktor çağırma-lıyız.»
Ama doktor için çok geçti artık. Kumla fala bakan falcıların geleceği söylemediklerinden yakınan Jimmy Allenson ve bir çingenenin şilinini geri verdiği Moira Scott yerde, o en büyük sessizlik içinde yatıyorlardı.
Onları Richard Scott kısaca muayene etti. Bu gerilim dolu ortamda adamın sinirlerinin çelik gibi olduğu anlaşılıyordu. Scott haykırdıktan sonra içindeki acıyı boşaltmış kendini toplamıştı.
Ünlü avcı ve kâşif kansını tekrar, şefkatle yere yatırdı. Kısaca, «Arkadan vurulmuş,» diye açıkladı. «Kurşun vücudunu delip geçmiş.»
Sonra Jimmy Allenson'la ilgilendi. Genç adamın yarası göğ-sündeydi ve kurşun içeride kalmıştı.
John Porter onlara doğru geldi. Sert sert, «Hiçbir şeye doku-nulmaması gerekir,» dedi. «Polis, bu sahneyi şimdi olduğu gibi görmeli.»
Richard Scott mırıldandı. «Polis...» Sonra Çoban püskülü çitin yanında duran kadına baktı ve gözleri alev aldı. Bayan Sta-verton'a doğru bir adım attı. Ama John Porter da aynı anda hareket ederek onun önüne dikildi. Sanki iki arkadaş bakışlarıyla düello yaptılar.
Sonra Porter usulca başını salladı. «Hayır, Richard. Öyle gözüküyor... ama yanılıyorsun.»
- 39 —
Richard Scott kuruyan dudaktannı yalayarak zorlukla konuşabildi, «öyle mi? Neden... o şey... elinde?»

Ve İris Staverton yine o cansız sesle, «Ben... onu yerden aldım,» diye tekrarladı.
ünkerton ayağa kalktı. «Polis. Polis çağırmalıyız. Hemen. Belki siz onlara telefon edersiniz, Scott. Birinin burada kalması gerekiyor. Evet, birinin burada kalması gerektiğinden eminim.»
Bay Satterthwaite o sakin ve centilmen tavırlarıyla bu görevi üstlenebileceğini söyledi. Ev sahibi bu teklifi hemen kabul etti. Çok rahatladığı belliydi. Adam sonra, «Hanımlar...» diye açıkladı. «Haberi hanımlara vermeliyim... Lady Cynthia'yla sevgHi karıma...»
Bay Satterthvvaite özel Bahçede kaldı. Eskiden hayat dolu Moira Scott'un cesedine bakıyordu. Kendi kendine, zavallı çocuk, diyordu. Zavallı çocuk. Sonra kendi kendine insanların yaptıktan kötülüklerin onlardan sonra da yaşadıklarıyla ilgili o eski sözleri tekrarladı. Richard Scott masum kansının ölümünden sorumlu değil mi bir bakıma? Herhalde İris Staverton'u asacaklar... Bunu düşünmek bile hoşuma gitmiyor. Ama o adam da biraz suçlu sayılmaz mı? İnsanların yaptıkları kötülükler...
Ve bütün bunların bedelini genç bir kadın ödedi. Masum bir genç kadın.
Yaşlı adam cesede müthiş bir acımayla baktı. Küçük, bem-. beyaz yüzünde özlem vardı Bayan Scott'un. Yarı gülümsüyor gibiydi. Altınımsı saçlan karışmış, küçük ve biçimli kulağı ortaya çıkmıştı. Kulak memesinde bir damla kan parlıyordu. Bay Sat-terthvvaite bir dedektif gibi davrandığını düşünerek genç kadının kulağında küpe olduğuna karar verdi. Moira Scott yere yığılırken o da kulağını yırtarak düşmüştü. Evet, yanılmamıştı. Genç kadının diğer kulağından küçük bir damla inci sallanıyordu.
Zavallı çocuk, zavallı çocuk.
Müfettiş VVİnkfield, «Evet, efendim...» dedi.
Kütüphanedeydiler. Kırk yaşlarında güçlü ve zeki bir adam olan müfettiş araştırmaiannı sona erdiriyordu. Misafirlerin çoğunu sorgulamış ve bu ana kadar da kararını hemen hemen vermişti. Biraz önce de Binbaşı Porter'la Bay Satterthvvaite'in anlattıklarını dinlemişti. Bay Ünkerton, bir koltuğa yığılmış oturuyordu. Patlak gözlerini karşısındaki duvara dikmişti.
Müfettiş, «Baylar,» dedi. «Anladığım kadarıyla ikiniz dolaşmaya çıktınız. Ve özel Bahçe denilen yerin sol tarafından dolaşan
yoldan döndünüz. Öyle mi?»
«Evet, öyle, Müfettiş VVİnkfield.»
«İki el ateş edildiğini ve bir kadının haykırdığını duydunuz.»
«Evet.»
«Sonra da mümkün olduğu kadar hızlı koştunuz. Korudan çıkarak Özel Bahçenin girişine doğru gittiniz. Çoban püskülü çitlerden geçilmesi imkânsız. O yüzden bahçeden ancak giriş yoluyla çıkılabilir. Biri bahçeden fırlayarak sağa doğru dönseydi Bay Ünkerton ve Bay Scott'la karşılaşırdı. Sola sapsaydı o zaman da siz kendisini görürdünüz. Öyle mi?»
Binbaşı Porter, «Evet, öyle,» dedi. Yüzü bembeyazdı. Müfettiş VVİnkfield, «Durum anlaşılıyor,» dedi. «Bay ve Bayan Ünkerton ve Lady Cynthia Drage, çim alanda oturuyorlardı. Bay Scott ise camlı kapıları yine çim alana açılan bilardo odasındaydı. Bayan Staverton, altıyı on geçe evden çıktı. Çim alanda oturan grupla bir iki kelime konuştu. Sonra evin köşesini dönerek Özel Bahçeye doğru gitti. İki dakika sonra da silah sesleri duyuldu. Aynı anda siz ve... şey... Bay Satterthvvaite karşı taraftan geldiniz. Bayan Staverton Özel Bahçedeydi. Elinde de tabanca vardı, iki el ateş edilen o tabanca. Bence Bayan Staverton, bankta oturan Bayan Scott'u arkasından vurdu. Sonra Yüzbaşı Allenson ayağa fırlayarak Bayan Staverton'a doğru atıldı. Kadın da genç adam kendine doğru gelirken onu göğsünden vurdu. Anladığım

kadarıyla Bayan Staverton'la Bay Scott arasında daha önce... şey... duygusal bir bağ varmış...»
Porter, «Bu korkunç bir yalan!» diye bağırdı. Boğuk sesinde meydan okuma vardı.
Müfettiş hiçbir şey söylemedi, sadece başını salladı.
Bay Satterthvvaite, «Bayan Staverton'un ifadesi nasıl?» diye sordu.

«Bayan Staverton, kısa bir süre için sakin sakin oturmak istediği için Özel Bahçeye gittiğini söyledi. Son zikzaktan çıkarken silah seslerini duymuş. Köşeyi döndüğü zaman yerde duran tabancayı görmüş ve onu almış. Yanından hiç kimse geçmemiş. Bahçede de iki kurbandan başka hiç kimseyi görmemiş.» Müfettiş anlamlı anlamlı sustu. «Bayan Staverton böyle söyledi işte. Kendisini uyarmama rağmen ifade vermekte de ısrar etti.»
Binbaşı Porter, «Eğer böyle söylüyorsa,» dedi. «Gerçeği açıkladığı belli.» Yüzü hâlâ bir ölününkü kadar beyazdı. «Ben iris Staverton'u tanınırı.»
Müfettiş, «Daha sonra bütün bunlan incelemek için zamanımız olacak, efendim,» diye cevap verdi. «Şimdi benim görevimi yapmam gerekiyor.»
Porter ani bir hareketle Bay Satterthvvaite'e döndü. «Sizi Siz yardım edemez misiniz? Bir şeyler yapamaz mısınız?»
Bu sözler yaşlı adamın gururunu okşadı. Gururlanmamak elinde değildi. Başkaları için önemsiz biri olan kendine başvuruluyordu. Üstelik bunu yapan da John Porter gibi biriydi.
Bay Satterthvvaite üzüntüyle kekeleyerek cevap vereceği sırada uşak Thompson içeri girdi. Elindeki gümüş tepside bir kartvizit vardı. Özür dilercesine öksürerek bunu evin beyine götürdü. Bay Unkerton hâlâ koltukta yığılmış oturuyor, konuşmalara da katılmıyordu.
Thompson, «Beyefendiye sizin kendisini görmenizin imkânsız olduğunu söyledim, efendim,» dedi. «Ama o randevusu oldu— 42 —
ğunu söyleyerek ısrar etti. Durumun acil olduğunu da ekledi.»
Unkerton kartı aldı. Üzerindeki adı okudu. «Bay Harley Quin. Ah, evet, hatırladım. Benimle bir tablo konusunda görüşecekti. Ona randevu da verdim ama bu durumda...»
Ama Bay Satterthvvaite irkilerek öne doğru eğilmişti. «Bay Harley Quin mi dediniz?» diye bağırdı. «Ne garip! Ne kadar garip! Binbaşı Porter, bana yardım edip edemeyeceğimi sordunuz. Yardım edebileceğimi sanıyorum. Bu Bay Quin bir dostum... daha doğrusu tanıdığım biri. Olağanüstü bir insan.»
Müfettiş, Bay Ûuin'i aşağılarcasına, «Herhalde cinayetleri çözmeye çalışan şu amatörlerden biri,» diye söylendi.
Bay Satterthvvaite, «Hayır,» dedi. «Hiç de öyle biri değil. Ama onda bir güç var. Adeta doğaüstü bir güç. Gözlerinizle gördüğünüz şeyi anlamanızı, kulaklarınızla duyduklarınızı kavramanızı sağlayan bir güç. Hiç olmazsa ona olayı özetleyelim. Bakalım ne diyecek?»
Bay Unkerton, müfettişe baktı. VVinkfield homurdanarak gözlerini tavana dikti. Ev sahibi o zaman Thompson'a dönerek hafifçe başını salladı. Uşak odadan çıktı. Bir dakika kadar sonra dönerek odaya uzun boylu, ince bir yabancıyla döndü. «Bay Unkerton?» Yabancı, ev sahibinin elini sıktı. «Böyle bir zamanda siz) rahatsız ettiğim İçin özür dilerim. Tabloyla ilgili önemsiz konuşmamızı başka bir güne bırakmalıyız. Ah! Dostum Bay Satterthvvaite! Hâlâ dramlardan hoşlanıyor musunuz?» Bu son sözleri söylerken dudaklarında hafif bir tebessüm uçuştu.
Bay Satterthvvaite etkili bir tavırla, «Bay Quin,» dedi. «Burada da bir drama tanık olduk. Bir trajedinin tam ortasındayız. Sizin bu konudaki fikrinizi almak istiyorum. Dostum Binbaşı Porter da öyle.»
Yaşlı adam kısaca felaketin ana hatlarını çizdi. Sonra da susarak soluğunu tuttu. Kâhinin sözlerini bekliyordu.
Ama Bay Quin sadece başını salladı. «Acıklı ve sarsıcı bir trajedi. Bir neden olmaması da çok ilginç.»
- 43 -
Unkerton ona hayretle baktı. «Anlamıyorsunuz! Bay Staver-ton'un Richard Scott'u tehdit ettiğini duyanlar var. Kadın, Scott'un karısını çok kıskanıyordu. Kıskançlık...»
Bay Quin, «Ben de aym fikirdeyim,» dedi. «Kıskançlık ya da şeytan tarafından zapt edilme. Bu ikisi de aynı şeydir. Ama beni yanlış anladınız. Ben Bayan Scott'un değil, Yüzbaşı Allenson'un öldürülmesini kastediyordum.»
Porter öne doğru atılarak, «Haklısınız!» diye haykırdı. «İşte iddiaların kusurlu yanı. Eğer İris, Bayan Scott'u vurmak isteseydi onu bir yerde yalnız da yakalardı. Hayır, biz yanlış iz üzerindeyiz. Ve ben galiba başka bir çözüm de buldum. Özel Bahçeye sadece o üçü girdi. Bu tartışma götürmeyecek bir şey. Ben de tartışmak niyetinde değilim zaten. Ancak ben felakete başka açıdan bakıyorum.

Belki de Jimmy Allenson önce Bayan Scott'u vurdu, sonra da kendini. Bu mümkün değil mi? Yere yığılırken tabancayı fırlatıp attı. Bayan Staverton silahı yerde gördü ve söylediği gibi eğilip onu aldı. Buna ne dersiniz?»
Müfettiş başını salladı. «Bu imkânsız, Binbaşı Porter. Allen-son, göğsüne tabancayla yakından ateş etseydi elbisesinin kumaşında yanıklar olurdu.»
«Belki tabancayı biraz uzaktan tuttu.»
«Bunu neden yapsın? Mantıksız bir iddia bu. Ayrıca ortada bir neden de yok.»
Porter, «Belki birdenbire çıldırdı,» diye mırıldandı ama buna kendinin de inanmadığı belliydi. Tekrar sessizleşti. Sonra da birdenbire başını kaldırarak meydan okurcasına, «E, Bay Quin?» dedi.
Yabancı başını salladı. «Ben bir sihirbaz değilim. Hatta bir kriminolog bile sayılmam. Ama size bir tek şey söyleyeceğim. Ben izlenimlerin değerine inanırım. Her krizli sürede diğerlerinden çok daha belirgin olan bir an vardır. Diğer sahneler silinirken o yine de kalır. Bence buradaki en tarafsız gözlemci Bay Satterth-waite. Aziz dostum, lütfen olanları düşünür ve bize sizi en fazla

etkileyen şeyi açıklar mısınız? Bu izlenim, silah seslerini ilk duyduğunuz anla mı ilgili? Yoksa ölüleri İlk gördüğünüz anla mı? Ya da Bayan Staverton'un elinde tabancayla gördüğünüz dakikayla mı? Lütfen kafanızdaki değer ölçülerini bir tarafa atın ve bize
bunu açıklayın.»
Bay Satterthvvaite gözlerini Bay Ouin'in yüzüne dikti. Çalışmadığı bir dersi anlatmaya hazırlanan bir öğrenciye benziyordu. Sonra ağır ağır, «Hayır,» dedi. «Bunun hiçbiriyle ilgisi yok. Her zaman hatırlayacağım o an şu: Olaydan sonra cesetlerin yanında yalnız kaldım. Başımı eğerek Bayan Scott'a baktım. Yan yatıyordu. Saçjan karışmıştı. Küçücük kulağında bir damla kan vardı.» Bu sözler ağzından çıkar çıkmaz yaşlı adam her şeyi açıklayan çok önemli bir şey söylemiş gibi bir duyguya kapıldı.
Unkerton ağır ağır, «Kulağındaki kan mı?» diye mınldandı. «Evet, onu hatırlıyorum.»
Bay Satterthvvaite, «Bayan Scott yere yığılırken küpe kulağını yırtarak düşmüş olmalı,» dedi. Ama sonra bu imkânsız bir şeymiş gibi geldi.
Porter, «Bayan Scott sol tarafına dönmüştü,» diye hatırlattı. «Kanayan da sol kulağıydı herhalde?»
Bay Satterthwaite çabucak, «Hayır,» dedi. «Kan sağ kulağın-daydı.»
Müfettiş öksürdü. «Bunu otlann arasında buldum.» Altın telden yapılmış ince bir halkayı havaya kaldırdı.
Porter, «Ama olamaz?» diye bağırdı. «Bayan Scott yere yuvarlanırken küpenin parçalanması imkânsız. Ancak bir kurşun böyle bir şeye neden olabilir.»
Bay Satterthvvaite de bağırdı. «Tabii ya! Buna kurşun neden oldu.»
Müfettiş, «Sadece iki el ateş edilmiş,» dedi. «Bir kurşun hem kurbanın kulağını sıyınp, hem de onu arkadan vuramaz. Ve bir kurşun küpeyi uçursa, diğeri de onu öldürseydi o zaman da Yüzbaşı Allenson'u vuramazdı. Tabii Allenson, Bayan Scott'un önün-

de duruyorsa... Yüzü ona dönük ve çok yakın. Hayır, öyle de olamaz. Ancak... yani...»
Bay Quin tuhaf bir ifadeyle hafifçe gülümsedi. «Genç kadın Allenson'un kollarında olsaydı durum değişirdi diyecektiniz. Eh, neden olmasın?»
Herkes birbirine baktı. Bu fikir hepsine de pek garip gelmişti. Allenson ve Bayan Scott. Unkeıton hepsinin duygularını dile getirdi.
«Ama onlar birbirlerini pek tanımıyorlardı bile.»
Bay Satterthvvaite düşünceli düşünceli, «Bilmem ki...» diye mırıldandı. «Belki de birbirlerini bizim sandığımızdan çok daha iyi tanıyorlardı. Lady Cynthia, Allenson'un geçen kış onu Mısır'da can sıkıntısından kurtardığını söyledi. Ve siz de...» Porter'a döndü. «Richard Scott'un karısıyla geçen kış Kahire'de tanıştığını söylediniz. Belki de Mısır'dayken birbirlerini çok iyi tanıyorlardı.»
Unkeıton, «Ama biraraya pek geliniyorlardı,» dedi.
«öyle. Daha çok birbirlerinden kaçıyorlardı. Şimdi düşünüyorum da, bu pek normal bir davranış değil.»

Hepsi de beklenmedik bir biçimde çıkardıkları bu sonuçlar yüzünden biraz şaşırmış gibi Bay Quin'e baktılar.
O ayağa kalktı. «Bay Satterthvvaite'in izlenimlerinin bizi nereye kadar getirdiğini görüyorsunuz.» Unkerton'a döndü. «Şimdi sıra sizde.»
«Efendim? Ne demek istediğinizi anlayamadım.» «Ben bu odaya girdiğim sırada çok düşünceli bir haliniz vardı. Aklınıza takılan şeyin ne olduğunu her yönüyle bilmek isterim. Bunun felaketle ilgili olup olmaması da önemli değil. Hatta size hurafeymiş gibi gözükmesi bile...» Bay Unkeıton hafifçe irkildi. «Bize anlatın.»
Unkeıton, «Bunu size anlatmakta bir sakınca görmüyorum,» dedi. «Ama bunun olayla bir ilgisi yok. Ve üstelik bana güleceksiniz. Ben sadece, keşke karım bu işe kanşmasaydı, diye düşünüyordum. O hayaletli penceredeki camı değiştirtmeseydi. Karım

bunu yaptığı için lanetlenmişiz gibi bir duyguya kapılıyorum.»
Ev sahibi karşısındaki iki adamın kendisine müthiş bir hayretle bakmalarının nedenini anlayamadı.
Sonunda Bay Satterthvvaite, «Ama Bayan Unkerton camı daha değiştirtmedi,» dedi. «Tabii değiştirtti. Camcı bu sabah erkenden geldi.» Porter bağırdı. «Tanrım! Şimdi anlamaya başlıyorum. O odanın duvarları tahta kaplama değil mi? Duvar kâğıdı yok?» «Evet ama bunun...»
Porter odadan fırlamıştı bile. Diğerleri onu izlediler. Avcı doğruca Scott'ların yatak odasına gitti. Duvarları krem rengi tahta kaplanmış, güzel bir odaydı, iki penceresi de güneye bakıyordu. Porter eliyle batı duvarındaki kaplamaları yoklamaya başladı.
«Bir yerde bir yay olmalı. Kesinlikle. Ah!» Bir şıkırtı duyuldu. Ve tahta kaplamanın bir bölümü geriye doğru gitti. Ortaya haya-letli pencerenin kirli camları çıktı. Camlardan sadece bir teki yeni ve temizdi. Porter çabucak eğilerek yerden bir şey aldı. Bunu avcuna koyarak uzattı. Elindeki devekuşu tüyünün bir parçasıydı. Porter sonra Bay Quin'e baktı. O anlamlı anlamlı başını salladı.
Sonra yatak odasındaki şapka dolabına gitti. Buraya birkaç şapka konulmuştu. Ölen kadının şapkaları. Ouin bir şapkayı aldı, Ascot yarışlarında giyilen türde, geniş kenarlı, kıvrık tüylerle süslenmiş bir şeydi bu.
Bay Ûuin sakin ve düşünceli bir sesle konuşmaya başladı. «Bir adamı düşünelim. Korkunç kıskanç biri. Eskiden burada kalmış ve duvardaki tahta kaplamanın nasıl açıldığını da biliyor. Bir gün, sırf eğlenmek için camın önündeki kaplamayı açıyor ve Özel Bahçeye doğru bakıyor. Ve orada karısıyla başka bir adamı görüyor. Onlar kimsenin kendilerini göremeyeceğini sanıyorlar. Adam, daha ilk bakışta kansıyla diğer gencin arasındaki ilişkinin derecesini anlıyor. Bunun hiç kuşku götürecek tarafı yok. Öfkesinden çılgına dönüyor? Ne yapacak? Sonra aklına bir şey geli--

yor. Dolaba giderek geniş kenarlı, tüylü şapkayı giyiyor. Gece olmak üzere. Ve adam camdaki lekeyle ilgili hikâyeyi de hatırlıyor. Pencereye bakanlar onun Gözetleyen Şövalye olduğunu sanacaklar. Yani adam güvende. Kansryfa âşığını gözetliyor. Ve onlar tam birbirlerine sarıldıktan sırada ateş ediyor, iyi bir nişancı olduğundan âşıklar yere yığılırlarken adam bir defa daha ateş ediyor. Ve kurşun karısının küpesini koparıyor. Adam sonra tabancayı pencereden Özel Bahçeye fırlatıyor. Merdivenlerden hızla iniyor ve bilardo odasından dışarı fırlıyor.» Porter, Quin'e doğru bir adım attı.
«Ama o, İris'i suçlamalanna göz yumdu!» diye bağırdı. «Bir kenara çekildi ve İris'in suçlanmasına da aldırmadı. Neden? Neden?»
Bay Quin, «Nedeni biliyorsunuz sanırım,» dedi. «Bence Richard Scott bir zamanlar İris Staverton'a çılgınca âşıktı. Tabii benimki sadece bir tahmin. Bayan Staverton'a öylesine âşıktı ki yıllar sonra karşılaştıklarında o eski kıskançlığı alevlendi. Belki İris Staverton bir zamanlar Richard Scott'a âşık olduğunu sanıyordu. Richard Scott ve bir başkasıyla birlikte bir safariye çıktı. Geri döndüğü zaman daha değerli olan diğer adamı seviyordu.»
Porter şaşkın şaşkın, «Daha değerli olan diğer adam...» diye mırıldandı. «Yani siz...»
Bay Quin hafifçe gülümsedi. «Evet. Ben sizi kastediyorum.» Bir an durdu sonra da ekledi. «Ben sizin yerinizde olsaydım hemen Bayan Staverton'un yanına giderdim.»

Porter, «Gideceğim,» dedi. ,
Ve dönerek odadan çıktı.

Ölü Arlöken

Bay Satterthvvaite, Bond Sokağında, güneşin zevkini çıkararak ağır ağır yürüyordu. Her zamanki gibi dikkatle ve zarifçe giyinmişti. Frank Bristovv adında bir ressamın eserlerinin sergilendiği Harchester Galerisine gidiyordu. Bristovv, bugüne kadar adı sanı duyulmamış bir ressamdı. Ama söylenenlere bakılırsa moda olmak üzereydi. Bay Satterthvvaıte sanatçıları himaye ederdi. Yaşlı adam Harchester Galerisine girer girmez, onu tanıdılar ve mutlu tebessümlerle karşıladılar. «Günaydın, Bay Satterthvva-ıte. Çok geçmeden sizi göreceğimizi biliyordum. Bristovv'un eserlerini biliyor musunuz? Tablolan güzel... gerçekten çok güzel. Bu türün eşsiz örnekleri diyebilirim.»
Bay Satterthvvaite bir katalog satın alarak kemerin altından geçip ressamın eserlerinin sergilendiği uzun salona girdi. Tablolar suluboyaydı. Ama olağanüstü bir teknikle yapılmışlardı. Bu yüzden renkli gravürlere benziyorlardı. Bay Satterthvvaite salonda dolaşarak duvarlardaki tabloları inceledi. Eserlerde yepyeni bir hava, hayal gücü ve müthiş bir tekniğin izleri vardı. Tabii bazı kaba ayrıntılar da yok değildi. Ama bu da normaldi. Bay Satterth-vvaite, VVestminster Köprüsünün bir resminin önünde durdu. Otobüsler, tramvaylar ve telaşlı yayalar. Küçük bir tabloydu bu ama harika ve kusursuz görünüyordu. Yaşlı adam resme, 'Kannca Yuvası' adının verilmiş olduğunu gördü. Biraz ilerledi ve sonra

inlememek için soluğunu tuttu. Bir şey dikkatini çekmiş, sanki kendisine bağlamıştı.
Tablonun adı 'Ölü Arlöken'di. Önde kare biçimi siyah beyaz mermer döşenmiş bir zemin görülüyordu. Ortada arkasında kırmızı ve siyah baklava biçimi desenleri olan ünlü kılığıyla Ariöken yatıyordu. Kollarını iki yana açmıştı. Arkasında bir pencere vardı. Ve dışarıda, pencerenin önünde duran biri yerdeki figüre bakıyordu. Batan güneşin kızıllığında sadece silueti belli olan dışarıdaki adam yerdeki ölüyle aynı gibiydi.
Tablo, Bay Satterthvvaite'i iki nedenle heyecanlandırdı. Birincisi resimdeki adamın yüzünü tanımıştı. Ya da tanıdığını sanıyordu. Bu, Bay Satterthvvaite'in şaşırtıcı koşullar altında karşılaştığı ahbabı Bay Ouin'e çok benziyordu.
Yaşlı adam, «Yanılmış olamam...» diye mırıldandı. «Eğer öyleyse... bu ne anlama geliyor?»
Çünkü Bay Satterthvvaite'in Bay ûuin'le her karşılaşmasında önemli bir şey olmuştu.
Yukarıda da söylenildiği gibi Bay Satterthvvaite'in duyduğu ilginin ikinci bir nedeni daha vardı. Tablodaki sahneyi tanımıştı. Yaşlı adam, «Chamley'deki Teras Salonu,» dedi. «Garip... ve çok ilginç.»
Tabloya daha yakından bakarak, ressamın kafasından neler geçiyordu acaba, diye düşündü- Yerde bir ölü Ariöken. Ve bir • başka Ariöken de pencereden bakıyor. Yoksa bu aynı Ariöken mi? Bay Satterthvvaite duvarlara asılmış diğer tabloların önünden ağır ağır ilerledi, ölü Arlöken'in dışındaki tablolarla hiç ilgilenmedi. Heyecanlanmıştı. O sabah biraz tatsız gözüken yaşam değişmiş gibiydi. Yaşlı adam ilginç ve heyecanlı olayların eşiğinde olduğunu biliyordu artık. Bay Satterthvvaite, Harchester Galerisinin Müdürü Bay Cobb'un oturduğu masaya gitti. Onu yıllardan beri tanıyordu.
Bay Satterthvvaite, «Otuz dokuz numarayı almak istiyorum,» dedi. «Tabii satıimadıysa.»

Bay Cobb bir deftere baktı. «Buradaki tabloların en güzeli, çük bir mücevher sanki, öyle değil mi? Hayır, tablo satılma-ış.» Fiyatı açıkladı. «Bu iyi bir yatırım sayılır, Bay Satterthvvaite. elecek yıl aynı eser için üç katını verirdiniz.»
Yaşlı adam güldü. «Her seferinde böyle söylenir.» Bay Cobb, «Ah, ben her zaman haklı çıkmadım mı?» diye ordu. «Koleksiyonunuzu satmaya kalksaydıntz hiçbir tablonuz erdiğiniz paradan daha ucuza gitmezdi, Bay Satterthvvaite.»

Bay Satterthvvaite, «Bu tabloyu satın alıyorum,» dedi. «Çeki ize hemen vereceğim.»
«Pişman olmayacaksınız. Biz Bristovv'a inanıyoruz.» «Genç biri mi?»
«Yirmi yedi yirmi sekiz yaşlarında sanırım.» Bay Satterthvvaite, «Onunla tanışmayı isterim,» dedi. «Belki bir akşam gelip benimle yemek yer.»
«Size adresini verebilirim. Bu fırsatı kaçırmayacağından eminim. Sanat dünyasında adınız çok önemli.»
Yaşlı adam, «İltifat ediyorsunuz,» diye mınldandı. Konuşmasını sürdürecekti ama Bay Cobb birdenbire onun sözünü kesti. «İşte ressam da geldi. Onu sizinle hemen tanıştıracağım.» Masasından kalktı. Bay Satterthvvaite de onunla birlikte bir köşede duvara dayanmış olan beceriksiz tavırlı, iriyarı bir gence doğru gitti. Ressam öfkeli bir kaş çatışından oluşan siperinden dünyayı inceliyordu.
Bay Cobb, Bristovv'la Bay Satterthvvaite'i tanıştırdı. Yaşlı adam resmi bir tavırla nazik birkaç söz söyledi.
«Biraz önce tablolarınızdan birini almak zevkine eriştim. Sözünü ettiğim 'Ölü Ariöken.'»
Bay Bristovv, nezaketten uzak bir tavırla, «Eh,» dedi. «Bir kaybınız olmayacak. Gerçekten iyi bir eser. Bunu ben kendim söylüyorum ama olsun.»
Bay Satterthvvaite, «Tablonun güzelliğinin ben de farkında- 51 — yım,» diye cevap verdi. «Benim çok ilgimi çektiniz, Bay Bristovv. Çok gençsiniz ama tablonuzda olağanüstü bir olgunluk görülüyor. Acaba bir akşam bana birlikte yemek yeme şerefini bahşeder miydiniz? Bu akşam İçin verilmiş bir sözünüz var mı?»
Bay Bristow yine pek nazik olmayan bir tavırla, «Hayır, yok,» dedi.
Yaşlı adam gülümsedi. «O halde sizi sekizde bekleyebilir miyim? İşte kartım. Üzerinde adresim yazılı.»
Ressam, «Ah, iyi ya,» dedi. Sonra da aklına yeni geldiği için ekledi. «Teşekkür ederim.»
Kendini beğenmeyen ve dünyanın da bu fikre katılmasından korkan bir genç. Bay Satterthvvaite güneşli Bond Sokağına çıkarken böyle düşünüyordu İşte. Ve yaşlı adam hemcinsleriyle ilgili yargılannda pek yanılmazdı.
Frank Bristovv sekizi beş geçe geldi. Ev sahibi ve başka bir konuk onu bekliyorlardı. Bay Satterthvvaite diğer misafirini, «Albay Monckton,» diye tanıttı. Hemen arkasından sofraya oturdular. Oval biçimi maun masada dördüncü bir yer daha vardı. Bay Satterthvvaite durumu açıkladı.
«Dostum Bay Ouin'in geleceğini umuyordum. Bilmem onu tanıyor musunuz? Bay Harley Ouin'i?»
Bristow, «Hayır, tanışmıyorum,» diye homurdandı.
Albay Monckton ressama yeni tür bir den'ızanasryia karşılaşmış bir bilim adamı tavnyla baktı. Bay Satterthvvaite, masada dostça konuşulması için çabaladı.
«Tablonuz beni özellikle ilgilendirdi. Çünkü sahnenin Charn-ley'deki Teras Salonu olduğunu düşündüm. Yanılmadım değil mi?» Ressam, evet, dermiş gibi başını salladı. Yaşlı adam sözlerini sürdürdü. «İşte bu çok ilginç. Ben geçmiş yıllarda Charnley'de birkaç kez kaldım. Belki de ailenin bazı üyelerini tanıyorsunuz.»
— 52 -
Bristovv, «Hayır, tanımıyorum,» dedi. «O tür bir aile de beni tanımak istemez. Ben oraya bir grupla otobüse binerek gittim.»
Albay Monckton bir şey söylemiş olmak için, «Tanrım,» diye mırıldandı. «Bir otobüsle öyle mi? Tannm!»
Frank Bristovv kaşlarını çatarak ona baktı. Sonra da öfkeyle sordu. «Neden olmasın?»
Zavallı Monckton şaşaladı ve Bay Satterthvvaite'e sitemle baktı. Sanki bir doğa uzmanı olarak bu ilkel canlı türleri ilgini çekebilir belki, diyordu. Ama beni neden bu işe karıştırıyorsun?
Monckton sonra, «O otobüsler korkunç,» diye cevap verdi. «Bozuk yollarda çok sarsılıyorlar.»
Bristovv hiddetle, «Rolls Royce alacak paranız yoksa, o zaman otobüse binersiniz,» dedi.
Monckton ona hayretle bakakaldı, Bay Satterthvvaite de, bu genç adamın gevşemesini sağlayamazsam, diye düşündü. Çok kötü bir akşam geçireceğiz.

Sonra da, «Charnley beni her zaman büyüledi,» dedi. «O felaketten sonra sadece bir kez gittim. Kasvetli bir yer. Hayaletti olduğu söyleniyor.»
Bristovv başını salladı. «Doğru...»
Monckton, «Aslında iki hayalet varmış,» diye açıkladı. «I. Charles'in kolunun altında kafasıyla terasta bir aşağı bir yukarı dolaştığını söylüyorlar. Bunun nedenini unuttum. Bir de Gümüş İbrikli Ağlayan Kadın var. Sanınm o Charnley'lerden biri öldükten sonra ortaya çıkıyor.»
Bristovv aşağılarcasına, «Saçma,» dedi.
Bay Satterthvvaite telaşla atıldı. «Onlar gerçekten şanssız bir aile. Dört Lord Charnley şiddetli ölümlerle can verdiler. Son Lord Charnley de intihar etti.»
Monckton başını salladı. «Korkunç bir olaydı. Ben de o sırada Charnley'deydim.»
Bay Satterthvvaite, «Durun bakayım,» dedi. «Bu on dört yıl

önce oldu sanırım. Ondan sonra da malikâneyi kapattılar.»
Monckton, «Buna hiç şaşmadım,» diye başını salladı. «Genç bir kadın için müthiş bir şoktu bu. Onlar evieneli sadece bir ay olmuştu. Balayından yeni dönmüşlerdi. O kıyafet balosunu da eve dönüşlerinin şerefine veriyorlardı. Tam konuklar gelmeye başladıktan sırada Charnley, Meşeli Odaya girerek kapıyı kilitledi ve kendini vurdu. Hiç böyle şey yapılır mı? Efendim?» Başını hızla sola doğru çevirdi. Sonra da ev sahibine bakarak özür dilerce-sine güldü. «Bana bir şeyler olmaya başladı, Satterthvvaite. Bir an o boş iskemlede birinin oturduğunu ve bana bir şeyler söylediğini sandım.»
Bir an durdu. Sonra da hikâyesine devam etti. «Evet, bu olay Alix Charnley için müthiş bir şok oldu. Dünyanın en güzel kadınlarından biriydi. İnsanların 'yaşama sevinci' dedikleri şeyle dopdoluydu. Ama şimdi onun da bir hayaletten farksız olduğunu söylüyorlar. Aslında ben onu yıllardan beri görmedim. Ülke dışında bir yere yerleşti sanırım.»
«Ya oğlu?»
«Çocuk Eton'de. Reşid olduğu zaman ne yapacak bHmiyo-rum. Onun eski malikâneye yerleşeceğini pek sanmıyorum.»
Bristovv, «Orası çok güzel bir Halk Bahçesi olabilir,» dedi.
Monckton ona tiksintiyle baktı.
Bay Satterthyvaile atıldı. «Hayır. Bu sözlerinizde ciddi olduğunuzu sanmıyorum. Ciddi olsaydınız o tabloyu yapamazdınız. Gelenekler ve atmosler elle tutulur şeyler değillerdir. Onların oluşması yüzyıllar sürer Onları ortadan kaldırdığınızda yirmi dört saatte tekrar yaratamazsınız.» Ayağa kalktı. «Sigara odasına geçelim. Orada Charnley'nin bazı fotoğrafları var. Onları size göstermek istiyorum.»
Yaşlı adamın hobilerinden biri de amatör fotoğrafçılıktı. Ayrıca o, «Dostlarımın Ev eri» adlı kitabın da gururlu yazanydı. Sözko-nusu olan dostlann hapsi de elit tabakadandılar. Ve kitap da Bay

Satterthwaite'i züppe biri gibi gösteriyordu. Ama aslında bu doğru değildi.
Yaşlı adam, «İşte bu Teras Salonunun geçen yıl çektiğim resmi,» diyerek fotoğrafı Bristovv'a uzattı. «Gördüğünüz gibi resmin çekiliş açısı hemen hemen sizin tablonuzunkiyle aynı. Şu muhteşem bir halı. Ne yazık ki fotoğrafta renkleri belli olmuyor.»
Bristovv, «Onu hatırlıyorum,» dedi. «Rengi mükemmeldi. Alev gibi parlıyordu. Ama yine de oraya pek uymuyordu. Zemini siyah-beyaz kareli büyük salon için bir hayli küçüktü. Salonda başka halı yoktu zaten. Bu, odanın bütün etkisini bozuyordu. Dev bir kan damlasına benziyordu.»
Bay Satterthvvaite, «Tabloyu yapma ilhamını size veren bu olmasın?» diye sordu.
Bristow düşünceli bir tavırla, «Belki,» dedi. «Oysa insan, kapısı salona açılan, duvarları tahta kaplama küçük odanın bir felaket için daha uygun bir sahne olduğunu düşünürdü.»
Monckton mırıldandı. «Meşeli Oda. Evet, hayaletin görüldüğü oda da o. Orada rahiplerin gizlenme bölmesi de var. Şöminenin yanındaki hareket ettirilebilen bir pano. Hikâyeye göre I. Charles vaktiyle oraya saklanmış. Odada düello yüzünden iki kişi ölmüş. Ve demin de söylediğim gibi Reggie Charnley de orada kendini vurdu.»
Fotoğrafı Bristovv'dan aldı.

«Aaa, bir Buhara halısı bu. Yanılmıyorsam birkaç bin sterlin değerinde. Ben Chamley'de kaldığım sırada halı Meşeli Odadaydı. Yani uygun bir yerde. Bu koskocaman mermer zeminde gülünç duruyor.»
Bay Satterthvvaite yanına çektiği boş koltuğa bakıyordu. Sonra düşünceli bir tavırla, «Acaba halının yeri ne zaman değiştirildi?» diye sordu.
«Bu son zamanlarda değiştirilmiş olmalı. Ben, felaketin olduğu gün bu halıdan söz ettiğimizi hatırlıyorum. Charnley, Buha-ra'nın bir vitrinde korunması gerektiğini söylüyordu.»

Bay Satterthvvaite başını salladı. «Malikâne, felaketten hemen sonra kapatıldı. Ve her şey olduğu gibi bırakıldı.»
Bristovv bir soru sorarak söze kanştı. Saldırgan tavırlarından vazgeçmişti. «Lord Charnley neden intihar etti?»
Albay Monckton koltuğunda rahatsızca kımıldandı. Belii belirsiz, «Bu hiçbir zaman anlaşılamadı,» diye mırıldandı.
Bay Satterthvvaite ağır ağır, «Olay gerçekten de bir intihardı sanırım,» dedi.
Monckton ona hayretle baktı. «İntihar mı? Tabii intihardı. Aziz dostum, o sırada ben de evdeydim.»
Bay Satterthvvaite yanındaki boş koltuğa bakarak, sanki diğerlerinin farketmediği gizli bir nükteye gülüyormuş gibi sessizce gülümsedi. «İnsan bazan olaylan o anda değil de yıllar sonra daha iyi görebiliyor.»
Monckton bağırdı. «Saçma! Çok saçma! Olayları, onlar belleğinde belirsizleştiği zaman nasıl daha iyi görebilirsin?»
Ama beklenmedik biri Bay Satterthvvaite'i destekledi.
Ressam, «Ne demek istediğinizi anlıyorum,» dedi. «Galiba haklısınız. Bu bir orantı meselesi, öyle değil mi? Ve belki de orantıdan daha da ötede bir şey. izafet ve buna benzer şeyler.»
Monckton, «Bana sorarsanız,» diye söylendi. «Şu Einstein meselesi saçmasapan bir şey. Ruh çağırmak ve insanın büyükannesinin hayaleti de öyle.» öfkeyle etrafına bakındı. «Olay tabii intihardı. Olayı hemen hemen kendi gözlerimle gördüm.»
Bay Satterthvvaite, «Bize olanları anlat,» dedi. «Böylece olayı biz de kendi gözlerimizle görmüş oluruz.»
Monckton biraz yumuşamıştı. Hafifçe mınldanarak koltuğuna daha rahatça yerleşti. «Lord Charnley her zamanki gibiydi. Davranışlan normaldi. Evde pek çok misafir vardı. Balo için gelmişlerdi. Diğer konuklar gelmeye başladıkları sırada adamın gidip kendini vuracağı kimsenin aklının köşesinden bile geçmezdi.»

Bay Satterthvvaite mırıldandı. «Misafirler gidinceye kadar beklemeliydi. Bu daha düşünceli bir davranış olurdu.»
«Tabii ya! Böyle bir şey yapmak mertliğe sığmazdı.»
Bay Satterthvvaite, «Ondan beklenmeyecek bir şeydi,» dedi.
Monckton, «Evet,» diye itiraf etti. «Reggie Charnley'den böyle bir şey hiç beklenmezdi.»
«Ama olay yine de intihardı, öyle mi?»
«Tabii intihardı. Olay sırasında biz, üç dört kişi merdiven sahanlığındaydık. Ben, Ostrander denilen kız, Algle Darcy. Ah, evet. Bir iki kişi daha. Charnley aşağıdaki holden geçerek Meşeli Odaya girdi. Ostrander denilen kız Charnley'in gözlerinin camlaş-mış ve suratında korkunç bir ifade olduğunu söyledi. Ama tabii bu saçmaydı. Bulunduğumuz yerden Charnley'nin suratını görmesi imkânsızdı. Charnley kamburunu çıkarmış, öyle yürüyordu. Sanki dünyanın bütün ağırlığı omuzlanna çökmüştü. Kızlardan biri ona seslendi. Seslenen birinin mürebbiyesiydi sanırım. Lady Charnley, çok iyi kalpli olduğundan onu da baloya çağırmıştı. Kız, Lord Chamley'e bir haber getirmişti. Hatta, 'Lord Charnley,' diye de seslendi. 'Lady Charnley bir şeyi öğrenmek istiyor...' Ama adam bu sözlere hiç aldırmadı. Meşeli Odaya girdi ve kapıyı çarparak kapattı. Anahtann kilitte döndüğünü ve bir dakika sonra da silah sesini işittik.
«Holde hızla koştuk. Meşeli Odanın diğer kapısı Teras Salonuna açılıyordu. Kapıyı denedik, ama o da kilitliydi. Sonunda kapıyı kırmak zorunda kaldık. Charnley, yerde yatıyordu. Ölmüştü. Tabanca da sağ elinin yakınırdaydı. Şimdi... bu olay intihardan başka ne olabilirdi? Kaza mı? İmkânsız. Geriye sadece bir tek

ihtimal kalıyor. Cinayet. Ve katilsiz cinayet de olamaz. Herhalde bunu kabul ediyorsun.»
Bay Satterthvvaite, «Katil kaçmış olabilir,» diye fikrini açıkladı.
«Bu imkânsız. Bir kâğıtla bir kurşun kalem verirsen sana ora- 57 —
nın planını çizerim. Meşeli Odanın iki kapısı vardı. Biri Teras Salonuna açılıyordu, biri de hole. Her iki kapı da içeriden kilitlenmişti. Ve anahtarlar da kilitteydi.»
«Ya pencere?»
«Kapalıydı. Panjurlar da öyle.»
Bir sessizlik oldu.
Monckton zaferle, «işte bu kadar,» dedi.
Bay Satterthvvaite üzülmüştü. «Evet, galiba haklısın.»
Monckton ekledi. «Biraz önce ruh çağıranları aşağılıyordum ama evde gerçekten çok garip bir hava vardı, özellikle o odada. Odada yapılan düellolar yüzünden duvarlardaki tahta kaplamalar kurşunlarla delinmişti. Ayrıca yerde acayip bir leke olduğunu da söylemeliyim. Zemindeki tahtaları birkaç kez değiştirmişlerdi ama leke her seferinde yine belirmişti. Herhalde şimdi yerde bir kan lekesi daha var. Zavallı Charnley'nin kanı.»
Bay Satterthvvaite sordu. «Çok kan akmış mıydı?»
«Çok az. Doktorun dediği gibi acayip sayılacak kadar az.»
«Chamley kendini neresinden vurmuştu? Kafasından mı?»
«Hayır. Kalbinden.»
Bristovv, «Bunu yapmak pek kolay değildir,» dedi. «insan kalbini kolay kolay hedef alamaz. Doğrusu ben kendimi öldürmek için bu yolu seçmezdim.»
Bay Satterthvvaite başını salladı. Nedensiz bir hoşnutsuzluk duyuyordu. Bir şeyler yakalayacağını sanmıştı. Ama bunun ne olduğunu pek bilmiyordu.
Albay Monckton, «Charnley, insanı ürperten bir yer,» diye açıkladı. «Tabii ben her şeyi görmüş değilim.»
«Gümüş İbrikli Ağlayan Kadını görmedin mi?»
Monckton sözcüklere basa basa, «Hayır, efendim,» dedi. «Ben öyle bir şey görmedim. Ama malikânedeki her hizmetçinin hayaleti gördüğüne yemin ettiğinden eminim.»
Bristovv, «Batıl inançlar Orta Çağların lanetiydi,» diye başını salladı. «Tabii şurada burada onların izlerine rastlanıyor. Ama neyse ki artık onlardan kurtuluyoruz.»
Bay Satterthvvaite yanındaki boş koltuğa baktı. «Batıl inançlar... Onlar bazan yararlı olabilirler. Siz de öyle düşünmüyor musunuz?»
Bristovv ona hayretle baktı. «Yararlı mı? Tuhaf bir sözcük.»
Monckton, «Eh, artık tatmin olduğunu umarım, Satterthvva-ite,» dedi.
Yaşlı adam, «Ah, tabii, tabii,» diye cevap verdi, «ilk bakışta olay insana garip geliyor. Yeni evlenmiş bir erkeğin kendini öldürmesi. Charnley gençti, zengindi, mutluydu, eve dönüşünü kutluyordu. Ama, evet, gerçeklerden kaçmamız da imkânsız.» dedikten sonra «Gerçekler,» kelimesini usulca tekrarlayarak kaşlarını çattı.
Monckton, «İşin en ilginç yanı şu,» diye ekledi. «Bu olayın gerisindeki hikâyeyi hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz. Tabii dedikodular çıktı. Bir sürü dedikodu. İnsanlann neler söylediklerini bilirsiniz.»
Bay Satterthvvaite'in yüzünde düşünceli bir ifade vardı.
«Ama kimse bir şey bilmiyordu.»
Bristovv, «Bu fazla ilgi çeken esrarlı bir olay sayılmaz, öyle değil mi?» dedi. «Adamın ölümünün kimseye bir yararı olmamış.»
Bay Satterthvvaite, «Doğmamış çocuğu dışında,» diye karşılık verdi.
Monckton hınzırca güldü. «Zavallı Hugo Charnley için ağır bir darbe oldu. Lady Charnley'nin hamile olduğu anlaşılır anlaşılmaz heyecanla oturup beklemek zorunda kaldı. Yani çocuk kız mı olacak yoksa erkek mi diye. Alacaklıları da aynı endişeyle beklediler. Sonunda Lady Charnley bir oğlan çocuk dünyaya getirdi. Ve hepsi de düşkınklığına uğradılar.»
Bristovv, «Dul kalan Lady Charnley çok üzüldü mü?» diye sordu.

Monckton, «Zavallı çocuk,» dedi. «Onu hiçbir zaman unutmayacağım. Ağlamadı. Ayılıp bayılmadı da. Sanki... donmuş gibiydi. Demin de söylediğim gibi olaydan hemen sonra evi kapattı. Bildiğim kadarıyla da orayı bir daha açmadı.»
Bristovv hafifçe güldü. «Sonuç olarak nedeni bilmiyoruz. Başka bir kadın ya da başka bir erkek. Öyle olmalı değil mi?»
Bay Satterthwaite, «öyle gözüküyor,» dedi.
Bristovv konuşmasını sürdürdü. «Bence işe başka bir kadın kanşmış olmalı. Çünkü güzel dul bir daha hiç evlenmemiş.» Bir an durdu sonra da sakin sakin ekledi. «Ben bütün kadınlardan nefret ediyorum.»
Bay Satterthvvaite hafifçe gülümsedi. Ressam bunu farkede-rek hemen atıldı, «istediğiniz kadar gülün. Ama ben kadınlardan gerçekten nefret ediyorum. Onlar her şeyi karmakarışık bir hale sokuyorlar. Her şeye karışıyorlar. İşinizle aranıza giriyorlar. Onlar... Ben sadece bir kez bir kadınla karşılaştım. Yani., o çok ilginç biriydi.»
Bay Satterthvvaite, «öyle biri olduğunu tahmin etmiştim,» dedi.
«Bu kastettiğiniz anlamda bir şey değil. Onunla... sadece karşılaştım. Trende yani.» Ressam bir an durdu sonra da meydan okurcasına ekledi. «İnsan neden trenlerde birileriyle karşılaşmasın?»
Bay Satterthvvaite onu yatıştırmaya çalıştı. «Tabii, tabii. Tren insanlarla karşılaşmak için uygun bir yerdir.»
«Ben Kuzeyden gelirken oldu. Kompartımanda ikimizden başkası yoktu. Bilmiyorum neden birdenbire konuşmaya başladık. Adını bilmiyorum. Herhalde onunla bir daha karşılaşmayacağım. Belki karşılaşmayı da istemem. O zaman... düşkırıklığına uğrayabilirim.» Ressam durakladı. Düşüncelerini doğru dürüst açıklamaya çalışıyordu. «Bu kadın gerçek değilmiş gibiydi. Bir gölgeydi sanki. Keltlerin masallarında tepelerden inen perilere benziyordu.»
- 60 -
Bay Satterthvvaite usulca başını salladı. Hayalinde bu sahneyi kolaylıkla canlandırabiliyordu. Kesin konuşan, gerçekçi Bris-tovv ve hayalete benzeyen, gümüşümsü bir siluet. Bristov/un dediği gibi bir gölge.
«Galiba insanın başına korkunç bir felaket gelirse bu hale girebilir. Hemen hemen dayanılamayacak bir felaketle karşılaşırsa. İnsan gerçeklerden kaçarak kendisinin yarattığı yarı gölge bir dünyaya sığınır. Ve tabii bir süre sonra da artık oradan gerçek dünyaya dönemez.»
Bay Satterthvvaite meraklanmıştı. «Bu kadın da böyle bir felaket mi yaşamış?»
Bristovv, «Bilmiyorum,» dedi. «Bana hiçbir şey söylemedi. Benimki sadece bir tahmin. İnsan bir yerlere varabilmek için bazı tahminlerde bulunmak zorundadır.»
Bay Satterthvvaite ağır ağır, «Evet,» diye mırıldandı. «İnsan tahminlerde bulunmak zorundadır.»
Kapı açıldığı için başını kaldırdı. Oldukça heyecanlanmıştı. Ama uşağının sözleri onu düşkırıklığına uğrattı.
«Bir hanım sizi görmek istiyor, efendim. Önemli bir sorun varmış. Hanımın adı Miss Aspasia Glen.»
Bay Satterthvvaite hayretle ayağa kalktı. Aspasia Glen adını duymuştu. Zaten Londra'da bu adı bilmeyen var mıydı? Başlangıçta «Eşarplı Kadın» diye reklamları yapılmıştı. Tek başına çıktığı matinelerde Londra'yı fethetmişti. Eşarbının yardımıyla pek çok tipi canlandırmıştı. Eşarp sırayla bir rahibenin başlığına, bir işçinin şalına, bir köylünün örtüsüne ve daha yüzlerce şeye dönüşmüştü. Miss Aspasia Glen'in canlandırdığı her tip diğerlerinden çok farklıydı. Bay Satterthvvaite de kadına bir sanatçı olarak büyük bir saygı duyuyordu. Ama onunla hiç tanışmamıştı. Kadının bu olmayacak saatte kendisini görmeye gelmesi yaşlı adamın iyice meraklanmasına yol açtı. İki konuğundan çabucak özür dileyerek odadan çıktı. Holü aşarak salona gitti.
— 61 —
Miss Gfen, altın brokar kaplı bir kanepenin tam ortasında oturuyordu. Bu haliyle sanki bütün odaya hakimdi. Bay Satterth-vvaite kadının duruma da hakim olmaya hazırlandığını hemen sezdi. İşin garibi yaşlı adamın ilk hissettiği tiksinti oldu. Aspasia Glen'in sanatına karşı içten bir hayranlık duymuştu. Sahne ışıklarının arkasındaki kadın ona çekici ve anlayışlı biri gibi gelmişti. Aspasia Glen sahnede otoriter değil, özlem dolu, sıcak bir kadındı. Ama Bay Satterthwaite şimdi kadınia karşı karşıyaydı ve edindiği izlenim de eskisinden

çok farklıydı. Aspasia Glen haşin, cüretkâr ve güçlüydü. Uzun boyfu, esmer ve galiba otuz beş yaşlarında kadardı. Çok güzel olduğu kesindi. Kadının da buna güvendiği anlaşılıyordu.
«Böyle görgü kurallarını çiğneyerek olmayacak bir saatte geldiğim için özür dilerim, Bay Satterthvvaite.» Kadının sesi kalınca, tattı ve büyüleyiciydi. «Uzun zamandan beri sizinle tanışmak istediğimi söyleyecek değilim. Ama bu bahane hoşuma gidiyor. Bu gece gelmemin nedeni...» Güldü. «Ben bir şeyi istediğim zaman oturup sabırla bekleyemem. Bir şeyi istediğim Zaman onu hemen ele geçirmeye çalışırım.»
Bay Satterthvvaite eski günlere özgü kibar tavırlarla, «Bana böyle hoş bir konuğun gelmesine neden olan herhangi bir mazereti memnunlukla karşılarım,» dedi.
Aspasia Glen, «Bana karşı çok iyisiniz,» diyerek gülümsedi.
Yaşlı adam, «Tiyatroda bana sık sık yaşattığınız zevk için size şimdi, burada teşekkür edebilir miyim?» dedi.
Sanatçı ona tatlı tatlı gülümsedi. «Şimdi hemen konuya gireceğim. Bugün Harchester Galerisine gittim. Orada onsuz yapamayacağım bir tablo gördüm. Resmi satın almak istedim ama bunu başaramadım. Çünkü tabloyu siz almıştınız bile. Onun için...» Bir an durakladı, sonra da sözlerini sürdürdü. «Tabloyu çok istiyorum. Sevgili Bay Satterthvvaite, o resim kesinlikle benim olmalı. Çek defterimi de getirdim.» Adama umutla baktı.
— 62 —
«Herkes bana son derece nazik ve iyi kalpli olduğunuzu söylüyor. Aslında herkes bana çok iyi davranıyor. Bu benim için kötü bir şey ama ne yaparsınız?»
Demek Aspasia Glen'in yöntemi bu. Bay Satterthvvaite için İçin sanatçının haddinden fazla kadınca havasını ve şımank tavırlarını soğuk soğuk eleştiriyordu. Galiba bunun hoşuma gitmesi gerekirdi. Ama gitmedi işte. Aspasia Glen bir hata yaptı. O benim sanata karşı yüzeysel bir Hgi duyan, güzel bir kadının iltifatlarından hemen etkilenen bir ihtiyar olduğumu sanıyor. Ama Bay Satterthvvaite'in kibar ve zarif tavırları eleştirici ve zeki bir kafayı gizliyordu. Yaşlı adam genellikle insanları olduktan gibi görüyordu. Onların görünmeyi istedikleri gibi değil. Şimdi karşısında gördüğü de bir kaprisi için ona ricada bulunan sevimli bir kadın değil, bilemediği bir nedenle istediğini elde etmeye çalışan mücadeleci ve bencil bir yaratıktı. Ve yaşlı adam Aspasia Glen'in istediğini elde edemeyeceğini de biliyordu. "Ölü Arlöken' tablosunu ona verecek değildi. Kadına karşı kabalık etmemek için çabucak bir bahane bulmaya çalıştı.
«Herkesin sık sık istediklerinizi yerine getirdiğinden eminim,» dedi. «Sanınm bunu da büyük bir sevinçle yapıyorlar.»
«O halde tabloyu bana vereceksiniz?»
Bay Satterthvvaite başını üzgün üzgün hayır dercesine salladı. «Korkanm bu imkânsız. Anlayacağınız...» Bir an durdu. « . . . o tabloyu bir hanım için satın aldım. Bir armağan.»
«Ah, ama herhalde...»
Masadaki telefon cırlak bir sesle çalmaya başladı. Bay Sat-terthvvaite, özür dileyerek alıcıyı kaldırdı. Kısık ve soğuk bir sesle karşılaştı. Sanki karşıdaki çok uzaklarda bir yerde konuşuyordu.
«Bay Satterthvvaite'I e konuşabilir miyim?»
«Ben Bay Satterthvvaite'im.»
«Ben Lady Charnley'im. Alix Charnley. Herhalde beni hatırta-ınıyorsunuz, Bay Satterthvvaite. Sizinle yıllar önce tanışıyorduk.»
- 63 -
«Sevgili Alix. Sizi tabii hatırlıyorum.»
«Sizden bir şey isteyecektim. Bugün Harchester Galerisinde-ki resim sergisine gittim. Orada 'ölü Arlöken' diye bir tablo vardı. Belki de yeri tanıdınız. Chamley'deki Teras Salonunu yani. Ben... ben o tabloyu istiyorum. Resim size satılmış.» Lady Charn-ley durakladı. «Bay Satterthvvaite, kendimce bazı nedenlerle o tabloyu istiyorum. Onu bana satar mısınız?»
Yaşlı adam, Tanrım... bu bir mucize olmalı, diye düşündü. Telefonda konuşurken Aspasia Glen sadece onun sözlerini duyduğu için de sevindi. «Armağanımı kabul ederseniz, beni gerçekten sevindirirsiniz.» Aspasia Glen'in arkasında

bağırdığını duyarak sözlerini telaşla sürdürdü. «O tabloyu sizin için aldım. Gerçekten. Ama beni dinleyin, sevgili Alix. Bana büyük bir iyilikte bulunmanızı istiyorum. Eğer mümkünse.»
«Tabii, Bay Satterthvvaite. Size karşı büyük bir minnet duyuyorum.»
Yaşlı adam ekledi. «Hemen buraya, evime gelmenizi istiyorum.»
Lady Charnley bir an durakladı. Sonra da usulca, «Hemen geleceğim,» diye cevap verdi.
Bay Satterthvvaite, telefonu kapayarak Miss Glen'e döndü. Kadın öfkeyle, çabucak, «Sözünü ettiğiniz benim tablo muydu?» diye sordu.
Yaşlı adam, «Evet,» dedi. «Tabloyu hediye edeceğim hanım birkaç dakika sonra burada olacak.»
Aspasia Glen birdenbire tekrar gülümsedi. «Onu, tabloyu bana satması için ikna etmeme izin vereceksiniz değil mi?»
«Evet, size böyle bir şans tanıyacağım.»
Bay Satterthvvaite tuhaf bir heyecan duyuyordu. Daha önceden kararlaştırılan bir sonuca doğru gelişen dramatik olayların ortasına düşmüştü. Ve o, seyirci, şimdi başroldeydi. Miss Glen'e döndü.

«Benimle birlikte diğer odaya gelir misiniz? Bazı dostlarımla nışmanızı istiyorum.»
Kadının çıkması için kapıyı açtı. Holü aşarak onu sigara odasına götürdü. «Miss Glen, izin verin de size bir dostumu tanıtayım. Albay Monckton'u. Ve Bay Bristovv'u. Hayran kaldığınız resmi yaratan ressam.» Sonra birdenbire irkildi. Koltuğunun yanındaki boş bıraktığı o yerden biri ayağa kalkmıştı.
Bay Quin, «Bu gece beni bekliyordunuz sanırım,» dedi. «Siz yokken kendimi dostlarınıza tanıttım. Size uğrayabildiğim için çok seviniyorum.»
Bay Satterthvvaite, «Aziz dostum,» diye bağırdı. «Mümkün olduğu kadar ustalıkla davranmaya çalıştım ama...» Bay Ouin'in siyah gözlerindeki hafif alay yüzünden durakladı. «İzin verin de 8lzi tanıtayım. Bay Harley Quin. Miss Aspasia Glen.»
Yaşlı adama mı öyle gelmişti? Yoksa kadın hafifçe gerilemiş miydi? Aspasia Glen'in yüzünde garip bir ifade belirip kayboldu. Bristovv birdenbire atıldı. «Buldum!» «Neyi buldunuz?»
«Beni şaşaan şeyin ne olduğunu. Benziyor! Hem de çok benziyor!» Ressam merakla Bay Quin'e bakıyordu. «Siz de bunu görüyorsunuz değil mi?» Bay Satterthvvaite'e döndü. «Onun tab-lomdaki Arlöken'e çok benzediğini görmüyor musunuz? Pencereden bakan adama çok benzediğini?»
Yaşlı adam bu sefer yanılmamış olduğunu anladı. Aspasia Glen'in birdenbire soluğunu tuttuğunu ve hatta bir adım geriliediğini farketti.
Bay Satterthvvaite, «Size birini beklediğimi söyledim:» dedi. Zaferle konuşuyordu. «Size dostum Bay Ouin'in olağanüstü bir İnsan olduğunu söylemeliyim. Esrarları çözüp bazı şeyleri görmenizi sağlıyor.»
Albay Monckton, Bay Ouin'i kuşkuyla süzdü. «Siz bir medyum musunuz, efendim?»

Bay Quin gülerek başını salladı. «Bay Satterthvvaite abartıyor. Bir iki defa onunla birlikteyken olağanüstü bir ustalıkla bazı sonuçlara vardı. Ama neden bunun benim başarım olduğunu iddia ediyor, bunu anlıyamıyorum. Herhalde bunun nedeni alçakgönüllü olması.»
Yaşlı adam heyecanla, «Hayır, hayır,» dedi. «Hiç de değil. Siz bazı şeyleri görmemi sağlıyorsunuz. Başından beri görmem gereken şeyleri. Aslında gördüğüm ama kavrayamadığım şeyleri.»
Monckton, «Bu bana pek karışık geldi,» diye mırıldandı.
Bay Quin, «Aslında hiç kanşık değil,» dedi. «işin kötü yanı bazı şeyleri görmekle yetinmememlz. Onları yanlış biçimde yorumlamamız.»
Aspasia Glen, Frank Bristovv'a döndü. «Ben bir şeyi öğrenmek istiyorum...» Sinirli sinirli konuşuyordu. «O resmi yapmak nereden aklınıza geldi?»
Ressam omuzlarını silkti. «Bunu ben de pek bilmiyorum. O yerle... yani Charnley'le ilgili bir şey, hayal gücümü etkiledi. O koskocaman boş salon. Dışarıdaki teras. Hayaletler filan. Biraz önce kendini öldüren son Charnley Lordunun hikâyesini dinledim. Diyelim ki insan öldüğü zaman ruhu yaşamaya devam ediyor. Bu çok garip bir şey olur. Belki de dışarıda, terasta durur ve pencereden içeriye, kendi cesedinize bakarsınız. Ve her şeyi görürsünüz.»

Aspasia Glen, «Ne demek İstiyorsunuz?» diye sordu. «Ne demek 'Her şeyi görürsünüz?'»
«Şey... ne olduğunu görürsünüz...»
Kapı açıldı ve uşak Lady Charnley'nin geldiğini haber verdi.
Bay Satterthvvaite ayağa kalkarak kadını karşılamaya gitti. Onu hemen hemen on üç yıldan beri görmemişti. Alitfi eski haliyle hatırlıyordu. Heyecanlı, hayat dolu genç bir kadın. Ve şimdi karşısında donmuş bir güzel vardı. Lady Charnley çok güzeldi.

Yüzü solgundu. Yürümekten çok sürükleniyormuş gibi bir hali vardı. Soğuk bir rüzgârın sürüklediği bir kar tanesi gibiydi. Sanki gerçek bir insan değil de, bir siluetti. İnsanlardan iyice uzaklaşmış gibi davranıyordu.
Bay Satterthvvaite, «Kalkıp gelmeniz büyük nezaket,» dedi.
Lady Charnley'i diğerlerine doğru götürdü. Kadın bir an Miss Glen'i tanımış gibi hafif bir hareket yaptı. Ama sanatçı karşılık vermeyince durakladı.
«Affedersiniz,» diye mınldandı. «Ama sizinle bir yerde tanışmış olmalıyız. Öyle değil mi?»
Bay Satterthvvaite, «Belki onu sahnede gördünüz,» dedi. «Miss Aspasia Glen, Lady Charnley.»
Miss Glen, «Sizinle tanıştığım için seviniyorum, Lady Charn-ley,» diye mırıldandı. Birdenbire hafif bir Amerikan aksanıyla konuşmaya başlamıştı. Bu, Bay Satterthvvaite'e kadının yaptığı sürüyle taklidi hatırlattı.
Bay Satterthvvaite, «Albay Monckton'u tanıyorsunuz,» diye devam etti. «Ve bu da Bay Bristovv.»
Albc Charnley hafifçe gülümsedi. «Bay Bristovv'la da tanıştık. Bir trende.»
«Ve Bay Harley Quin.»
Bay Satterthvvaite, Lady Charnley'e dikkatle bakıyordu. Ama kadının yüzünde bu kez Bay Ouin'i de tanıdığını belirten bir şey göremedi. A l b c Charnley'in oturması için bir koltuğu çekti. Sonra da yerine geçerek hafifçe öksürdü. Endişeyle konuşmaya başladı. «Bu... küçük toplantı biraz olağanüstü bir şey. Olay sergideki o tabloyla ilgili. Ben... ben istediğimiz zaman... bazı şeyleri aydınlığa çıkarabileceğimize inanıyorum.»
Monckton, «Ruh çağırmaya kalkışmayacaksın ya, Satterth-vvaite?» diye sordu. «Bu akşam pek garip davranıyorsun.»
Yaşlı adam, «Hayır,» dedi. «Buna tam anlamıyla ruh çağırmak denilemez. Ancak dostum Bay Quin geriye, geçmişe baktığı-

nız zaman her şeyi göründükleri değil oldukları gibi görebileceğimize inanıyor. Ben de öyle.»
Lady Charnley, «Geçmişe mi?» diye mınldandı.
«Kocanızın intiharından söz ediyorum, Alîx. Bunun size acı verdiğini biliyorum...»
Kadın, «Hayır,» dedi. «Acı vermiyor. Artık hiçbir şey bana acı vermiyor.»
Bay Satterthvvaite, Frank Bristovv'un sözlerini düşündü. Bu kadın gerçek değilmiş gibiydi. Bir gölgeydi sanki. Keltierin masal-larındaki tepelerden inen perilere benziyordu.
Ressam ondan, Gölge, diye söz etmişti. Bu kadını çok güzel tarif ediyordu. Bir gölge. Başka bir şeyin aksi. O halde gerçek Alix neredeydi? Bay Satterthvvaite'in kafası bu soruyu çabucak cevapladı. Geçmişte. Onu bizden on dört yıl ayırıyor.
Sonra Lady Charnley'e, «Yavrum,» dedi. «Beni korkutuyorsunuz. Şu 'Gümüş İbrikli! Ağlayan Kadın'a benziyorsunuz.»
Bir şangırtı duyuldu. Aspasia Glen'in dirseğinin dibindeki masada duran kahve fincanı yere düşerek parçalanmıştı. Yaşlı adam elini sallayarak İcadının özür dilemesini engelledi. Bir taraftan da, yaklaşıyoruz, diye düşünüyordu. Her an daha da yaklaşıyoruz. Ama neye?
Sonra, «Şimdi on dört yıl önceki o geceye dönelim,» dedi. «Lord Charnley kendini öldürdü. Hangi neden yüzünden? Bunu kimse bilmiyor.»
Lady Charnley kolluğunda hafifçe kımıldandı.
Frank Bristovv hemen atıldı. «Lady Charnley biliyor.»

Monckton, «Saçma,» dedi. Sonra duraklayarak kaşlannı çattı ve acayip bir tavırla kadına baktı.
Alix Charnley ressama bakıyordu. Sanki genç adam lafları onun ağzından çekip elliyordu. Kadın başını ağır ağır sallayarak konuşuyordu. Sesi bir İ c a r tanesi gibiydi. Soğuk ve yumuşak.
«Evet. Çok haklısınız. Biliyorum. İşte bu yüzden ömrümün sonuna kadar malikâneye gidemeyeceğim. İşte bu yüzden oğlum Dick, Charnley'i açmamızı ve tekrar orada yaşamamızı İstediği zaman ona, olmaz, diyorum.»
Bay Quin, «Bize bu nedeni açıklar mısınız, Lady Charnley?» diye sordu.
Kadın ona döndü. Sonra, sanki ipnotize olmuş gibi, konuşmaya başladı. Bir çocuk gibi, doğal bir tavırla. «İsterseniz açıklarım. Artık hiçbir şeyin önemi yok. Kocamın kâğıtları arasında bir mektup buldum ve onu yaktım.»
Bay Quin, «Nasıl bir mektup?» dedi.
«Bir kızdan gelen bir mektup. O zavallı çocuktan. Merriam'ja-rın çocuklarının dadısıydı. Kocam... kocam onunla sevişmişti. Hem de benimle nişanlıyken. Biz evlenmeden kısa bir süre önce. Ve onun da... onun da bir çocuğu olacaktı. Mektubunda bunu açıklıyordu. Her şeyi bana anlatacağından da söz ediyordu, işte kocam bu yüzden kendini öldürdü.»
Lady Charnley diğerlerine yılların yorgunluğuyla dalgın dalgın baktı. Dersini çok iyi bilen bir çocuk gibi konuşmuştu.
Monckton burnunu sildi. «Tanrım! Demek neden buydu. İşte bu her şeyi açıklıyor.»
Bay Satterthvvaite, «Öyle mi dersin?» diye sordu. «Bu bir tek şeyi açıklamıyor ama. Bu Bay Bristovv'un tabloyu neden yaptığını açıklamıyor.»
«Ne demek istiyorsun?»
Bay Satterthvvaite, Bay ûuin'e sanki onun kendisine cesaret vermesini istiyormuş gibi baktı. Aradığını bulmuş olacaktı ki konuşmasını sürdürdü: «Evet, biliyorum bu sözlerim hepinize de çılgınca gelecek. Ama o tablo her şeyin odak noktası. Bu gece hepimiz de burada o resim yüzünden toplandık. O tablonun yapılması gerekiyordu. İşte kastettiğim bu.»
Monckton, «Yani Meşeli Odanın o acayip etkisinden...» diye başladı.

Bay Satterthvvaite, «Hayır,» dedi. «Meşeli Oda değil. Teras Salonu, ölmüş olan adamın ruhu pencerenin dışından bakıyor ve yerde yatan cesedini görüyor.»
Monckton itiraz etti. «Bunu yapamazdı. Çünkü ceset Meşeli Odadaydı.»
Bay Satterthvvaite başını salladı. «Diyelim ki ceset orada değildi. Tam Bay Bristovv'un gördüğü yerdeydi. Yani hayalinde canlandırdığı yerde. Pencerenin öriöncte, siyah-beyaz mermerlerin üzerinde yatıyordu.»
Monckton, «Saçmalıyorsun,» dedi. «Ceset orada olsaydı biz onu Meşeli Odada bulmazdık.»
Bay Satterthvvaite, «Ya biri cesedi oraya taşıdıysa?» diye sordu.
Monckton da, «O zaman biz Reggie Charnley'nin Meşeli Odanın kapısından girdiğini nasıl görebilirdik?» diye karşılık verdi.
Bay Satterthvvaite, «Ah,» dedi. «Siz onun yüzünü göremediniz. Öyle değil mi? Ben şunu demek istiyorum: Siz Lord Charn-ley gibi giyinmiş birinin Meşeli Odaya girdiğini gördünüz sanırım.»
Monckton, «Brokar bir kıyafet ve peruk,» diye mırıldandı. . «Evet. Ve siz onun Lord Charnley olduğunu sandınız. Çünkü kız ona, 'Lord Charnley,' diye seslendi. «Ve birkaç dakika sonra odanın kapısını kırdığımız zaman içeride sadece Lord Charnley vardı. Ölmüştü ve yerde yatıyordu. Bunu çürütemezsin, Satterthvvaite.»
Yaşlı adamın cesareti kınlmıştı. «Doğru. Doğru. Ama tabii odada birinin saklanabileceği bir yer varsa.»
Frank Bristovv söze karıştı. «Biraz önce orada rahiplerin sak-landıklan bir bölme olduğundan söz etmediniz mi?»
Bay Satterthvvaite, «Ah!» diye bağırdı. «Diyelim ki...» Diğerlerinin susması için efini salladı. Öbür elinin parmaklarını ainına dayayarak ağır ağır teerddütle konuşmaya başladı. «Bir fikrim var. Bu sadece bir fikir... ama olaylara da uyuyor. Diyelim ki biri Lord Charnley'i vurdu. Onu Teras Salonunda öldürdü. Sonra katille yardımcısı cesedi sürükleyerek Meşeli Odaya soktular. Onu yere yatınp tabancayı da sağ elinin yakınına bıraktılar. Şimdi sıra ikinci adımda. Herkesin Lord Charnley'in intihar ettiğine inanması

şarttı. Bence bu kolaylıkla yapılabilirdi. Adam, başında peruk, arkasında brokar elbiseyle holden geçti. Yardımcısı işi güvene almak için merdivenin sahanlığından ona, 'Lord Charn-ley!' diye seslendi. Katil içeri girerek, iki kapıyı da kitledi. Ve tahta kaplamaya ateş etti. Hatırlarsanız tahta kaplamalarda zaten kurşun delikleri vardı. Bir tane daha olması fark bile edilmezdi. Katil sonra gizli bölmeye saklandı. Kapılar kırılarak açıldı ve içeriye sürüyle insan doluştu. Herkes Reggie Charnley'in intihar ettiğine inandı. Başka bir ihtimalin üzerinde durulmadı bile.»
Monckton, «Bence saçmasapan bir iddia bu,» dedi. «Charn-ley'nin intihar etmesi için bir neden olduğunu unutuyorsun!»
Bay Satterthvvaite, «Sonradan bulunan bir mektup,» diye cevap verdi. «Yalanlarla dolu, zalimce yazılmış bir mektup. İleride bir gün Lady Charnley olmayı aklına koyan çok zeki ve hiçbir şeyden kaçınmayan küçük bir oyuncu yazmıştı.»
«Yani?»
Bay Satterthvvaite, «Kız, Hugo Charnley'nin yardımcısıydı,» dedi. «Herkes Hugo'nun namussuz ve alçak biri olduğunu biliyordu. Sen de öyle Monckton. Ve o, Reggie Charnley öldüğü zaman her şeyin kendine kalacağından emindi.» Çabucak Lady Charnley'e döndü. «O mektubu yazan kızın adı neydi?»
Albc Charnley, «Monica Ford,» diye açıkladı.
«Monckton, Reggie Charnley'e merdivenin sahanlığından seslenen kız Monica Ford muydu?»
«Evet. Sen söyleyince hatırladım. Oydu sanırım.»
Lady Charnley, «Ah, bu imkânsız!» dedi. «O mektup yüzün-

den kalkıp o... o kıza gittim. Bana hepsinin de doğru olduğunu söyledi. Olaydan sonra onu sadece bir kez, o gün gördüm. Ama herhalde böyle bir konuda rol yapmazdı.»
Bay Satterthvvaite, Aspasia Glen'e baktı. «Neden yapmasın? Kızın gerçekten başarılı bir oyuncu için gerekli bütün nitelikleri vardı.»
Frank Bristow, «Bir şeyi açıklamadınız.» dedi. «Teras Salonunun zemininde kan olması gerekirdi. Suçlu çift kanı çabucak silemezlerdi.»
Bay Satterthvvaite, «Doğru,» diye itiraf etti. «Ama yapabilecekleri bir şey vardı. Bir... iki saniyede başarabilecekleri bir şey. Kan lekelerinin üzerine Buhara halısını serebilirlerdi. Hiç kimse o geceden önce Buhara halısını Teras Salonunda görmemişti.»
Monckton, «Bence haklısın,» dedi. «Ama kan lekelerinin yine de bir ara silinmesi gerekiyordu.»
Bay Satterthvvaite başını salladı. «Evet. Gece yarısı. Bir kadın bir ibrik ve leğenle merdivenlerden aşağı iner ve kan lekelerini kolaylıkla silebilirdi.»
«Ama biri onu görebilirdi?»
Yaşlı adam, «Bunun bir tehlikesi olmazdı ki,» diye cevap verdi. «Ben şimdi olan şeylerden söz ediyorum. Ve demin leğen ve ibrikli bir kadın, dedim. Ama 'Gümüş İbrikli Ağlayan Kadın' da diyebilirdim. Bu başkalarına öyle gözükebilirdi.»
Ayağa kalkarak Aspasia Glen'e yaklaştı. «Siz öyle yaptınız değil mi? Şimdi sizden "Eşarplı Kadın,' diye söz ediyorlar. Ama o gece ilk rolünüzü oynadınız. Gümüş İbrikli Ağlayan Kadın rolünü. Demin kahve fincanına da bu yüzden çarptınız ve onu yere düşürdünüz. Tabloyu gördüğünüz zaman korkuya kapıldınız. Birinin olayın iç yüzünü bildiğini düşündünüz.»
Lady Charnley elini suçlarcasına uzattı. «Monica Ford!» diye fısıldadı. «Sizi şimdi tanıdım.»
Aspasia Glen haykırarak ayağa fırladı. Ufak tefek Bay Sat-

terthvvaite'i bir kenara iterek Bay Quin'in önünde durdu. Titriyordu. «Demek ki haklıymışım! Demek ki biri olayın iç yüzünü gerçekten biliyormuş! Ah, bu gülünç oyuna kandığımı sanmayın. Bu esrarı çözmeye çalışıyormuş gibi rol yapmanız.» Bay Quin'i işaret etti. »Siz oradaydınız! Siz dışarıda pencerenin önündeydiniz, içeriye bakıyordunuz. Hugo'yla benim yaptıklarımızı gördünüz. Birinin içeriye baktığını biliyordum. Olay süresince bunu hissettim. Ama başımı kaldırıp baktığım zaman pencerenin önünde kimse yoktu. Bir ara camda birini görür gibi olduğumu sandım. Yıllar boyu olayı birinin gördüğü düşüncesi beni hep korkuttu. Ve sonra o tabloyu gördüm. Siz pencerenin önünde duruyordunuz.

Yüzünüzü tanıdım. Yıllardan beri bu sırrı biliyordunuz. Neden sessizliğinizi şimdi bozdunuz? İşte benim bilmek istediğim bu.»
Bay Quin, «Belki de ölünün huzura kavuşması için...» dedi. Aspasia Glen birdenbire kapıya doğru atıldı. Sonra durarak omzunun üzerinden meydan okuyan bir sesle bağırdı. «İstediğinizi yapın! Burada söylediklerimi yeteri kadar insan duydu. Bu bana vızgelir! Vızgelir! Hugo'ya âşıktım. O korkunç olayda da kendisine yardım ettim. Ama Hugo sonra beni başından attı. Geçen yıl öldü. İsterseniz peşime polisi takabilirsiniz. Ama şu ufak tefek kupkuru adamın da dediği gibi ben iyi bir oyuncuyum. Beni kolay kolay bulamayacaklar.» Kapıyı arkasından çarparak kapattı. Bir saniye sonra sokak kapısının çarpıldığını duydular.
Lady Charnley, «Reggie,» diye bağırdı. «Reggie.» Gözyaşları yanaklanndan süzülüyordu. «Ah, sevgilim, sevgilim... Artık Charn-ley'e geri dönebilirim. Dickie'yle birlikte orada yaşayabilirim. Ona babasını anlatırım. Babasının dünyanın en iyi, en mükemmel insanı olduğunu söylerim.»
Albay Monckton, «Bu konuda neler yapılması gerektiğini ciddi bir biçimde konuşmalıyız,» dedi. «Alto, yavrum, izin verin de

sizi evinize kadar götüreyim. Yolda bu konuyu konuşuruz.»
Lady Charnley ayağa kalkarak Bay Satterthwaite'e yaklaştı. İki elini dostlukla yaşlı adamın omuzlarına dayayıp onu öptü. «Uzun yıllar boyunca bir öfü gibi yaşadım,» diye mırıldandı. «Yeniden dünyaya gelmiş gibiyim, haya* meğerse ne güzelmiş. Teşekkür ederim, sevgili Bay Satterthvvaite.» Dönerek Albay Monck-ton'la birlikte odadan çıktı.
Yaşlı adam onların arkasından bakıyordu. Frank Bristovv'un homurdanması yüzünden hızla döndü. Neredeyse ressamı unutmuştu.
Bristow sıkıntılı sıkıntılı, «Çok güzel bir yaratık,» dedi. «Ama artık eskisi kadar ilginç değil.»
Bay Satterthvvaite, «işte bir sanatçı konuşuyor,» diyerek güldü.
Bristovv, «Değil ya,» dedi. «Herhalde Charnley malikânesine gitmeye kalkarsam beni kovar. Beni istemedikleri bir yere gitmem.»
Yaşlı adam, «Sevgili oğlum,» diyerek başını salladı. «İnsanların üzerinde nasıl bir izlenim bıraktığınızı bu kadar çok düşünmeyin. Bence o zaman daha akıllıca davranır ve mutlu olursunuz. Ayrıca kafanızdan o modası geçmiş fikirleri de artık atmalısınız. Bunlardan biri de bu modem dünyada insanın nasıl bir aileden olduğunun önemsendiğini sanmanız. Siz kadınların her zaman yakışıklı diye tammladıklan gençlerdensiniz. Sizin bir dahi olduğunuzu düşünüyorum. Bu sözleri her gece yatmadan önce on kez kendi kendinize tekrarlayın. Üç ay sonra da malikâneye Lady Charnley'i görmeye gidin. İşte size önerim. Ve benim bu dünya konusunda hatırı sayılır deneyimim de var.»
Ressamın yüzünde birdenbire pek sevimli bir tebessüm belirdi. «Bana gerçekten çok iyi davrandınız.» Yaşlı adamın elini içtenlikle sıktı. «Ne kadar minnettar olduğumu bilemezsiniz. Şimdiye kadar geçirdiğim akşamların en ilginci için de teşekkür ederim.»
Başka biriyle daha vedalaşmak istiyormuş gibi etrafına bakındı. Sonra da irkildi. «Ah, arkadaşınız gitmiş, efendim. Onun odadan çıktığını hiç farketmedim. Değişik bir insan, öyle değil mi?»
Bay Satterthvvaite, «Evet... o birdenbire çıkagelir,» dedi. «Sonra da çabucak gider. Özelliklerinden biri de budur. İnsan her zaman onun gelip gittiğini görmez.»
Frank Bristovv, «O da Arlöken gibi görünmez oluyor,» diye mırıldandı. Sonra da bu nüktesine kahkahalarla güldü.

Bay Satterthvvaite pencereden dışarı baktı. Durmadan yağmur yağıyordu. Yaşlı adam ürperdi. Kırlar arasındaki köşklerin pek azı doğru dürüst ısıtılıyor, diye düşündü. Ama birkaç saat sonra hızla Londra'ya doğru gidiyor olacaktı. Bunu hatırlayınca keyiflendi. Altmışını geçen her insan için en iyi yer Londra'ydı aslında.

Bay Satterthvvaite kendini içe dokunan yaşlı biri gibi görüyordu. Evdeki konukların çoğu o kadar gençtiler ki. Şimdi de içlerinden dördü ruh çağırmak için kütüphaneye gitmişlerdi. Bay Sat-terthvvaite'i de çağırmışlardı ama o bu teklifi reddetmişti. Alfabenin harflerini tekdüze sıralamak ve ortaya çıkan anlamsız kelimeleri çözmeye çalışmak onu eğlendirmiyordu.
Evet, onun için en iyi yer Londra'ydı. Bay Satterthvvaite, ı Madge Keeley'in davetini reddettiği için de seviniyordu. Madge yarım saat önce telefon ederek onu LakJeH'e çağırmıştı. Madge tatlı bir genç kızdı ama Londra gibisi de yoktu. Bay Satterthvvaite yine ürperince kütüphanedeki şöminenin her zaman gürül gürül yandığını hatırladı. Oraya giderek kapıyı usulca açtı ve dikkatle karanlık odaya süzüldü.
«Eğer size engel oluyorsam...»
«O N miydi yoksa M mi? Tekrar saymamız gerekecek. Hayır, ne münasebet, Bay Satterthvvaite! Biliyor musunuz, heyecanlı şeyler oluyor. Ruh adının Ada Spiers olduğunu açıkladı. Ve

bizim John'un Cladys Bun adında bir kızla evleneceğini söyledi.» Bay Satterthvvaite şöminenin önündeki büyük koltuğa yerleşti. Gözleri kapandı ve uyuklamaya başladı. Arasıra kendine geliyor ve konuşmalann bazı kısımlarını duyuyordu.
«Bu P A B Z L olamaz, tabii adam bir Russa o başka. John, harfi ittin. Ben seni gördüm... Yeni bir ruh geldi sanınm.»
Bay Satterthvvaite yine daldı. Ama sonra duyduğu ad irkilerek uyanmasına neden oldu.
«Q U i N! Bu doğru mu? Evet. Bir defa vurdu. Bu evet demek. Quin. Burada birine verilecek bir mesajın mı var? Evet. Bana mı? John'a mı? Sarah'ya mı? Evelyn'e mi? Hayır. Ama burada başkası yok ki. Ah! Yoksa mesaj Bay Satterthvvaite'e mi? Ah, 'Evet,' diyor. Bay Satterthvvaite, mesaj size.» «Ne diyor?»
Yaşlı adamın uykusu iyice açılmıştı artık. Şimdi koltuğunda dimdik oturuyordu. Bütün kaslan gerilmişti, gözleri pınl pırıldı.
Masa sallandı ve kızlardan biri saydı. 4. Al... olamaz. Bundan bir anlam çıkmıyor ki! LAİ diye başlayan bir kelime yok.»
Bay Satterthvvaite, «Devam edin,» dedi. Sesi öyle otoriterdi ki diğerleri hiç soru sormadan itaat ettiler.
«L A i D E L... ve bir L daha. A! Hepsi bu kadar sanınm.» «Devam edin.»
«Lütfen bize bir şeyler daha söyle.» Bir sessizlik oldu.
«Gerisi yok. Masa artık hiç kımıldamıyor. Ne saçma!» Bay Satterthvvaite düşünceli bir tavırla, «Hayır,» dedi. «Bunun saçma olduğunu sanmıyorum.»
Ayağa kalkarak odadan çıktı. Doğruca telefona gitti. «Miss Keeley'le konuşabilir miyim? Madge sen misin? Eğer iznin varsa fikrimi değiştirmek istiyorum. Yani nazik davetini kabul edeceğim. Kente çabucak gitmem şart değilmiş. Evet, evet... akşam yemeğine yetişirim.»

Yaşh adam telefonu kapattı. Kırışık yanaklan garip bir biçimde kızarmıştı. Bay Quin... esrarlı Bay Harley Quin. Bay Satterth-waite, bu esrarengiz adamla karşılaştığı zamanlan parmaklanyla saydı. Bay Quln geldiği zaman... baz/ şeyler oluyordu. Şimdi de Laidell'de ne olmuştu? Ya da olacaktı?
Ne olursa olsun, ona, Bay Satterthvvaite'e de iş düşüyordu. Şu ya da bu biçimde aktif bir rol oynayacaktı. Bundan emindi.
Laidell çok büyük bir evdi. Sahibi David Keeley, adeta bir eşyadan farksız, kişiliği silik ve sessiz biriydi. Ama bu tiplerin dikkati çekmemelerinin beyin güçleriyle bir ilgisi yoktu. David Kee-ley de adeta dahi denilebilecek bir matematikçiydi. İnsanların yüzde doksan dokuzunun hiç anlayamadığı bir kitap yazmıştı. Ama müthiş bir zekâya sahip olan insanlann çoğu gibi öyle güçlü kuvvetli ya da çekici bir insan değildi. Herkes David Keeley için 'İşte gerçekten görünmeyen adam,' derdi. Uşaklar sofrada ona servis yapmayı, misafirlerse, «Merhaba,» ya da «Hoşçakal,» demeyi unuturlardı.
Kızı Madge ondan çok farklıydı. Enerjik ve hayat dolu, dürüst ve iyi bir kızdı. Oldukça sağlıklı, zeki ve çok güzeldi.
Bay Satterthwaite, Laidell'e eriştiği zaman onu Madge karşıladı. «Geldiğiniz için çok naziksiniz.»

«Fikrimi değiştirmeme izin vermen de çok nazikçe bir davranıştı. Madge, yavrum, seni çok iyi gördüm.»
«Ah, ben her zaman iyiyim.»
«Evet, biliyorum. Ama bu kez daha farklı bir şeyler var. Sana bakarken aklıma 'hayat fışkinyor' sözcükleri geliyor. Bir şey mi oldu, yavrum? Yani... özel bir şey?»
Kızın gülmesi bile kızarmasını engellemedi. «İşte bu çok kötü Bay Satterthvvaite. Siz her zaman durumu anlıyorsunuz.»
Yaşlı adam, Madge'in elini tuttu. «Demek böyle? Sonunda Bay Uygun çıkageldi?» Bu modası geçmiş bir deyimdi ama Madge buna itiraz etmedi. Bay Satterthvvaite'in eski tarz davranışlarından her zaman hoşlanırdı.
- 78 -
«Öyle sanınm... Evet. Ama bunu kimsenin bilmemesi gerekiyor. Bir sır. Yine de sizin durumu bilmenize hiçbir itirazım yok, Bay Satterthvvaite. Siz her zaman çok iyi ve anlayışlısınız.»
Yaşlı adam ikinci elden romantik aşkın zevkini çıkarırdı. Ne de olsa kendi de Victoria çağından kalma, romantik biriydi. «Sana o şanslı gencin kim olduğunu sormamalıyım, öyle değil mi? Eh, şimdi sadece onun kendisine verdiğin onura layık olmasını
dileyebilirim.»
Madge, ihtiyar Bay Satterthwaite çok şeker biri, diye düşündü. Sonra da, «Onunla çok iyi geçineceğimizden eminim,» dedi. «Anlayacağınız aynı şeyleri yapmaktan hoşlanıyoruz. Bu çok önemli, öyle değil mi? Pek çok ortak yanımız var. Ve birbirimizi de çok İyi tanıyoruz. Aslında bu çok uzun süre önce başladı. Böyle olunca insan kendini güvende hissediyor. Öyle değil mi?»
Bay Satterthvvaite, «Bu kesin,» diye cevap verdi. «Ama deneyimlerimin sonucu insanın bir başkasını iyice tanımasının imkânsız olduğunu da öğrendim. Zaten yaşamın ilginç ve çekici yanı
da bu.»
Madge güldü. «Ah, bu tehlikeyi göze alıyorum.» Sonra yaşlı adamla akşam yemeğine hazırlanmak için yukarıya çıktılar.
Bay Satterthvvaite biraz gecikti. Özel uşağını getirmemişti. Bir yabancının bavulunu açarak eşyalarını yerleştirmesi onu her zaman biraz şaşırtırdı. Aşağıya indiğinde herkes yemek için toplanmıştı. Madge onu görünce, «Ah, işte Bay Satterthvvaite de geldi,» dedi. «Açlıktan ölüyorum. Sofraya oturalım.»
Uzun boylu, kır saçlı bir kadınla öne geçti. Kadının güzel ve kararlı yüzü güçlü bir kişiliği yansıtıyordu. Sesi berrak ama tonlaması biraz sertti.
Bay Keeley, «Nasılsınız, Bay Satterthvvaite?» diye sordu.
Yaşlı adam irkildl. «Ah, teşekkür ederim. Korkarım sizi görmedim.»
Bay Keeley kederle, «Zaten hiç kimse görmüyor,» dedi.
- 79 -
Yemek salonuna girdiler. Oval biçimi alçak masa maundandı. Bay Satterthvvaite genç ev sahibesryle kısa boylu, esmer bir kızın arasına oturdu. Kız yüksek sesle konuşup etrafta yankılanan kahkahalar atıyordu. Bu kahkahalarında gerçek bir neşeden çok ne pahasına olursa olsun keyiflenmek isteği gizliydi. Kızın adı Doris'ti. Bay Satterthvvaite'in hiç hoşlanmadığı genç kız tiple-rindendi. Yaşlı adam, Doris'in varolması için hiçbir sanatsal mazeret bulunamayacağını düşünüyordu.
Madge'in diğer tarafında otuz yaşlarında genç bir adam oturuyordu. Kır saçlı kadına da çok benziyordu. Onların ana oğul oldukları belliydi.
Onun yanındaysa...
Bay Satterthvvaite soluğunu tuttu.
Bu genç kadında kendisini etkileyen bir şey vardı ama bunun ne olduğunu bilemiyordu. Güzellik değildi bu. Başka bir şeydi. Güzellikten daha anlaşılmaz, yakalanması imkânsız bir şey.
Genç kadın Bay Keeley'nin sıkıcı konuşmasını dinliyordu. Başını hafifçe yana doğru eğmişti. Oradaydı. Ama Bay Satterth-vvaite'e sanki orada değilmiş gibi geliyordu. Oval masanın etrafında oturanlardan daha az gerçekmiş gibiydi. Vücudunu yana doğru eğişi ona başka bir güzellik veriyordu. Genç kadın başını kaldırdı. Bir an Bay Satterthvvaite'le göz göze geldiler. Ve yaşlı adam o anda aradığı sözcüğü buldu.

Sihirli... Evet, ancak böyle tanımlanabilirdi. Onda bir sihir vardı. Yarı insan olan o yaratıklardandı sanki. 'İçi Boş Tepeler' den çıkan Gizemli Yaratıklardan biri.
Genç kadın aynı zamanda garip bir biçimde Bay Satterthvva-ite'de acıma duygusu da uyandırıyordu. Sanki onun yan insan oluşu kendisini engelliyordu. Yaşlı adam duygulannı tanımlayacak sözcükler aradı ve buldu. Kendi kendine, kanadı kırılmış bir kuş... diye düşündü.

Sonuca erişmişti. Dikkatini tekrar yemeklere verdi. Doris denen kızın dalgınlığını farketmemiş olduğunu umuyordu. Doris, diğer tarafındaki adamla konuşmaya başlayınca, Bay Satterthvva-ite de Madge'e döndü.
Alçak sesle, «Babanın yanında oturan hanım kim?» diye sordu.
«Bayan Graham'ı mı soruyorsunuz? Ah, hayır. Kastettiğiniz Mabelle. Onu tanımıyor musunuz? Mabelle Annesley. Cl esley ailesinden. Şu lanetli Clydesiey'lerden.»
Yaşlı adam irkildi. Lanetli Clydesley'ler! Bay Satterthvvaite bazı şeyleri hatırlıyordu. Bir ağabey kendini vurmuştu. Bir abla boğulmuş, bir başkası deprem sırasında ölmüştü. Lanetli bir aile... Bu genç kadın da kardeşlerin en küçüğü olacaktı.
Yaşlı adam birdenbire daldığı düşüncelerden uyandı. Madge masanın altından usulca eline dokunmuştu. Diğerleri konuşmaya dalmışlardı. Madge başıyla sol tarafı işaret etti. «İşte o...» diye mırıldandı.
Bay Satterthvvaite anladığını belirtmek için çabucak başını salladı. Demek Madge, genç Graham'ı seçmişti. Eh, görünüş bakımından ondan daha üstününü bulamazdı. Bay Satterthvvaite zeki bir gözlemciydi. Graham nazik, sıcakkanlı ve sakin bir gençti. Madge'le güzel bir çift oluşturacaklardı. İkisi aklı başında, iyi, sağlıklı, dost canlısı gençlerdi.
LakJell Köşkü eski usullerle yönetiliyordu. Yemek salonundan önce hanımlar çıktılar. Bay Satterthvvaite, Graham'in yanına giderek onunla konuşmaya başladı. Genç adamın gerçekten de tahmin ettiği gibi biri olduğunu anladı. Ancak Bay Satterthvvaite, Graham'da bir tuhaflık olduğunu sezdi. Genç adam oldukça dalgındı, sanki aklı başka yerlerdeydi. Bardağını masaya koyarken eli titriyordu.
Yaşlı adam, bir derdi var, diye düşündü. Herhalde bu sandığı kadar önemli bir şey değil. Ama açıkçası bunun ne olduğunu merak ediyorum.

Bay Satterthvvaite yemeklerden sonra sindirim için İki tablet alırdı, ilacı yanına almayı unuttuğu için yukarıya odasına çıktı.
Sonra tekrar salona gitmek için uzun koridorda ilerledi. Koridorun ortalarında Teras Salonu' diye bilinen bir oda vardı. Bay Satterthvvaite salonun kapısının önünden geçerken açık kapıdan içeri bir göz attı. Sonra da durakladı.
Odaya dolan ayın ışıkları kafesli pencereler yüzünden yerde garip, ritmik şekiller belirmesine neden oluyorlardı. Alçak pencerenin kenarına biri ilişmişti. Biraz yana doğru eğilmiş, parmakları nı usul usul bir Havvai gitarının tellerinde dolaştırıyordu. Çaldığının cazla ilgisi yoktu. Çok daha eski bir ritmi seçmişti. Hayal tepelerinde koşan peri atlarının nal seslerini.
Bay Satterthvvaite büyülenmiş gibi duruyordu. Bayan Mabetle Annesley, koyu mavi şifondan bir tuvalet giymişti. Büzgülü ve pilli elbise bir kuşun tüylerini andırıyordu. Genç kadın gitarın üzerine eğilmiş, ninni söyler gibi mırıldanıyordu.
Yaşlı adam ağır ağır odaya girdi. Genç kadına iyice yaklaştığı zaman o da başını kaldırdı ve adamı gördü.
Bay Satterthvvaite, «Sizi rahatsız etmediğimi umarım,» diye başladı.
«Rica ederim... Lütfen oturun.»
Yaşlı adam, genç kadının yakınına, meşeden yapılmış cilalı bir iskemleye oturdu. Mabelle Annesley şarkıyı usulca mırıldanıyordu.
Sonra, «Sihirli bir gecedeyiz,» dedi. «Siz de öyle düşünmüyor musunuz?»
Evet, gece gerçekten sihirliydi.
Genç kadın, «Gitanmı getirmemi istediler,» diye açıkladı. «Odanın önünden geçerken burada yalnız kalmanın hoş bir şey olacağını düşündüm. Karanlıkta... ay ışığında.»

«O halde ben...» Bay Satterthvvaite kalkmaya davrandı. Ama genç kadın onu durdurdu.
- 82 -
«Gitmeyin. Nedense... buraya uyuyorsunuz. Bu çok tuhaf ama havaya uyuyorsunuz.» Yaşlı adam tekrar oturdu.
Mabelle Annesley, «Garip bir akşam,» dedi. «Bugün akşama doğru koruda dolaştım. Orada bir erkekle karşılaştım. Uzun boylu ve esmer biriydi. Kayıp bir ruh gibiydi. Güneş batıyordu. Dalların arasından süzülen son ışıklan onun bir Ariöken'e benzemesine neden oluyordu.»
«Ah!» Bay Satterthvvaite öne doğru eğildi. İyice meraklanmış-tı.
«Konuşmak istedim. O... O tanıdığım birine benziyordu.
Ama onu ağaçlann arasında kaybettim.»
Bay Satterthvvaite, «Sözünü ettiğiniz adamı tanıdığımı sanıyorum,» dedi.
«Sahi mi? Çok ilginç biri, öyle değil mi?» «Evet, gerçekten ilginçtir.»
Bir sessizlik oldu. Yaşlı adam şaşkındı. Bir şeyler yapması gerektiğini seziyor ama bunun ne olduğunu bilemiyordu. Fakat bu herhalde... herhalde yanındaki genç kadınla ilgiliydi. Bay Sat-terthvvaite beceriksizce, «Bazan... insan mutsuzken... her şeyden uzaklaşmak ister...» diye mırıldandı.
«Evet, bu doğru.» Mabelle birdenbire durakladı. «Ah! Ne demek istediğinizi anlıyorum. Ama yanılıyorsunuz. Hayır aksine ben çok mutlu olduğum için yalnız kalmak istedim.» «Mutlu mu?» «Çok mutlu!»
Genç kadın alçak sesle konuşuyordu ama Bay Satterthvvaite adeta şok geçirdi. Bu acayip kadının mutluluktan kastettiği şey Madge Keeley'ninkiyle aynı değildi. Mabelle Annesley için mutluluk bir tür yoğun ve canlı katılımdı. Sadece insanca değii, bundan da öte bir şey.
Yaşlı adam kadından farkettirmeden uzaklaştı.
- 83 —
Beceriksizce, «Bunu bilmiyordum...» diye mırıldandı.
«Bilemezsiniz tabii. Zaten... bu tam olmadı. Yani... henüz mutlu değilim. Ama olacağım.» Mabetle öne doğru eğildi. «Bir ormanda kalmanın ne demek olduğunu biliyor musunuz? Kara gölgelerle dolu, büyük bir ormanda? Sık ağaçlar etrafınızı sarmış. Hiçbir zaman çıkamayacağınız bir orman. Sonra birdenbire tam önünüzde hayallerinizdeki ülke beliriyor. Işıltılı ve güzel. Ağaçlann ve karanlıkların arasından bir adım atarak çıktığınız an ona erişeceksiniz.»
Bay Satterthwaite, «Pek çok şey biz onlara erişmeden önce güzel gözükür,» dedi. «Dünyanın en çirkin şeyleri bile bazen bize çok çok güzelmiş gibi gelir.»
Ayak sesleri duyunca Bay Satterthvvaite başını çevirdi. Kapıda ifadesiz, hatta ahmakça suratlı sarışın bir adam duruyordu. Bay Satterthvvaite yemek masasında onu farketmemişti. Sarışın adam Mabelle'in kocasıydı.
Adam, «Seni bekliyorlar, Mabelle,» dedi.
Genç kadın ayağa kalktı. Yüzündeki ifade silinmişti, ifadesiz bir sesle.
«Geliyorum, Gerard. Bay Satterthwaite'le konuşuyordum,» dedi.
O önden yaşlı adam da onun peşinden odadan çıktılar. Koridorda ilerlerken bir an dönüp omzunun üzerinden baktı. Mabel-le'in kocasının yüzündeki ifadeyi gördü. Çaresizlik dolu bir yalnızlığın ifadesiydi bu. Yaşlı adam, sihir, diye düşündü. O da bunu hissediyor. Zavallı adam... zavallı adam.
Salonun ışıklan parlaktı. Madge'le Doris Cole, genç kadına çattılar. «Mabelle... seni hınzır! Nerede kaldın?»
Genç kadın alçak bir tabureye oturup gitarı akort ettikten sonra şarkı söylemeye başladı. Diğerleri de ona katıldılar. Bay Satterthvvaite, kendi kendine, 'Bebeğim' konusunda bu kadar çok aptalca şarkı yazılmış olabilir mi, diye sordu. Ama yaşlı adam iniltiye benzeyen, sinkoplü müziğin insanı
- 84 -
etkilediğini itiraf etmek zorunda kaldı. Tabii bunlar, eski taiz bir valsin yânında solda sıfır kalırlardı.
Oda iyice dumanlandı. Sinkoplü ritm devam etti.
Bay Satterthvvaite, hiç konuşma yok, diye düşündü. Güzel müzik ve huzur da yok. Keşke dünya bu kadar gürültülü bir yer haline gelmeseydi.
Mabelle Annesley birdenbire müziği yarıda kesti. Sonra yaşlı adama gülümseyerek Grieg'in bir şarkısını çalmaya başladı.
«Kuğum... güzelim...»

Bu yaşlı adamın en sevdiği parçalardan biriydi. Şarkının sonundaki o safça hayret her zaman hoşuna giderdi.
«Yani sen sadece bir kuğu muydun? Sadece bir kuğu?»
Bu şarkıdan sonra herkes dağılmaya başladı. Madge içki içmeyi teklif etti. Babasıysa Mabelle'in bıraktığı gitarı alarak telleri dalgın dalgın çekiştirmeye başladı. Herkes birbirine, «İyi geceler...» diyerek ağır ağır kapıya doğru gitti. Hepsi bir ağızdan konuşuyordu. Gerard Annesley diğerlerini bırakarak, usulca odadan çıktı.
Bay Satterthvvaite, salonun kapısının önünde Bayan Gra-ham'a resmi bir tavırla, «İyi geceler,» dedi. Bu katta iki merdiven vardı. Biri yakında diğeriyse uzun koridorun dibindeydi. Bay Sat-terthvvaite koridorun sonundaki merdivenden odasına çıkıyordu. Bayan Graham'la oğluysa yakındaklnden. Sessiz Gerard Annes-ley de onlardan önce aynı merdiveni kullanmıştı.
Madge, «Gitannı alsan iyi olur, Mabelle,» dedi. «Yoksa unutursun. Unutma sabah çok erken yola çıkmanız gerekiyor.»
Doris Cole, neşeyle Bay Satterthvvaite'i kolundan yakaladı. «Haydi, gelin. Erken yatan vb. vb.»
Madge de yaşlı adamın diğer koluna girdi. Doris kahkahalar atarken üçü birden koridorda koştular. Sonra durdular ve ışıkları söndürerek ağır ağır gelen David Keeley'i beklediler. Sonra dördü birden yukarı çıktılar.
- 85 -
Bay Satterthvvaite ertesi sabah kahvaltı için yemek salonuna inmeye hazırlanırken oda kapısına usulca vuruldu. Ve Madge Keeley içeri girdi Yüzü bembeyaz kesilmiş, üşümüş gibi titreyip duruyordu.
«Ah! Bay Satterthvvaite!»
«Ne oldu, sevgili yavrum?» Yaşlı adam kızın elini tuttu.
«Mabelte... Mabetle Annesley...»
«Evet?»
Ne olmuştu? Ne? Yaşlı adam korkunç bir şey olduğunu seziyor ama bunun ne olduğunu bilemiyordu. Madge zorlukla konuşuyordu.
«O... o gece... dün gece kendini asmış. Kapının arkasına. Ah! Feci bir şey bu.» Hız kendini tutamayarak hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.
Bay Satterthvvaite, «Kendini mi asmış?» diye düşündü. «İmkânsız! Anlaşılır gibi değil!»
Madge'i teselli ich birkaç söz söyledikten sonra telaşla aşağıya indi. David Keeley'i buldu. Adam beceriksizce ortalıkta dolaşıyor etrafına şaşkın ş£ şkm bakınıp duruyordu.
«Polise telefon ett m, Satterthvvaite. Bunun yapılması gerekiyormuş. Doktor öyle cedi. Biraz önce şeyi. ..şeyi muayene etti. Tanrım! Korkunç bir olay bu. Böyle bir şey yaptığına göre... demek ki çok mutsuzdu. Dün gece söylediği o şarkı... çok garip. Kuğunun son şarkısı gibi, öyle değil mi? Zaten o da kuğuya benziyordu. Kara bir kuğulu»
«Evet.»
Keeley, «Kuğunun son şarkısı,» diye tekrarladı. «Bu da kadının o sırada bu işi yapmayı düşündüğünü gösteriyor, öyle değil mi?»
«Evet, öyle gibi gözüküyor. Kesinlikle öyle gibi gözüküyor.» Bay Satterthvvaite bir an durakladı. «Şey... acaba onu görmek... şey... yani...»
- 86 -
Ev sahibi onun kekeleyerek söylediği sözlerden ne demek istediğini anladı. «İsterseniz tabii. Sizin dramlara meraklı olduğunuzu unutmuştum.»
David Keeley, yaşlı adamı geniş merdivenden yukarıya çıka -di. Sahanlığın hemen yakınında Roger Graham'ın, koridorun diğer tarafında, tam karşısında da annesinin odası vardı. Bayan Graham'ın oda kapısı hafifçe aralıktı ve odadan dışarıya belli belirsiz bir duman çıkıyordu.
Bay Satterthvvaite bir an şaşırdı. Bayan Graham'ın günün erken saatlerinde sigara içen biri olabileceğini düşünmemişti. Hatta ona kadın hiç sigara içmezmlş gibi gelmişti.
İki adam koridorda ilerleyerek sondan ikinci kapının önünde durdular. David Keeley içeri girdi, Bay Satterthvvaite de onu izledi.

Oda geniş değildi. Ve buranın bir erkeğe ait olduğu da anlaşılıyordu. Duvardaki bir kapıdan yandaki odaya geçiliyordu. Oradaki diğer kapının yukarısında bir çengelden kesilmiş bir ipin ucu sarkıyordu. Karyolada...
Bay Satterthvvaite bir an durarak buruşuk şifon yığınına baktı. Evet, elbise büzgüleri ve pilileri yüzünden bir kuşun tüylerine benziyordu. Yaşlı adam' kadının yüzüne bir göz attı ve bir daha da ona bakmadı.
Dönerek üzerinden ip sallanan kapıya baktı. Sonra da içeri girdikleri ara kapıya. «Bu açık mıymış?»
«Evet. Daha doğrusu hizmetçi öyle söylüyor.» «Annesley içeride mi uyuyordu? Hiçbir şey duymamış mı?» «Hiçbir şey duymadığını söylüyor.»
Bay Satterthvvaite, «Hemen hemen... inanılmayacak bir şey,» diye mırıldandı. Sonra da karyolada yatan ölüye bir göz
attı. «Adam şimdi nerede?»
«Annesley mi? Aşağıda, doktorun yanında.»

iki adam aşağıya indiler. Bir polis müfettişi gelmişti. Bay Sat-terthvvaite onun eski bir tanıdık olduğunu görünce sevindi. Müfettiş VVinkfield'di adam. Müfettiş doktorla birlikte yukan çıktı. Birkaç dakika sonra da evdekilerin hepsinin salonda toplanmaları bildirildi.
Perdeler kapatılmıştı. Salonda bir cenaze evi havası vardı şimdi. Doris Cole sessizleşmişti, korktuğu anlaşılıyordu. Arasıra gözlerini mendille siliyordu. Madge sakin görünüyordu. O ana kadar duygularını kontrol altına almayı başr - mıştı. Bayan Graham her zamanki gibi sakindi. Yüzünde ciddi bir ifade vardı. Felaketin oğlunu herkesten fazla etkilediği anlaşılıyordu. Genç adam bu sabah berbat haldeydi. David Keeley ise her zamanki gibi bir kenara çekilmişti. Karısını kaybeden genç adam diğerlerinden biraz uzakta yalnız başına oturuyordu. Yüzünde şaşkın bir ifade vardı. Sanki olanlan hâlâ kavrayamamıştı.
Bay Satterthvvaite görünüşte sakindi. Ama kısa bir süre sonra yerine getireceği görevin önemi yüzünden heyecanla İçin için titriyordu.
Müfettiş VVinkfield peşinde Doktor Morris'le içeri girerek kapıyı kapattı. Hafifçe öksürdükten sonra konuşmaya başladı. «Bu çok üzücü bir olay. Çok çok üzücü. Üzgünüm ama herkese birkaç soru sormam gerekiyor. Buna itiraz etmeyeceğinizden eminim. İşe, Bay Annesley'le başlayacağım. Size bu soruyu sorduğum için özür dilerim, efendim. Ama sayın eşiniz hiç canına kıymaktan söz etti mi?»
Bay Satterthvvaite konuşmak için ağzını açtı, sonra vazgeçti. Daha zamanı vardı. Acele etmemesi daha iyi olacaktı.
«Ben... hayır. Sanmıyorum.» Annesley'nin sesi öyle garip öyle kararsızdı ki odadaki herkes ona bakmadan edemedi.
«Emin değil misiniz, efendim?»
«Evet... kesinlikle eminim. Hiçbir zaman böyle bir şey söylemedi.»

«Ah! Onun herhangi bir nedenle mutsuz olduğunun farkında mıydınız?»
«Hayır, ben... Hayır, farkında değildim.» «Size hiçbir şey söylemedi m'r? örneğin, çok sıkıldığından söz etmedi mi?»
«Ben... hayır... hiç söz etmedi.»
Müfettişin kafasından bazı şeyler geçiyordu ama bir şey söylemedi. Onun yerine başka bir noktaya değindi. «Bana dün gece olanlan kısaca anlatır mısınız?»
«Biz... hepimiz yatmaya çıktık. Ben hemen uykuya daldım ve hiçbir şey duymadım. Bu sabah hizmetçinin çığlıklarıyla uyandım. Yan odaya koştum. Ve kanmı buldum... ve onu buldum...» Annesley'nin sesi hafifledi.
Müfettiş başını salladı. «Evet, evet, bu kadarı yeterli. O konuya girmemize gerek yok. Karınızı en son ne zaman gördünüz? Yani dün gece?»
«Ben... aşağıda.» «Aşağıda mı?»
«Evet. Salondan hep birlikte çıktık. Ben hemen yukarı çıktım. Diğerleri holde durmuş konuşuyorlardı.»
«Ve karınızı tekrar görmediniz, öyle mi? Yatmak için yukan çıktığı zaman size gelip, 'iyi geceler,' demedi mi?» «O yukarı çıktığı sırada ben uyuyordum.» «Ama o birkaç dakika sonra yukarı çıktı. Öyle değil mi, efendim?» Müfettiş David Keeley'e baktı. O da, evet, dermiş gibi başını salladı.

«Aradan yanm saat geçmiş olmasına rağmen karım yukan gelmedi.» Annesley inatla konuşmuştu.
Müfettişin bakışları usulca Bayan Graham'a doğru kaydı. «Bayan Annesley odanıza gelip sizinle konuştu mu, efendim?»
Bay Satterthvvaite'e mi öyle gelmişti yoksa Bayan Graham her zamanki sakin ama kesin tavırlarıyla konuşmadan önce bir

an duraklamış mıydı? «Hayır, öyle bir şey olmadı. Ben odama girerek kapımı kapattım. Hiçbir şey de duymadım.»
Müfettiş VVinkfield dikkatini tekrar Annesley'e verdi. « V e siz de uyuduğunuzu, hiçbir şey duymadığınızı söylüyorsunuz, efendim. Aradaki kapı açıktı, öyle değil mi?»
«Ö... Öyle sanırım. Ama karım odasına koridora açılan kapıdan girerdi.»
«öyle de olsa, efendim, olay sırasında bazı gürültüler oldu herhalde. Boğulur gibi bir ses, kapıya vurulan topukların gürültüsü...»
«Hayırl»
Böyle telaşla konuşan Bay Satterthvvaite'di. Adam kendisine hakim olamamıştı. Bütün gözler hayretle ona dikildiğinde Bay Satterthvvaite utancından ne yapacağını bilemedi. Pespembe kesilerek kekelemeye başladı.
«özür dilerim, Müfettiş VVinkfield. Ama konuşmam gerekiyor. Yanlış iz üzerindesiniz. Tamamıyla yanlış iz üzerinde. Bayan Annesley kendini öldürmedi. Bundan eminim. O bir cinayete kurban gitti.»
Korkunç bir sessizlik oldu. Sonra Müfettiş VVinkfield merakla, «Böyle söylemenizin sebebi nedir, efendim?» diye sordu.
«Ben... bu bir sezgi. Güçlü bir duygu.»
«Ama bence bundan başka bir şeyler olmalı, efendim. Belirli bir neden olmalı.»
Evet, tabii belirli bir neden vardı. Bir kere... Bay öuin'den gelen o esrarlı mesaj. Ama bir polis müfettişine böyle bir şey söyleyemezdiniz. Bay Satterthvvaite çaresizlikle çabaladı ve sonunda bir şey buldu.
«Dün gece Bayan Annesley'le konuşuyorduk. Bana çok çok mutlu olduğunu söyledi. Çok çok mutlu. İşte o kadar, intihar etmeyi düşünen bir kadın böyle bir şey söylemezdi.» Yaşlı adam zaferle durdu. Sonra da ekledi. «Bayan Annesley, gitarını almak

için salona döndü. Sabah götürmeyi unutmamak için. Bu da intihar etmeyi planlayan birinin davranışına benzemiyor.»
Müfettiş, «Doğru,» diye İtiraf etti. «Evet, pek benzemiyor.» DavkJ Keeteye döndü. «Bayan Annesley, gitannı yukarı çıkardı mı?»
Matematikçi hatırlamaya çalıştı. «Galiba... Evet, çıkardı. Yukan çıkarken gitar elindeydi. Ben buradaki ışıkları söndürmeden önce elinde gitarla merdivenin dönemecinde kaybolduğunu gördüm. Bunu hatırlıyorum.»
Madge, «Ah!» diye bağırdı. «Ama gitar şimdi burada!» Dramatik bir tavırla masada duran gitan işaret etti.
Müfettiş, «Çok garip,» dedi. Hızla ilerleyerek zili çaldı. Uşağa kısa bir emir verdi. Uşak söylenenleri dinleyip hemen sabahları salonları temizlemekle görevli hizmetçi kızı bulmaya gitti. Kız birkaç dakika sonra geldi. Kesin bir tavırla konuşuyordu. O sabah salonun tozunu alırken gitann masada durduğunu görmüştü.
Müfettiş VVinkfield kızı gönderdikten sonra sert bir sesle, «İzninizle,» dedi. «Bay Satterthwaite'le yalnız konuşmak istiyorum. Başka herkes gidebilir. Ama hiç kimse evden aynlmayacak.»
Kapı diğerlerinin arkasından kapanır kapanmaz, yaşlı adam telaşla konuşmaya başladı. «O... Olaya ustalıkla hakim olduğunuzdan kesinlikle eminim, Müfettiş VVinkfield. Ustalıkla hakim olduğunuzdan. Ben sadece bazı şeyler sezdim... yani güçlü duygular...»
Müfettiş elini kaldırarak onu susturdu. «Çok haklısınız, Bay Satterthvvaite. Bayan Annesley öldürüldü.»
«Bunu biliyor muydunuz?» Bay Satterthvvaite sarsılmıştı. «Doktor Morris'i şaşırtan bazı şeyler vardı.» Müfettiş salonda kalan doktora baktı. O da başını, evet, dermiş gibi salladı. «Kurbanı iyice muayene ettik. Boynundaki iple boğuimamıştı aslında. Onu öldüren daha ince bir şeydi. Tel gibi bir şey. Bayan

Annes-ley'nin etine iyice basmıştı. İpin izleri onun üstüne gelmişti. Kadı- 91
-
nı telle boğmuş ve sonra da olaya intihar süsü vermek için onu kapıya asmışlar.»
«Ama kim...?»
Müfettiş, «Evet,» dedi. «Kim? İşte soru bu. Yan odada uyuyan kocaya ne dersiniz? Kansına, 'İyi geceler,' dememiş ve hiçbir şey de duymamış. Bence fazla uzağa gitmemize gerek yok. Kan kocanın aralannın nasıl olduğunu öğrenmeliyiz. Siz bu konuda bize yararlı olabilirsiniz, Bay Satterthvvaite. Burada konuksunuz. Bizim hiçbir zaman başaramayacağımız bir biçimde bazı şeyleri öğrenebilirsiniz. O ikisinin aralarının nasıl olduğunu da.»
Bay Satterthvvaite şaşkınlıkla kaskatı kesildi. «Ben böyle bir şeyi...» diye başladı.
«Bu bize yardım ettiğiniz ilk esrarlı cinayet olayı olmayacak. Bayan Strangevvays olayını hatırlıyorum. Bu tür konularda çok yeteneklisiniz. Gerçekten de çok yeteneklisiniz.»
Evet, bu doğruydu. Bay Satterthvvaite gerçekten yetenekliydi. Usulca, «Elimden geleni yapacağım, Müfettiş VVinkfield,» dedi.
Gerard Annesley karısını öldürmüş müydü? Bu cinayeti o mu işlemişti? Bay Satterthvvaite, bir gece önce adamın yüzünde gördüğü acı dolu ifadeyi hatırladı. Annesley karısını seviyordu... ve acı çekiyordu. Istırap bir insanın çok garip şeyler yapmasına neden olabilirdi.
Ama başka bir şey daha vardı. Unutulmaması gereken başka bir şey. Mabetle, karanlık bir ormandan çıktığından söz etmişti. Mutluluğa erişmek üzereydi. Sakin ve mantıklı bir mutluluğa değil. Mantıksız bir mutluluğa... çılgınca bir şeylere...
Yaşlı adam, Gerard Annesley doğruyu söylüyorsa, diye düşündü. Mabelle odasına kocasından en aşağı yarım saat sonra gitmiş. Ama David Keeley de genç kadının merdivenden çıktığını görmüş. O bölümde iki yatak odası daha var. Bayan Gra-
ham'ın odası ve oğlununki.
— 92 —
Oğlununki. Ama o ve Madge...
Herhalde Madge böyle bir şeyi sezerdi. Ama öyle saf ve iyi ki böyle şeyleri sezecek bir kız da değil. Ama yine de ateş olmayan yerden duman çıkmaz. Duman! Ah, şimdi hatırladım! Bayan Graham'ın yatak odasının kapısından hafif bir duman çıkıyordu.
Bayan Satterthvvaite içinden gelen sese uyarak harekete geçti. Merdivenden çıkarak doğruca kadının odasına gitti. Oda boştu. Yaşlı adam kapıyı kapayarak kilitledi.
Şömineye doğru ilerledi. Orada yanmış kâğıt parçalarından oluşan bir yığın vardı. Bay Satterthvvaite yığını parmağıyla usul usul karıştırdı. Şansı yardım ediyordu. Tam ortada yanmamış parçalar vardı. Bazı mektupların parçaları. Bunların aralarında bir bağ yoktu ama değerli bazı şeyleri de yaşlı adama açıklıyorlardı.
«Roger, sevgilim, yaşam mükemmel olabilir... Bunu hiç bilmiyordum... Hayatım seninle karşılaşıncaya kadar bir rüyadan faıkşızdı, Roger... Gerard biliyor sanırım... çok üzgünüm ama ne yapabilirim? Benim için senden başka hiçbir şey gerçek değil, Roger. Çok yakında kavuşacağız.
Laidell'de onlara ne söyleyeceksin, Roger? Mektupların çok garip... ama ben korkmuyorum...»
Bay Satterthvvaite parçalan masadan aldığı bir zarfa dikkatle koydu. Kapıya giderek anahtarı çevirdi. Kapıyı açtı ve Bayan Gra-ham'la yüz yüze geldi.
Sıkıcı bir andı bu! Yaşlı adam bir an şaşaladı. Sonra belki de en iyisini yaptı. Dolambaçlı yollara sapmadan doğrudan doğruya saldırıya geçti.
«Odanızı arıyordum, Bayan Graham. Ve bir şey buldum... iyice yanmamış bir deste mektup.»
Kadının yüzünde endişeli bir ifade belirip kayboldu.
— 93 -
«Bayan Annesley'nin oğlunuza yazdığı mektuptan kastediyorum.»
Kadın bir an durakladı. Sonra da usulca, «Evet,» dedi. «Onların yakılmasının daha doğru olacağını düşündüm.»
«Hangi nedenle?»

«Oğlum nişanlı ve yakında evlenecek. O mektuplar... onlar o zavallı kadının intiharı yüzünden ortaya çıkanlsalardı... bazı kimselerin ıstırap çekmesine neden olurlardı. Sorun çıkmasına da.»
«Oğlunuz mektuplarını kendisi yakabilirdi.»
Bayan Graham buna verecek cevap bulamadı.
Bay Satterthvvaite bundan yararlandı. «Mektupları oğlunuzun odasında buldunuz. Onları buraya getirerek yaktınız. Neden? Korkuyordunuz, değil mi, Bayan Graham?»
«Ben hiçbir şeyden korkmam, Bay Satterthvvaite.»
«öyle. Ama bu çaresiz bir durumdu.»
«Çaresiz mi?»
«Oğlunuzu tutuklayabilirlerdi. Onu cinayetle suçlarlardı.»
«Cinayet?»
Yaşlı adam kadının bembeyaz olduğunu gördü ve sözlerini çabucak sürdürdü. «Bayan Annesley'nin dün gece oğlunuzun odasına girdiğini gördünüz. Roger, Mabelle'e nişanlandığını söyleniş miydi? Hayır, söylememiş olduğunu görüyorum. Nişanlandığını kadın odasına geldiği zaman açıkladı. Kavga ettiler ve Roger...»
«Bu yalan!»
Adamla kadın söz düellosuna öylesine dalmışlardı ki yaklaşan ayak seslerini duymamışlardı. Roger Graham orrtar farkına varmadan yanlarına gelmişti.
«Her şey yolunda, anne. Endişelenme. Benim odama gelin Bay Satterthvvaite.»
Yaşlı adam Roger Graham'ın peşinden onun odasına girdi. Bayan Graham döndü ve onları izlemeye de kalkmadı. Roger Graham kapıyı kapattı.

«Dinleyin, Bay Satterthvvaite. Mabelle'i öldürdüğümü düşünüyorsunuz. Onu... burada boğduğumu... ve sonra da odasına götürerek... o kapıya astığımı sanıyorsunuz. Yani... daha sonra, herkes uykudayken... öyle mi?»
Bay Satterthvvaite genç adama uzun uzun baktı. Baktı sonra da şaşılacak bir şey söyledi. «Hayır. Böyle bir şey düşündüğüm yok.»
«Bunun için Tanrı'ya şükürler olsun! Mabelle'l öldüremez-dim. Ben... ben ona âşıktım. Yoksa değil miydim? Bilemiyorum. Bu benim açıklayamayacağım karmakarışık bir şey. Madge'i seviyorum. Onu her zaman sevdim. Çok iyi bir kız. Birbirimize de uygunuz. Ama Mabelle farklıydı. Bu... izah edemeyeceğim bir tür sihirdi sanki. Ve galiba Mabelle'den korkuyordum da.»
Bay Satterthvvaite başını salladı.
«Çılgınlıktı bu... bir tür sersemleten vecd. Ama onunla evlenmemiz imkânsızdı. Sonu gelmezdi bunun. Böyle şeyler... fazla sürmez. Ben artık büyülenmenin ne demek olduğunu biliyorum.»
Yaşlı adam düşünceli bir tavırla mırıldandı. «Evet, durum böyleydi sanırım.»
«Ben... ben artık bütün bunlardan kurtulmak istiyordum. Mabelle'e de her şeyi anlatacaktım. Dün gece...»
«Ama anlatmadınız?»
Graham ağır ağır, «Hayır, anlatmadım,» dedi. «Size yemin ederim, Bay Satterthvvaite, Mabelle'i, aşağıda ona, 'İyi geceler,' dedikten sonra bir daha görmedim.»
Bay Satterthvvaite, «Size inanıyorum,» dedi.
Biraz önce oturduğu kanepeden kalktı. Mabelle Annesley'i öldüren Roger Graham değildi. Genç adam kadından kaçabilir, ama onu öldüremezdi. Mabelle'den korkmuştu, Mabelle'in peri masallarını hatırlatan, çılgınca, gözle görülmeyen garip havasından ürkmüştü. Sinirin tadını anlamış ama sonra ona arkasını dönmüştü. Mantıklı ve güvenli bir evliliği tercih etmişti. Yürüyeceğini

bildiği bir- evliliği. v 'e onu nerelere sürükleyeceği belli olmayan tehlikeli hayallerden vazgeçmişti.
Mantıklı bir gençti. Yaşam konusunda deneyimli ve sanatkâr ruhlu biri için de hiç de ilginç bir tip sayılmazdı. Yani Bay Sat-terthvvaite için.
Yaşlı adam Roger Graham'ı odasında bırakarak aşağıya indi. Salon boştu. Mabelle'in gitarı pencerenin yanındaki tabureye konulmuştu. Bay Satterthwaite, enstrümanı alarak parmaklarını dalgın dalgın tellere sürdü. Gitar konusunda hiçbir şey bilmiyordu. Ama kulağı ona enstrümanın pek akortsuz olduğunu haber verdi. Yaşlı adam bir anahtarı iş olsun diye çevirdi.

O sırada Doris Cole içeri girerek Bay Satterthwaite'e sitemle baktı. «Zavallı Mabelle'in gitarı.»
Kızın onu böyle suçlaması yüzünden yaşlı adamın inadı tuttu. «Bunu benim için akort edin.» Bir an durdu ve sonra da ekledi. «Tabii bunu yapabilirseniz.»
Doris alındı. Hiçbir konuda beceriksizlikle suçlanmaktan hoşlanmazdı. «Tabii yapabilirim!»
Gitarı adamdan alarak bir teli çekti, sonra çabucak bir anahtarı çevirdi. Ve tel koptu. «Aaa bu na... nasıl oldu? Ah, anlıyorum, ama bu çok garip. Yanlış tel bu. Bir numara kalın. Bir Sol teli. Bunu gitara takmak budalalık. Tabii enstrümanı akort etmeye kalktığınız zaman da kopuveriyor. İnsanlar ne kadar da ahmak oluyorlar!»
Bay Satterthwaite, «Evet, öyle,» dedi. «Zekice davranmaya çalıştıkları zaman bile.»
Sesi o kadar tuhaf çıkmıştı ki kız ona hayretle baktı. Yaşlı adam gitarı Doris'ten alarak kopuk teli çıkardı. Elinde telle odadan çıkt». David Keeley'i kütüphanede buldu;
Ona, «İşte,» diyerek teli uzattı.
Keeley teli aldı. «Nedir bu?»
«Kopmuş bir gitar teli.» Yaşlı adam bir an durdu sonra da ekledi. «Diğerini ne yaptınız?»

«Diğerini mi?»
«Mabelle'i boğduğunuz teli? Çok zekice davrandınız, öyle değil mi? Bu işi çok çabuk yaptınız. Biz, hepimiz, holde konuşup güldüğümüz sırada.»
«Mabelle gltannı almak için geri döndü. Daha önce gitan çalar gibi yaparken tellerden birini çıkarmıştınız. Teli genç kadının boynuna doladınız ve onu boğdunuz. Sonra odadan dışan çıkarak kapıyı kilitlediniz ve bize katıldınız. Daha sonra, gece yarısı aşağıya indiniz. Mabelle'in cesedini odasının kapısına astınız. Ve gitara da yeni bir tel taktınız. Ama yanlış teli. Bu da budalanın biri olduğunuzu gösteriyor!»
Bir sessizlik oldu.
Bay Satterthvvalte, «Ama bunu neden yaptınız?» diye sordu. «Tanrı adına, neden?»
Bay Keeley güldü. Garip bir tavırla, kıkır kıkır. Bu ses Bay Satteıthvvaite'in midesini bulandırdı.
Keeley. «Çok kolay olduğu için,» dedi. «İşte neden bu! Tabii... kimse beni fark bile etmiyordu. Onun için onlarla alay etmeyi düşündüm.» Yine sinsice kıkır kıkır güldü ve yaşlı adama bir deHnin gözleriyle baktı.
Bay Satterthwaite aynı anda Müfettiş VVinkfield içeri girdiği için rahat bir soluk aldı.
Aradan yirmi dört saat geçmişti. Londra'ya giden trende kompartımanında şekerleme yapan Bay Satterthvvaite birdenbire uyandı. Karşısında uzun boylu, esmer bir adamın oturduğunu far-kettiği zaman da buna pek şaşmadı.
«Sevgili Bay Quin!»
«Evet, buradayım.»
Bay Satteıthwaite ağır ağır, «Yüzünüze bakmaya utanıyorum,» dedi. «Başarılı olamadım.»

«Bundan emin misiniz?»
«Mabetle'i kurtaramadım.»
«Ama gerçeği ortaya çıkardınız.»
«Evet. Bu doğru. 0 iki genç adamdan biri cinayetle sulanabilirdi. Hatta... suçlu da bulunabilirdi. Onun için bir insanın hayatını kurtardığım söylenebilir. Ama o... o... garip ve sihirli yaratık...» Yaşlı adamın sesi titriyordu.
Bay Quin ona dikkatle baktı. «Sizce bir insanın başına gelebilecek en kötü şey ölüm mü?»
«Ben... şey... belki... Hayır.»
Bay Satterthvvaite bazı şeyleri anımsıyordu. Madge'le Roger Graham... Mabelle Annesley'in ay ışığının aydınlattığı yüzü... Bu çehredeki olağanüstü mutluluk...
Yaşlı adam, «Hayır,» diye itiraf etti. «Belki de en kötü şey ölüm değil.»
Mabelle'in, ona bir kuşun tüyleri gibi gözüken büzgüjü şifon tuvaletini hatırladı. Kanadı kınk bir kuşun tüyleri gibi.

Bay Satterthvvaite tekrar başını kaldırdığında kompartımanda yalnız olduğunu gördü. Bay Quin, orada değildi artık. Ama geride bir şey bırakmıştı.
Kanepede donuk mavi taştan kabaca yontulmuş bir kuş duruyordu. Belki bunun sanat açısından bir değeri yoktu. Ama başka bir özelliği vardı.
Belli belirsiz sihirliymiş gibi bir izlenim bırakıyordu.
Bay Satterthvvaite böyle düşünüyordu. Ve Bay Satterthvvaite böyle konularda uzman sayılırdı.
Karanlıkta B i r Ses
Lady Stranleigh, «Margery için biraz endişeleniyorum,» dedi. Bir an düşünceyle duraklayıp sonra ekledi. «Yani kızım için... İnsan yetişkin bir kızı olduğu için kendini yaşlı hissediyor.»
Kadının bu açıklamalarını dinleyen Bay Satterthvvaite, bütün nezaketini gösterdi. Hafifçe eğilerek, «Kimse buna inanmaz,» diye cevap verdi.
Lady Stranleigh, «Ah, bu sadece bir iltifat,» dedi. Bu sözleri dalgınlıkla söylemişti. Aklının başka yerde olduğu belliydi.
Bay Satterthvvaite beyazlar giyinmiş narin kadına hayranlıkla baktı. Cannes güneşi kusurtan belirginleştirirdi ama Lady Stranle-igh bu sınavdan başarıyla çıkıyordu. Uzaktan bakıldığında şaşılacak kadar genç duruyordu. İnsan neredeyse, onun kadın mı, yoksa çocuk mu olduğunu düşünüyordu. Ama hemen her şeyi bilen Bay Satterthvvaite, kadının torunları bile olabileceğinden emindi. Lady Stranleigh, sanatın doğa karşısında kazandığı büyük zaferin bir simgesiydi. Vücudu ve cildi mükemmel görünüyordu. Pek çok güzellik salonunu zengin etmişti ama sonuç gerçekten şaşılacak kadar iyiydi. Lady Stranleigh bir sigara yakarak, ten rengi çorapların sardığı biçimli bacaklarını üst üste attı.
«Evet. Ben gerçekten Margery için endişeleniyorum.»
Bay Satterthvvaite, «Ya?» dedi. «Vah vah. Sorun nedir?»
Lady Stranleigh güzel mavi gözlerini yaşlı adama dikti. «Siz onunla hiç karşılaşmadınız değil mi?» Sonra hatırlamasına yardım etmek istercesine ekledi. «Charles'ın kızı.»

Kim Kimdir kitabındaki bilgiler yüzde yüz doğru olsaydı, Lady Stranleigh'le ilgili bölüm şöyle sona ererdi. Hobileri: Evlenmek. Kadın, hayatta uçarcasına ilerlerken kocalarını da etrafa saçıyordu. Üç kocasını boşanma ve birini de ölüm yüzünden kaybetmişti.
Lady Stranleigh düşünceli bir tavırla mırıldandı. «Eğer Rudolf'un çocuğu olsaydı anlardım. Rudolf'u hatırlıyorsunuz değil mi? Huysuz biriydi. Evlendikten altı ay sonra mahkemeye başvurmak zorunda kaldım. Şu evlilik bilmem neleri için... Ne deniyordu onlara? Neyse, son günlerde bu işler daha kolaylıkla hallediliyor. Rudolf'a gülünç bir mektup yazmak zorunda kaldığımı hatırlıyorum. Avukatım onu bana hemen hemen dikte etmişti. Güya geri dönmesi için yalvarıyordum. İşte öyle bir şey. Ama Rudolf'a hiçbir zaman güvenemezdiniz. Çok kaprisliydi. Kalkıp koşa koşa eve dönmedi mi? Hatalı bir davranıştı. Avukatların yapmak istedikleri bu değildi.» İçini çekti.
Bay Satterthvvaita incelikle daha önceki konuya döndü. «Margery'den söz ediyordunuz...»
«Ah, tabii. Size onu anlatıyordum, değil mi? Margery bir şeyler görüyor. Ya da birtakım sesler duyuyor. Hayaletler filan. Mar-gery'nin hayal gücü olduğuna inanamazdım. Çok tatlı ve iyi bir kız. Her zaman öyleyd'. Ama biraz... sıkıcı.»
Bay Satterthvvaîte, «İmkânsız...» diye mırıldandı. Şaşalamıştı ve kadına iltifat ettiğini sanıyordu.
Lady Stranleigh, «Aslında çok iç sıkıcı,» dedi. «Danstan ve kokteyllerden hoşlanmıyor. Genç kızların hoşlanması gereken hiçbir şeyle ilgilenmiyo\ Buraya benimle gelmek yerine evde kalmayı ve ava çıkmayı te'cih ediyor.»
Bay Satterthwaite, Lady Stranleigh'i yanında ciddi bir kızla hayal etmeye çalıştı ama bunu başaramadı.
Margery'nin annesi neşeyle konuşmasını sürdürdü. «Kızımın çıldırmak üzere olup olmadığını düşünüyorum. Sesler duymak
kötüye işaretmiş. Bana öyle söylediler. Aslında Abbot's Mede'de hayalet de yoktur. Eski bina 1836'da yanmış. Onun yerine Victoria çağının başlanna özgü

biçimde bir şato dikmişler. Orada hayaletler barınamaz. Bina çok çirkin ve bayağı.»
Bay Satterthvvaite öksürdü. Kadının bütün bunları kendine neden anlattığını düşünüyordu.
Lady Stranleigh ona tatlı tatlı gülümsedi. «Bana yardım edebileceğinizi düşündüm.» «Ben mi?»
«Evet. Siz yarın İngiltere'ye dönüyorsunuz değil mi?» Bay Satterthvvaîte dikkatle, «Evet,» diye itiraf etti. «Öyle.» «Ve siz şu psişik olaylan inceleyen uzmanları da tanıyorsunuz. Tabii tanıyorsunuz ya! Sizin tanımadığınız kimse var mı ki?» Yaşlı adam hafifçe gülümsedi. Herkesi tanımak onun zayıf taraflarından biriydi.
Lady Stranleigh, «Eh, bundan daha kolay ne olabilir?» diye sözlerine devam etti. «Açıkçası ben öyle kimselerle hiç anlaşa-mam. Yani... sakallı ve genellikle gözlüklü, heyecanlı adamlar. İçimi çpk sıkar böyle tipler. Ve onlara iyi de davranamam.»
Bay Satterthvvaite şaşalamıştı. Lady Stranleigh ona hâlâ tatlı tatlı gülümsüyordu.
Neşeyle, «Eh, artık her şey kararlaştırıldı, değil mi?» dedi. «Abbot's Mede'e giderek Margery'i göreceksiniz. Gerekli her şeyi yapacaksınız. Ve ben de size büyük bir minnet duyacağım. Tabii Margery gerçekten çıldırmak üzereyse o zaman İngiltere'ye dönerim. Ah! Bimbo da geldi!»
Tatlı gülüşü göz kamaştırıcı bir hal aldı. Beyaz tenis kılığı içinde genç bir adam onlara doğru geliyordu. Yirmi beş yaşlarında, son derece yakışıklı biriydi.
Genç adam sadece, «Seni her yerde aradım, Babs.» dedi.
«Tenis nasıldı?»
«Berbat.»

Lady StrarHeigh ayağa kalktı. Sonra omzunun üzerinden Bay Satterthvvaite'e bakarak, tatlı bir sesle, «Bana yardım etmeniz harika bir şey,» diye mırıldandı. «Bunu hiçbir zaman unutmayacağım.»
Bay Satterthwaite, uzaklaşan kadınla genç adamın arkasından baktı. Kendi kendine, acaba Bimbo beş numaralı kocası olacak mı, diye sordu.
Lüks trenin kondüktörü Bay Satterthvvaite'e birkaç yıl önceki bir kazanın yerini gösteriyordu. Heyecanlı hikâyesi sona ererken yaşlı adam başını kaldırdı ve tanıdık bir yüzün kondüktörün omzunun üzerinden kendisine gülümsediğini gördü.
Bay Satterthvvaite, «Sevgili, Bay Quin,» dedi. Kırışık küçük yüzünü sevinçli bir tebessüm aydınlattı. «Ne güzel bir rastlantı! Yani ikimizin de aynı trenle İngiltere'ye dönmesi. Siz de oraya gidiyorsunuz değil mi?»
Bay Quin, «Evet,» dedi. «Orada önemli bir işim var. Yemeği ilk serviste mi yiyorsunuz?»
«Evet, hep öyle yapıyorum. Tabii saat çok uygunsuz. Altı buçuk yani. Ama böylece yemek konusunda daha az endişeleniyorsunuz.»
Bay Quin anlayışla başını salladı. «Ben de öyle yapıyorum. Belki yemeği birlikte yiyebiliriz...»
Saat altı buçukta Bay Satterthvvaite'le Bay Quin, vagon restoranda küçük bir masada karşılıklı oturuyorlardı. Yaşlı adam şarap listesini inceledikten sonra ahbabına döndü.
«Sizi çoktan beri görmedim. En son görüştüğümüzde birdenbire ayrıldınız.»
Bay Quin omzunu silkti. «Her zamanki gibi... Bildiğiniz gibi ben gelip giderim.»
Bu sözler Bay Satterthvvaite'in kafasında anıların uyanması— 102 —
na neden oldu. Yaşlı adam ürperdi. Ama bu kötü bir duygu değildi. Tersine. Bay Satterthwaite zevkle bir şeyler beklediğini farket-
ti.
Bay Quin kırmızı şarap şişesini kaldırmış üzerindeki etikete bakıyordu. Şişeye vuran lambanın ışığıyla bir an etrafı kırmızı bir ışık sardı.
Bay Satterthvvaite yine nedensiz bir heyecan duydu. Sonra neşeyle gülerek, «Benim de İngiltere'de yerine getirmem gereken şeyler var,» diye açıkladı.
«Belki Lady Stranleigh'yi tanıyorsunuz?»

Bay Quin, hayır, der gibi başını salladı. Bay Satterthvvaite, «Bu eski bir unvan,» dedi. «Çok eski bir asalet unvanı. Kadın vârise geçebilen birkaç unvandan biri. Kadın bir barones. Aslında bu romantik bir hikâye.»
Bay Quin iskemlesine daha rahatça yerleşti. Sarsılan vagonda uçarcasına ilerleyen bir garson sanki bir mucize yarattı ve çorba dolu kâseleri önlerine koydu. Bay Quin çorbadan dikkatle bir yudum içti.
«Sözlerle yine harika bir portre çizeceksiniz sanırım,» diye mırıldandı, «öyle değil mi?»
Bay Satterthvvaite ona gülümsedi. «Lady Stranleigh aslında harika bir kadın. Altmış yaşında. Evet, eri aşağı altmışında. Onları gençliklerinde tanıdım. Onu ve ablasını, Beatrice... ablasının adı buydu. Beatrice ve Barbara. Ben onları 'Barron Kardeşler' diye hatırlıyorum. İkisi de çok güzeldiler. Ve o günlerde hiç paraları yoktu. Çok uzun yıllar önce yani. Ah, ben de o zamanlar genç biriydim.»
Bay Satterthvvaite içini çekti. «Onlarla asalet unvanı arasında birkaç akrabaları vardı, ihtiyar Lord Stranleigh kuzenleri oluyordu sanırım. Lady Stranleigh'in yaşamı gerçekten çok romantik. Beklenmedik üç ölüm... Yaşlı adamın iki kardeşi ve bir yeğeni. Ondan sonra da Uralia olayı. Uralia gemisinin geçirdiği kazayı hatırlıyorsunuz değil mi? Gemi Yeni Zelanda açıklarında
— 103-
battı. Barron Kardeşler de gemideydiler. Beatrice boğularak öldü. Kazadan birkaç kişi kurtulabildl. Onlardan biri de Barbara'y-d(. Kazadan altı ay sonra ihtiyar Stranleigh öldü. Unvan Barba-ra'ya geçti. Kadın aynı zamanda bir servete kondu. Ve o günden sonra bir tek şey için yaşadı. Kendisi için. Artık her zaman çok güzel, vicdansız, son derece duygusuz biri olarak yaşıyor. Barbara sadece kendisiyle ilgileniyor. Dört kez evlendi. Her an beşinci bir koca bulabileceğinden eminim.»
Yaşlı adam ondan sonra Lady Stranleigh'nin kendisine verdiği görevi anlattı. «Genç kızı görmek için Abbot's Mede'e gitmeyi düşündüm,» dedi. «Bana... bana bu konuda bir şeyler yapılması gerekiyormuş gibi geliyor. Lady Stranleigh'yi normal bir anne olarak düşünmek çok zor.» Duraklayarak, masanın üzerinden Bay Ouin'e baktı. Heyecanla, «Sizin de benimle gelmenizi isterdim,» diye ekledi. «Bu mümkün mü?»
Bay Quin, «Korkarım değil,» dedi. «Durun bakayım... Abbot's Mede, VViltshire'da değil mi?»
Bay Satterthvvaite başını salladı.
«Evet, öyle olduğunu tahmin etmiştim. Aslında Abbot's Mede'e oldukça yakın bir yerde kalacağım. Arlöken Hanında.»
Yaşlı adam, «Ah,» diye bağırdı. «Orada ne kadar.kalacaksı-nız.»
Bay Quin, «Bir hafta ya da on gün,» diye cevap verdi. «Belki de daha uzun bir süre. Belki oraya gelirsiniz. Sizi görmek beni çok sevindirir.»
Nedense bu sözler yaşlı adamın rahatlamasına yol açtı.
Bay Satterthvvaite, «Sevgili Miss... şey... Margery.» dedi. «Emin olun size gülmek aklımın köşesinden bile geçmez.»
Margery Gale kaşlarını çattı. Abbot's Mede'de, büyük ve
— 104 —
rahat bir salonda oturuyorlardı. Margery Gale uzun boylu, tombul bir kızdı. Annesine hiç benzemiyordu. Büyük arazilere sahip ve atlara meraklı babasının ailesine çekmişti. Sağlıklı ve tazeydi. Oldukça akıllıymış gibi görünüyordu. Ama Bay Satterthwaite yine de, Barron ailesinde dengesizlik vardı, diye düşündü. Belki Margery görünüşünü babasından aldı. Ama annesinin tarafından da dengesizlik almış olabilir.
Margery, «Casson denilen şu kadını başımdan atabilsey-dim,» diye söylendi. «Ben öyle ruh çağırmalara filan inanmam. Ve bu iş hiç hoşuma gitmiyor. Casson, moda olan her şeyin cılkını çıkaran gülünç kadınlardan. Durmadan buraya bir medyum çağırmam için beni zorluyor.»
Bay Satterthvvaite öksürdü. Koltuğunda biraz kımıldandıktan sonra bir yargıç tavnyla, «Bakalım konuyu iyice kavrayabilmiş miyim,» dedi. «Bu... şey... fenomenlerden ilki iki ay kadar önce görüldü. Öyle değil mi?»
Kız, «Evet,» diyerek başını salladı. «Ses bazan bir fısıltıyı andırıyor, bazan da çok iyi duyuluyordu. Ve her defasında aynı şeyi söylüyordu.»
«Yani?»

«'Senin olmayan şeyi geri ver,' diyordu. 'Çaldığın şeyi iade et.' Her seferinde ışığı yaktım. Ama oda boştu. Hiç kimse yoktu. Sonunda sinirlerim öyle bozuldu ki annemin oda hizmetçisi Clay-ton'u yanıma aldım. Ondan kanepede uyumasını istedim.»
«Ama sesi yine de duydunuz, öyle mi?»
«Evet, Ama... işte beni korkutan da bu... Clayton hiçbir şey duymadı.»
Bay Satterthvvaite bir iki dakika düşündü. «O akşam ses fısıltı gibi miydi? Yoksa yüksek miydi?»
Margery, «Fısıltı gibiydi,» diye itiraf etti. «Ama dün geceden sonra Clayton bile bana inandı.»
«Dün gece ne oldu?»

«Olaydan henüz kimseye söz etmedim. İlk kez size anlatacağım. Dün ava çıkmıştık. Tilkiyi uzun süre kovaladık. Eve döndüğüm zaman çok yorgundum. Gece derin bir uykuya daldım. Ve rüya görmeye başladım. Korkunç bir rüyaydı... Rüyamda demir bir parmaklığın üzerine düşmüştüm. Sivri uçlu çubuklardan biri ağır ağır boynuma giriyordu. Uyandığım zaman aslında bunun gerçek olduğunu anladım. Sivri bir şey boynumun yanına batıyor ve aynı zamanda bir ses usulca, 'Benim olan şeyi çaldın,' diye fısıldıyordu. 'Bu ölüml' diye bağırarak bir çığlık attım ve bunu yapanı yakalamak için ellerimi uzattım. Ama yanımda kimse yoktu. Yandaki odada uyuyan Clayton sesimi duyarak koştu. Ne var ki yalnızca karanlıkta bir şeyin kendisine sürünerek geçtiğini hissetti. Ama Clayton, 'O şey neyse, insan değildi,' diyor.»
Bay Satterthvvaite, Margery'e baktı. Kızın çok sarsıldığı ve üzüldüğü belliydi. Yaşlı adam Margery'nin boynunun sol tarafına küçük bir flaster yapıştırılmış olduğunu gördü. Kız, onun nereye baktığını farkederek başını salladı.
«Evet. Hayal değildi.»
Bay Satterthvvaite adeta özür dilercesine, «Size... düşman olan biri var mı?» diye sordu. Bu soru yaşlı adama pek melodram kokuyormuş gibi geliyordu.
Margery, «Tabii yok,» dedi. «Bu da nereden aklınıza geldi.»
Bay Satterthvvaite başka bir yolu denedi. «Son iki aylık sürede buraya kimler geldi?»
«Herhalde hafta sonlarında gelen kimseleri kastetmiyorsunuz. Marcia Keane bu sürede hep benimleydi. Benim en samimi arkadaşım ve atlara düşkün. Sonra kuzenim Roley Vavasour da buraya sık sık geliyor.»
Bay Satterthvvaite başını salladı. Sonra da oda hizmetçisi Clayton'u görmek istediğini söyledi. «Herhalde kadın uzun zamandan beri yanınızda?» dedi.
Margery, «Yüzyıllardan beri,» diye cevap verdi. «Annemle

Beatrice Teyze gençken onların oda hizmetçisiymiş. Herhalde annem o yüzden Clayton'un işine son vermedi. Çünkü şimdi kendisinin bir Fransız oda hizmetçisi var. Clayton dikiş dikip bazı önemsiz işleri yapıyor.»
Genç kız, yaşlı adamı yukan çıkardı. Birkaç dakika sonra da Clayton yanlarına geldi. Uzun boylu, zayıf, yaşlı bir kadındı. Kır saçlannı dikkatle ayırmıştı. Bir saygınlık simgesi gibiydi.
Bay Satterthvvaite'in sorularına, «Hayır efendim,» diye cevap verdi. «Evde hayaletler olduğuyla ilgili hiçbir şey duymadım. Doğrusunu isterseniz, dün geceye kadar Miss Margery'nin hayal gördüğünü sanıyordum. Ama dün gece bir şey hissettim. Bir şey karanlıkta bana sürünerek geçti. Ve size şunu da söyleyebilirim, efendim: o bir insan değildi. Sonra Miss Margery'nin boynundaki yara. Onu, zavallı kuzucuk, herhalde kendisi açmadı.»
Ama kadının bu sözleri Bay Satterthvvaite'in bazı şeyler düşünmesine neden oldu. Yarayı, Margery, kendisi açmış olabilir miydi? Garip olaylardan söz edildiğini duymuştu. Görünüşte Margery gibi dengeli ve aklı başında kızlar bazan çok şaşılacak şeyler yapıyorlardı.
Clayton, «Yara yakında geçer,» dedi «Benim yara izime benzemiyor.» Alnındaki bir izi işaret etti. «Kırk yıl önce oldu, efendim. Ama iz hiç kaybolmadı.»
Margery söze karıştı. «Yara Ural'ıa battığı sırada olmuş. Clay-ton'un başına bir direk çarpmış. Öyle değil mi, Clayton?»
«Evet, küçük hanım.»

Bay Satterthvvaite, «Sen bu olay hakkında ne düşünüyorsun, Clayton?» diye sordu. «Miss Margery'e yapılan bu saldırının sebebi ne olabilir?»
«Bu konuda konuşmak istemem, efendim.»
Bay Satterthvvaite kadının davranışını iyi eğitilmiş bir hizmetkârın sıkı ağızlılığına bağladı. Kadını ikna etmek için, «Gerçekten bu konuda ne düşünüyorsun, Clayton?» dedi.
- 107-
«Bence bu evde çok kötü bir şey yapılmış olmalı. Ve bu kötülük ortadan kaldırılıncaya kadar huzur bulamayacağız.» Yaşlı kadın feri kaçmış mavi gözleriyle adama bakıyor ve ciddi bir tavırla konuşuyordu.
Bay Satterthvvaite aşağıya indi. Düşkırıklığına uğramıştı. Clayton'un bilinen şeyleri düşündüğü anlaşılıyordu. Geçmişte yapılan bir kötülük yüzünden evde bir hayaletin dolaştığına inanıyordu. Ama yaşlı adam öyle kolay kolay ikna olmazdı. Olay son iki ayda ortaya çıkmıştı. Yani Marcia Keane'le Roley Vavasour malikâneye geleli beri. O ikisi hakkında bir şeyler öğrenmesi gerekiyordu. Tabii bütün bunlar sadece bir şaka da olabilirdi. Ama yaşlı adam bu çözümü beğenmemişti.
Posta yeni gelmiş olmalıydı. Margery mektuplarını okuyordu. Mektuptan başını kaldırarak birdenbire bağırdı.
«Annem çok gülünç! Lütfen şunu okuyun.» Mektubu Bay Satterthvvaite'e uzattı. ı Bu tam Lady Stranleigh'den beklenecek bir şeydi.
«Sevgili Margery,
Ufak tefek sevimli Bay Satterthwaite orada olduğu için çok seviniyorum. Son derece zeki ve hayaletlerle ilgilenen önemli kimselerin hepsini de tanıyor. Onların hepsini de çağırmalı ve olayı iyice incelettirmelisin. O arada pek hoş günler geçireceğinden de eminim. Keşke ben de orada olabilseydim. Ama şu son birkaç gün gerçekten çok hastaydım. Oteller müşterilerine verdikleri yemek konusunda çok dikkatsiz davranıyorlar. Doktor, derdimin bir tür zehirlenme olduğunu söyledi. Gerçekten çok kötüydüm.
Bana o çikolataları gönderdiğin için çok tatlısın, hayatım. Ama bu bana biraz komik geldi. Yani burada harika çikolatalar var.
Şimdilik hoşçakal, hayatım. Hayaletleri kaçırırken güzelce eğlen. Bilbo teniste inanılmayacak bir biçimde geliştiğimi söylüyor. Sana okyanuslar dolusu sevgi gönderiyorum, öpücükler.
Barbara.»
Margery, «Annem her zaman onu, 'Barbara,' diye çağırmamı istiyor. Bence bu çok saçma.»
Bay Satterthvvaite hafifçe gülümsedi. Kızının bu konudaki tutuculuğu herhalde Lady Stranleigh'yi zaman zaman sinirlendirip canından bezdiriyordu. Ancak mektupta yazılanlar yaşlı adamı tuhaf bir biçimde etkiledi. Margery' nin aynı şekilde etkilenmediği belliydi.
Bay Satterthvvaite, «Annenize çikolata yolladınız mı?» diye sordu.
Margery başını salladı. «Hayır, yollamadım. Herhalde çikolatayı bir başkası gönderdi.»
Yaşlı adamın yüzünde ciddi bir ifade belirdi. Ona iki şey oldukça önemli gelmişti. Lady Stranleigh'ye bir kutu çikolata gönderilmiş ve kadın ciddi bir biçimde zehirlenmişti. Ama kadının bu iki olayı birbirine bağlamadığı anlaşılıyordu. Arada bir bağ var mıydı? Bay Satterthvvaite nedense olduğuna inanıyordu.
Uzun boylu, esmer bir kız ağır adımlarla yanlarına gelerek onlara katıldı. Margery'nin arkadaşı Marcia Keane olmalıydı. Kız, ufak tefek ihtiyar adama rahat ve neşeli bir tavırla gülümsedi.
Kelimeleri yaya yaya, «Margery' nin evcil hayaletini yakalamaya mı geldiniz?» diye sordu. «O hayalet yüzünden kendisine sık sık takılıyoruz. Ah, işte Roley de geldi.»
Kapının önünde bir araba durmuştu. Uzun boylu, çocuksu tavırlı, sansın bir genç arabadan fırladı.
Genç adam, «Merhaba, Margery!» diye bağırdı. «Merhaba Marcia! Destek güçler getirdim!» Arabadan inerek kapıya doğru giden iki kadına döndü.
— 108 —
-109-

Bay Satterthvvaite konuklardan İlkini hemen tanıdı. Bu, Mar gery'nin biraz önce sözünü ettiği Bayan Casson'du.
Kadın baygın baygın gülerek, «Beni affetmelisin, Margery, hayatım,» dedi. «Bay Vavasour bunun bir sakıncası olmadığını söyledi. Aslında Bayan Uoyd'u getirmem onun fikriydi.» Eliyle yanındaki kadını işaret etti. Zaferle, «İşte bu Bayan Uoyd,» diye açıkladı. «Gelmiş geçmiş medyumların en iyisi.»
Bayan Uoyd, alçakgönüllü bir insanın tavırlarıyla itiraz etti. Eğilip selam verdikten sonra ellerini birbirine kenetleyip öyle durdu. Bayağı tavırlı, yüzü fazla pembe, genç bir kadındı. Kılığı modaya uygun değildi ama çok da süslüydü. Aytaşlarıyla süslü bir zincir ve birkaç yüzük takmıştı.
Bay Satterthvvaite, Margery Gaie'in bu davetsiz misafirlerden pek hoşlanmadığını farketti. Kız öfkeyle Roley Vavasour'a bir göz attı. Ama kuzeni suçunun farkında değilmiş gibiydi.
Margery, «Öğle yemeği hazır sanırım,» dedi.
Bayan Casson, «İyi,» diye cevap verdi. «Yemekten hemen sonra bir seans yaparız! Bayan Uoyd için meyva var mı? Seanslardan önce yemek yemez de.»
Hep birlikte yemek salonuna girdiler. Medyum, bir elmayla iki muz yedi. Margery'nin arasıra kendisine söylediği nazik sözlere de büyük bir dikkatle cevap verdi. Sofradan kalkmadan hemen önce birdenbire başını arkaya atarak havayı kokladı. «Bu evde çok kötü bir şey var. Bunu hissediyorum.»
Bayan Casson sevinçle, «Ah, ne müthiş değil mi?» diye mırıldandı.
Bay Satterthvvaite alayla, «Ah, hiç kuşku yok,» dedi.
Seans için kütüphaneye gittiler. Bay Satterthvvaite, Mar-gery'nin bunu hiç istemediğinin farkındaydı. Sadece konuklarının olaydan hoşlanmaları bu sıkıntılı duruma katlanmasını sağladı.
Bayan Casson büyük bir dikkatle hazırlıktan yaptı. Bu konuda bilgisi olduğu anlaşılıyordu. İskemleler bir daire oluşturacak
şekilde dizilip perdeler kapatıldı. Sonra medyum seansa başlamaya hazır olduğunu açıkladı.
Etrafına bakınarak, «Altı kişi,» dedi. «Bu kötü. Tek sayı olmalı. Yedi idealdir. Ben en iyi sonuçlan yedi kişilik bir daireyle alırım.»
Roley, «Hizmetkârlardan biri,» diye önerdi. Ayağa kalkarak ekledi. «Gidip uşağı bulayım.»
Margery atıldı. «Clayton'u çağıralım.»
Bay Satterthvvaite, Roley'nin yakışıklı çehresinde hoşnutsuz bir ifadenin belirip kaybolduğunu farketti. Genç adam, «Neden Clayton?» diye sordu.
Margery ağır ağır, «Sen Clayton'dan hoşlanmıyorsun...» dedi.
Roley omzunu silkti. öfkeli ve kırgın bir tavırla, «Clayton benden hoşlanmıyor,» diye karşılık verdi. «Hatta benden nefret ediyor.» Bir an beklediyse de Margery gerilemedi. Roley pes ederek, «Pekâlâ,» dedi. «Onu çağır bakalım.»
Daire oluşturuldu. Her zamanki gibi öksürükler ve kıpırdanmalarla dolu bir sessizlik oldu. Sonra bir yere arka arkaya vuruldu. Medyumun denetimindeki Cherokee adlı Kızılderflinin sesi duyuldu.
«Kızılderili savaşçı sizi selamlıyor, hanımlar, beyler. Burada biri konuşmayı çok istiyor. Ve küçük bir hanıma mesaj vermek için sabırsızlanıyor. Ben artık gidiyorum. Ruh, konuşmak için geldi.»
Derin bir sessizliğin ardından yeni bir ses duyuldu. Bir kadın sesi. «Margery burada mı?»
Nedense onu cevaplama görevini Roley Vavasour üstlendi. «Evet. Burada. Konuşan kim?»
«Ben Beatrice'im.»
«Beatrice mi? Beatrice de kim?»
Kızılderili Cherokee' nin sesi tekrar duyulduğunda herkes

sinirlendi. «Hepiniz için bir mesajım var. Burada hayat parlak ve güzel. Burada hepimiz de çok çalışıyoruz. Henüz göçmemiş olanlara yardım ediyoruz.»
Yine bir sessizlik oldu ve kadının sesi tekrar duyuldu. «Beatri-ce konuşuyor.»
«Beatrice ne?»
«Beatrice Bafron.»

Bay Satterthwaite öne doğru eğildi, iyice heyecanlanmıştı. «Uraiia gemisinde boğulan Beatrice Barron mu?»
«Evet, bu doğru. Uralia'yı hatırlıyorum. Bu ev için... bir mesajım var: Sizin olmayan şeyi geri verin.»
Margery çaresizlikle, «Hiçbir şey anlamıyorum,» dedi. «Ben... sen gerçekten Beatrice Teyze misin?»
«Evet. Ben senin teyzenim.»
Bayan Casson sitemle, «Tabii teyzen,» dedi. «Nasıl bu kadar şüpheci olabiliyorsun? Ruhlar böyle şeylerden hoşlanmazlar.»
Birdenbire Bay Satterthvvaite'in kafasında basit bir deneme yapabileceği düşüncesi belirdi. Konuşurken sesi hafifçe titriyordu. «Bay Bottacetti'yi hatırlıyor musun?» diye sordu.
Birdenbire bir kahkaha duyuldu.
«Zavallı Bay Kayık Deviren. Hatırlamaz olur muyum?»
Bay Satterthvvaite şaşırdı. Deneme başarıyla sonuçlanmıştı. Bu olay kırk yıldan daha uzun bir süre önce olmuştu. Bay Sat-terthvvaite'le Barron Kardeşler deniz kenarında aynı sayfiyede karşılaştıkları zaman. Tanıdıkları genç bir İtalyan teknesiyle açılmış ve sonra tekne alabora olmuştu. Ve Beatrice Barron da ona Bay Kayık Deviren adını takmıştı. Odadakilerin bu olayı bilmeleri imkânsızdı. Medyum kımıldanarak inledi.
Bayan Casson, «Kendine geliyor,» dedi. «Korkarım bugün ondan başka bir şey Öğrenemeyeceğiz.»
Perdeler açıldığında gün ışığı odadakileri aydınlattı. İçlerinden en aşağı ikisi fena halde korkmuşlardı.

Bay Satterthwaite, Margery'nin sararan yüzünden kızın çok sarsıldığını anladı. Bayan Casson'la medyumu başlarından attıktan sonra genç kızla özel bir konuşma yaptı.
«Size bir iki soru sormak istiyorum, Miss Margery. Siz ve anneniz öldüğünde unvan ve servet kime kalacak?»
«Roley Vavasour'a sanırım. Onun annesi annemin kuzini oluyor.»
Yaşlı adam başını salladı. «Roley'in bu kış sık sık buraya geldiği anlaşılıyor. Sizden özür dileyerek şunu da soracağım: size karşı bazı duyguları var mı?»
Margery usulca, «Üç hafta önce bana evlenme teklif etti,» dedi. «Ben de onunla evlenemeyeceğimi söyledim.»
«Affedersiniz... ama başka biriyle mi nişanlısınız?» Yaşlı adam kızın kıpkırmızı kesildiğini farketti.
Margery kelimelere basa basa, «Evet, öyle,» dedi. «Ben Noel Barton'la evleneceğim. Annem bu konu açıldığı zaman gülüyor ve bunun çok saçma olduğunu söylüyor. Nedense bir rahiple nişanlı olmak ona gülünç geliyor. İşte bunun nedenini bilmek isterdim! Her rahip birbirinin aynı olmaz ki. Noel'i at sırtında görmelisiniz.»
Bay Satterthvvaite, «Ah, anlıyorum,» diye mırıldandı. «Tabii, tabii.»
Onlar konuşurken bir uşak içeri girerek gümüş tepsideki telgrafı uzattı. Margery telgrafı açtı. «Annem yarın burada olacakmış. Aman! Keşke gelmeseydi.»
Bay Satterthvvaite kızın duygularını açıklayan bu sözlere karşılık vermedi. İçten içe Margery'nin haklı olduğunu düşünüyordu. Yaşlı adam, «O halde,» diye mırıldandı. «Ben artık Londra'ya dönebilirim.»
Bay Satterthvvaite durumdan hiç memnun değildi. Bu soru— 113 — Ölümün Tam Zamanı / F: 8
nu yarıda bıraktığını düşünüyordu. Tabii Lady Stranleigh'nin dönüşüyle sorumlulukları sona ermiş oluyordu. Ama yaşlı adama Abbot's Mede'in esrarlı hikâyesi henüz sona ermemiş gibi geliyordu.
Ancak ondan sonraki gelişme öylesine ciddi bir şeydi ki Bay Satterthvvaite de hazırlıksız yakalandı. Olayı sabah gazetesinden öğrendi. 'Daily Megaphone'un başsayfasında, «Barones Banyoda Öldü,» diye başlık atılmıştı. Diğer gazeteler daha dikkatli ve nazik bir dil kullanıyorlardı ama gerçekler aynıydı. Lady Stranle-igh banyosunda ölü bulunmuştu, ölüm nedeni suda boğulmaydı. Kadının banyoda baygınlık geçirdiği ve kayarak kafasının suyun içine iyice girdiği düşünülüyordu.

Ancak bu açıklama Bay Satterthvvaite'e yeterli gelmemişti, özel uşağını çağırarak hazırlandı. Ama her zamanki kadar dikkatle değil. On dakika sonra büyük Rolls Royce'u onu Londra'dan hızla uzaklaştırıyordu.
Ama yaşlı adam Abbot's Mede'e değil, yirmi iki kilometre ötedeki tuhaf bir adı olan bir hana gidiyordu. «Arlöken Hanı.» Bay Satterthvvaite, Bay Harley Ouin'in hâlâ orada olduğunu öğrendiğinde çok rahatladı. Bir dakika sonra arkadaşının karşısındaydı.
Bay Satterthvvaite, Bay Ouin'in elini tutarak telaşla konuşmaya başladı. «Çok sarsıldım. Bana yardım etmelisiniz. Korkunç duygulann etkisindeyim. Belki de artık çok geç. Belki onun sonu da annesi gibi olacak. Gerçekten çok iyi biri. Çok çok iyi bir insan.»
Bay Quin, «Bana neler olduğunu anlatırsanız...» diyerek gülümsedi.
Yaşlı adam ona sitemle baktı. «Bunu biliyorsunuz. Bildiğinizden kesinlikle eminim. Ama yine de anlatacağım.»
Abbot's Mede'de kaldığı sırada olanları anlattı. Bay Ouin'in yanındayken konuşmak, bir şevleri anlamaya çalışmak ona hep
zevk verirdi. Akıcı bir dille konuşuyor, ince noktaların üzerinde duruyor ve aynntıları da unutmuyordu.
Sözlerini, «Gördüğünüz gibi,» diye sona erdirdi. «Bütün bunların bir açıklaması olmalı.» Bir finonun efendisine bakması gibi umutla Bay Ouin'e baktı.
Bay Quin, «Ama sorunu siz çözmelisiniz,» dedi. «Ben değil. Ben o insanları tanımıyorum. Oysa siz tanıyorsunuz.»
Bay Satterthvvaite gururla, «Barron Kardeşleri kırk yıl önce tanıdım,» diye hatırlattı.
Bay Quin anlayışla başını salladı. Bay Satterthvvaite de bu yüzden dalgın dalgın konuşmasını sürdürdü.
«Brighton'daki o yaz. Bottacetti... Kayık Deviren. Aslında saçmasapan bir şakaydı. Ama ne çok gülmüştük. Ah, ah, ah, o zamanlar çok gençtim! Bilseniz ne delice şeyler yapardım. Bar-ron Kardeşlerin yanlanndaki hizmetçiyi bile hatırlıyorum. Adı Ali-ce'di. Ufak tefek ve çok cilveliydi. Onu bir keresinde otelin koridorunda öpmüştüm. Kızlardan biri az kalsın beni yakalıyordu. Ah, Tanrım, o günler ne kadar da gerilerde kaldı.» Bay Satterth-vvaite .başını sallayarak içini çekti. Sonra da Bay Ouin'e baktı. «Demek bana yardım edemeyeceksiniz?» Sesi üzgündü. «Ama diğer olaylarda...»
Bay Quin ciddi ciddi, «Diğer olaylarda,» dedi. «Kendi çabalarınız sayesinde başarılı oldunuz. Bu kez de öyle olacağını sanıyorum. Sizin yerinizde olsaydım, hemen Abbot's Mede'e giderdim.»
Bay Satterthvvaite, «Haklısınız, haklısınız,» diye mırıldandı. «Ben de öyle yapmayı düşünüyordum. Sizi benimle gelmeniz için kandıramaz mıyım?»
Bay Quin başını salladı. «Hayır. Buradaki işim bitti. Handan hemen aynlacağım.»

-115-
Bay Satterthvvaite'i Abbot's Mede'de doğruca Margery Gale'in yanına götürdüler. Genç kız odasında, üzerine kâğıtlann yayıldığı yazı masasının başında oturuyordu. Margery' nin onu karşılarkenki tutumu yaşlı adama dokundu. Kız onu gördüğüne çok sevinmiş görünüyordu.
«Röleyle Marcia biraz önce gittiler. Bay Satterthvvaite durum hiç de doktoıiann düşündükleri gibi değil. Birinin annemi suyun altında zorla öyle tuttuğuna inanıyorum. Hiç şüphem kalmadı. Onu öldürdüler. Katili kimse şimdi de beni öldürmek istiyor. Bundan eminim. İşte o yüzden...» Margery önündeki belgeyi işaret etti. Sonra da, «Vasiyetnamemi hazırlıyordum,» diye açıkladı. «Mal-mülkün ve paranın bir kısmı unvanla birlikte otomatik olarak benden sonraki mirasçıya geçmiyor. Ayrıca babamın serveti de var. Her şeyi Noel'e bırakıyorum. Onun bütün bunlarla yararlı şeyler yapacağından eminim. Roley'e güvenemiyorum. Her zaman bir şeyler koparmaya çalışır. Siz de vasiyetnamemi bir tanık olarak imzalar mısınız?»
Bay Satterthvvaite, «Sevgili yavrum,» dedi. «Vasiyetnamenizi iki tanığın önünde imzalamanız gerekir. Tanıklarda daha sonra alta imzalarını atarlar.»
Margery bu hukuki kurala aldırmadı bile. «Bence bunun hiç önemi yok. Clayton, vasiyetnameyi hazırladığımı gördü. Sonra o da imzasını attı. Demin uşağı çağıracaktım. Ama onun yerine siz tanıklık edersiniz.»

Bay Satterthvvaite itiraz etmedi. Dolmakalemini çıkararak açtı. Sonra, tam imzasını atacakken şaşkınlıkla durakladı. Vasiyetnamenin altındaki ad birtakım anıların canlanmasına neden olmuştu. «Alice Clayton» adı.
Bir şey yaşlı adamın kafasında belirginleşmek için adeta çırpınıyordu. Alice Clayton. Bunun bir anlamı olmalıydı. Bay Ouin'le ilgili bir şey de buna kanşıyordu. Daha doğrusu kısa bir süre önce kendisinin Bay Ouin'e söylediği bir şey.
— 116 —
«Ah, buldum! Onun adı Alice Clayton'du. 'Ufak tefek ve çok cilveliydi.' İnsanlar değişiyorlar tabii. Ama böyle değil. Ayrıca benim tanıdığım Alice Clayton'un gözleri kahverengiydi.» Oda yaşlı adamın etrafında fırıl fırıl dönmeye başlamıştı sanki. El yordamıyla bir iskemle bularak oturdu. Sonra Margery'nin endişeli sesini duydu. Kız sanki çok uzaklarda bir yerde konuşuyordu.
«Hasta mısınız? Ah, Tanrım, ne var? Lütfen hastalanmayın.» •
Yaşlı adam kendini toparlayarak kızın elini tuttu. «Artık her şeyi anlıyorum, yavrum. Kendinizi müthiş bir şoka hazırlamalısınız. Yukarıdaki, 'Clayton' diye çağırdığınız kadın aslında o değil. Asıl Alice Clayton, Uralia kazasında boğuldu.»
Margery hayretle ona bakıyordu. «Nasıl?.. Peki yukandaki kadın kim?»
«Yanılmıyorum. Yanılmış olamam. Clayton diye çağırdığınız kadın annenizin ablası Beatrice Barron aslında. Hatırlıyor musunuz? Bana onun başına bir direğin çarptığını söylemiştiniz. Beatrice o darbe yüzünden hafızasını kaybetti sanırım. Anneniz de bu fırsattan yararlanarak...»
Margery acı acı, «...unvanı çaldı, diyecektiniz değil mi?» diye sordu. «Evet, böyle bir şeyi yapmış olabilir. Ama o öldü. Böyle şeyler söylemek de çok korkunç. Ama annem bunları yapabilecek biriydi.»
Bay Satterthvvaite, «Beatrice, annenizin ablasıydı,» dedi. «Amcası öldüğünde her şey ona kalacak, annenizin eline ise hiçbir şey geçmeyecekti. Anneniz gemide yaralanan kızın, oda hizmetçisi olduğunu iddia etti. Onun ablası olduğunu açıklamadı. Kız, zamanla iyileşti. Kim olduğunu bilmediğinden kendisine söylenenlere inandı. Yani annenizin oda hizmetçisi Clayton olduğuna. Ama galiba çok sonraları hafızası yerine gelmeye başladı. Ancak yıllar önce başına inen darbe sonunda beynini de etkiledi.»
Margery yaşlı adama dehşetle bakıyordu. «O annemi öldürdü,» diye fısıldadı. «Beni de öldürmek istiyordu.»
— 117 —
Bay Satterthvvaite, «Öyle gözüküyor,» dedi. «Bulanık kafasında sadece bir tek fikir vardı. Mirası çalınmıştı, ayrıca siz ve anneniz onu ele geçirmesine engel oluyordunuz.»
«Am... ama Clayton çok yaşlı.»
Bay Satterthvvaite bir an sesini çıkarmadı. Gözlerinin önünde bir hayal belirmişti. Kır saçlı, yaşlı ve biçimsiz ve Cannes'da güneşlenen altın saçlı güzel bir kadın. İki kız kardeş! Bu gerçek olabilir miydi? Yaşlı adam Barron Kardeşlerin gençliklerinde birbirlerine ne kadar benzediklerini düşündü. Ama onlar birbirinden çok farklı bir yaşam sürmüşlerdi...
Bay Satterthvvaite başını düşünceyle salladı. Yaşam ne kadar acımasız ve garip şeylerle doluydu.
Yaşlı adam, Margery'e dönerek, usulca, «Yukarı çıkıp onu görmemiz gerekiyor,» dedi.
Clayton'u küçük dikiş odasında buldular. Onlar içeri girerken kadın dönüp bakmadı. Bunun nedenini çabuk öğrendiler.
Bay Satterthvvaite kadının kaskatı kesilen soğuk omzuna dokunarak, «Kalp krizi,» diye mırıldandı. «Belki de böylesi daha iyi...»
Helen'in Yüzü
Bay Satterthvvaite operada, en öndeki büyük locasında yalnız başına oturuyordu. Kapının dışına üzerinde adının yazıldığı bir kart takılmıştı. Yaşlı adam bütün sanattan beğeniyle izler ve onlardan iyi anlardı. Özellikle iyi müziği severdi. Her yıl Covent Garden'e bağışta bulunur, bir locayı bütün mevsim için salı ve cumaları kapatırdı.
Ancak locasında çoğu zaman yalnız olmazdı. Dost canlısı olduğundan locasını ait olduğu büyük dünyanın seçkin tabakasından kimselerle ve sanat âleminin

aristokratlanyla doldurmaktan hoşlanırdı. Bu gece yalnızdı çünkü bir kontes onu düşkınktığı-na uğratmıştı. Kontes çok güzel ve ünlü olmakla beraber, aynı zamanda da iyi bir anneydi. Çocukları kabakulağa yakalanmışlardı. Kontes de yaşlı gözlerle onlarla ilgilenmek için evde kalmıştı. Ona bu çocukları ve soyluluk unvanını veren ama silik kişilikli biri olan kocası da bu fırsattan yararlanarak kaçmıştı. Adamı hiçbir şey müzik kadar sıkmazdı.
İşte Bay Satterthvvaite'de bu yüzden locasında yalnız başına oturuyordu. O gece programda «Cavalleria Rusticana» ve «Pagli-acci» vardı. Yaşlı adam, ilk operadan hoşlanmazdı. Bu yüzden perde Santuzza'nın ölüm iniltilerinin üzerine inerken gelmişti. Böylece herkes arkadaşlarının yanına gitmek, kahve veya limonata için savaşmaya başlamadan önce etrafına bakınma fırsatını bulabilecekti. Bay Satterthvvaite, dürbününü ayarlayarak salonu

inceledi. Kurbanını seçip locadan çıkarken onu nasıl davet edeceğinin planını kurdu. Ancak bu planını uygulayamadı. Çünkü locasının hemen dışında uzun boylu, esmer bir adama çarptı.
Bay Satterthvvaite heyecan ve mutlulukla, «Bay Quin!» diye bağırdı. Arkadaşını sevgiyle elinden tuttu. Sanki onun birdenbire ortadan kaybolmasından korkuyordu. Kararlı bir tavırla, «Locamı benimle paylaşmalısınız,» dedi. «Birileriyle gelmediniz ya?»
Bay Quin, «Hayır, salonda yalnız başıma oturuyorum,» diyerek gülümsedi.
Bay Satterthvvaite rahat bir soluk aldı. «Tamam öyleyse.» Biri onu görseydi halini çok komik bulurdu.
Bay Quin, «Çok naziksiniz,» dedi.
«Hiç de değil. Bu benim için bir zevk. Müzikten hoşlandığınızı bilmiyordum.»
«'Pagliacci'nin beni çekmesinin bazı nedenleri var.»
Bay Satterthvvaite zeki bir tavırla başını salladı. «A, tabii ya.» Ama ona sorsalardı bu sözleri neden söylediğini açıklayamazdı. «Ah, tabii.»
İlk zil çalarken locaya girdiler. Öne doğru eğilerek salona girenleri izlemeye başladılar.
Bay Satterthvvaite birdenbire, «Ne güzel bir baş,» dedi. Dürbünüyle hemen aşağıdaki koltuğu işaret ediyordu.
Orada yüzünü göremedikleri bir kız oturuyordu. Başını bir kep gibi sararak beyaz boynuna inen pınl pırıl parlayan saçlarını görebiliyorlardı.
Bay Satterthvvaite saygıyla, «Bir Grek başı,» diye mırıldandı. «Saf Grek.» Mutlu mutlu içini çekti. «Düşünecek olursanız pek az insanın saçları onlara uyuyor. Bu çok garip bir şey.»
Bay Quin, «Gözünüzden hiçbir şey kaçmıyor,» dedi.
Bay Satterthvvaite itiraf etti. «Bazı şeyleri hemen farkederim. Örneğin o başı hemen gördüm. Er geç onun yüzünü görmemiz de gerekecek. Ama suratının saçlarına uymayacağından da eminim. Ancak binde bir olasılık var.»
Bu sözleri söylerken salonun ışıkları titreşerek söndü. Orkestra şefi batonunu sertçe vurdu ve opera başladı. O gece 'İkinci Bir Caruso' olduğu söylenilen yeni bir tenor başroldeydi. Gazeteler onun müthiş bir tarafsızlıkla Yugoslav, bir Çek, bir Arnavut, bir Macar ve bir Bulgar olabildiğini yazıyorlardı.
Tenor, Albert Hall'da olağanüstü bir konser vermiş ve dağlık vatanının halk şarkılarını söylemişti. Bunun için orkestranın enstrümanları özel olarak akort edilmişti. Parçalar alışılmışın dışında yarım tonlardan oluşuyorlardı. Müzikten anladıklarını iddia edenler bu şarkıların, «Harika,» olduğunu açıklamışlardı. Gerçek müzisyenler ise hemen karar vermemişlerdi. Eleştiri için kulağın bu müziğe alışması gerektiğini söylüyorlardı. Bazı kimseler Yoaschbim'in bu gece operayı geleneksel hıçkırıkları ve titremele-riyle İtalyanca söyleyeceği için rahatlamışlardı.
Birinci perde sona erdiğinde müthiş bir alkış koptu. Bay Sat-terthvvaite, Bay Ouin'e döndü. Ve arkadaşının fikrini açıklamasını beklediğini anladı. İçten içe böbürlendi. Ne de olsa böyle şeyleri iyi biliyordu. Bir eleştirmen olarak hemen hemen hiç yanılmazdı.
Yaşlı adam başını ağır ağır salladı. «Söylendiği kadar var.»
«Öyle mi düşünüyorsunuz?»

«Sesi, Caruso'nunki kadar güzel. İnsanlar başlangıçta bunu pek farketmeyecekler. Çünkü tekniği henüz kusursuz sayılmaz. Zayrf tarafları var. Kendinden pek emin değil. Ama sesi... mükemmel!»
Bay Quin, «Albert Hall'daki konserine gittim,» diye açıkladı.
«öyle mi? Ben gidemedim.»
«Söylediği çoban şarkısı çok beğenildi.»
Bay Satterthvvaite başını salladı. «Bunu gazetelerde okudum. Nakarat her seferinde de tiz bir sesle sona eriyor. Bir tür çığlıkla. Bu nota la ve si bemol arası bir şey. Çok garip.»
Yoaschbim'i üç kez sahneye çağırdılar. Adam gülümseyerek selam veriyordu. Işıklar yandı ve seyirciler dışarı çıkmaya baş-

ladılar. Bay Satterthvvaite altın saçlı kıza bakmak için öne doğru eğildi. Kız ayağa kalkıp şalını düzelterek döndü.
Bay Satterthwaite soluğunu tuttu. Dünyada böyle yüzler olduğunu biliyordu. Ama yine de çok şaşırmıştı. Tarihi yaratan çehrelerdi bunlar.
Kız yanında genç bir adamla birlikte aradaki açıklıkta ilerledi. Bay Satterthwaite etraftaki erkeklerin farkettirmeden nasıl baktıklarını... kızı daha iyi görebilmek için nasıl uğraştıklarını gördü.
Yaşlı adam kendi kendine, güzellik, dedi. Böyle bir şey var. Sevimlilik, çekicilik, baş döndürücülük, ya da fazla düşünmeden söylediğimiz şeylerin hiçbiri değil bu. Sadece salt güzellik. Bir yüzün biçimi, bir kaşın kavisi, bir çenenin kıvrımı. Usulca o ünlü sözleri tekrarladı. «Bin geminin denize inmesine neden olan yüz.» Ve ilk kez bu sözlerin anlamını kavradı.
Bay Ouin'e bir göz attı. Arkadaşı ona öyle anlayışlı bir tavırla bakıyordu ki yaşlı adam sözlere gerek olmadığını sezdi.
Sadece, «Ben her zaman öyle kadınların nasıl olduklarını merak etmişimdir,» dedi.
«Yani?»
«Truvalı Helen'lerin, Kleopatra'ların, Mary Stuart'ların.»
Bay Quin düşünceli bir tavırla başını salladı. «Dışan çıkarsak belki bunu anlayabiliriz.»
Birlikte locadan çıktılar. Ve başanya da eriştiler. Aradıkları çift bir bölmeye konulan koltukların birinde oturuyoriardı. Bay Satterthvvaite ilk kez kızın yanındaki genç adama baktı. Yakışıklı değildi ama insanı huzursuz eden bir canlılığı vardı. Çıkıntılı elmacık kemikleri, güçlü hafifçe çarpık bir çene, kalın kaşlann gölgelediği, çukura kaçmış, açık renkli gözler.
Bay Satterthvvaite kendi kendine, ilginç bir yüz, dedi. Sanki yüzünde binlerce şeyi birden anlatmaya çalışan biri.
Genç adam öne doğru eğilmiş, heyecanlı heyecanlı konuşuyordu. Kız onu dikkatle dinliyordu. İkisi de Bay Satterthvvaite'in

dünyasından değillerdi. Yaşlı adam onlann 'sanat düşkünü' denilen gruptan olduklarını düşündü. Kızın üzerinde ucuz yeşil ipekten yapılmış biçimsiz bir giysi vardı. Beyaz saten ayakkabıları lekeliydi. Genç adamın ise üzerindeki fraktan rahatsız olduğu anlaşılıyordu.
İki arkadaş onlann önünden birkaç kez geçtiler. Dördüncü sefer kızla genç adama yeni biri daha katılmıştı. Bir kâtibe benzeyen sarı saçlı bir gençti bu. Onun gelişiyle hava gerginleşmişti. Yeni gelen kravatıyla sıkıntıyla oynuyordu. Kız güzel yüzünü ciddi bir tavırla ona doğru kaldırmıştı. Diğer genç adamsa öfkeyle kaşlarını çatmıştı.
Bay Quin onların önünden geçerlerken usulca, «I ler zamanki hikâye,» diye fısıldadı.
Bay Satterthvvaite içini çekti. «Evet. Bu kaçınılmayacak bir şey sanınm. Bir kemik yüzünden dişlerini gösteren iki köpek. Her zaman böyle oldu. Ve her zaman böyle olacak. Ama insan değişik bir şey olmasını istiyor. Güzellik...»
Durakladı. Yaşlı adam için güzellik olağanüstü bir şeydi. Ondan söz etmekte zorluk çekiyordu. Bay Ouin'e baktı. O da anlayışlı bir tavırla, başını ciddi ciddi salladı.
İkinci perde için yerlerine döndüler.

Operanın sonlarına doğru Bay Satterthvvaite heyecanla arkadaşına döndü. «Yağmur yağıyor. Arabam burada. Sizi... şey... bir yere götürmeme izin vermelisiniz.»
Bay Satterthvvaite incelik gösteriyordu. Yaşlı adam, sizi evinize götüreyim, derse meraklı biri gibi davranmış olacağını düşünmüştü. Bay Quin hiçbir zaman bazı şeyleri açıklamazdı. Bay Sat-terthvvaite onun hakkında çok az şey biliyordu. Şaşılacak bir durumdu bu.
Ufak tefek ihtiyar ekledi. «Ama belki de sizin arabanız da bekliyor.»
Bay Quin, «Hayır. Arabam beklemiyor,» dedi.

«O halde...»
Ama Bay Quin başını salladı. «Çok naziksiniz. Ama ben kendi yoluma gitmeyi tercih ederim.» Bir an durdu sonra da garip bir tavırla ekledi. «Ayrıca bir şey olduğunda harekete geçmeniz gerekebilir. İyi geceler. Ve teşekkür ederim. Yine birlikte bir dramı seyrettik.»
O kadar çabuk çıkıp gitti ki, Bay Satterthvvaite itiraz edecek zaman bile bulamadı. Ama yaşlı adam biraz endişelenmişti. Bay Quin hangi dramı kasdetmişti? Pagliacci'yi mi? Yoksa başka bir dramı mı?
Bay Satterthvvaite'in şoförü Masters onu yan sokakta beklerdi genellikle. Yaşlı adam, arabalar operanın önüne teker teker gelirlerken uzun uzadıya beklemekten sıkılırdı. Şimdi de, eskiden yaptığı gibi, hızla köşeyi dönüp Masters'i bulacağı yere doğru ilerledi. Hemen önünde bir kızla bir adam vardı. Bay Satterthvva-ite onları tanıdı. Aynı anda üçüncü biri onların yanına geldi.
Her şey bir anda oldu. Bir erkek öfkeyle bağırdı. Diğeri üzüntüyle itiraz etti. Sonra itişip kakışmalar oldu. Yumruklar indi. Öfkeli soluklar duyulurken, yumruklar tekrar sallandı. Ve bir polis haşmetli bir tavırla birden ortaya çıkıverdi. Bay Satterthvvaite hemen duvarın önüne büzülmüş olan kızın yanına gitti.
«İzninizle,» dedi. «Burada kalmamalısınız.» Kızı kolundan tutarak yoldan hızla indirdi.
Kız bir kez arkaya baktı. Kararsızca, «Benim de...» diye başladı.
Bay Satterthvvaite başını salladı. «Bu işe karışmanız sizin için hiç hoş olmaz. Herhalde sizden, onlarla birlikte karakola gitmenizi isterler. İki... arkadaşınızın da bunu istemeyeceklerinden eminim.» Durdu. «İşte arabam. İzin verirseniz sizi memnuniyetle evinize kadar götürebilirim.»
Kız ona dikkatle baktı. Bay Satterthvvaite'in saygın ve ciddi tavırları onu olumlu bir biçimde etkiledi. Başını eğerek, «Teşek-— 124 —
kür ederim,» diye mırıldandı. Masters'in açtığı kapıdan arabaya bindi.
Yaşlı adamın sorusu üzerine Chelsea'de bir yerin adresini verdi. Bay Satterthvvaite onun yanına oturdu.
Kız çok sarsılmıştı. Konuşacak halde değildi. Yaşlı adamsa onu daldığı düşüncelerden uyandırmayacak kadar nazikti. Ama çok geçmeden kız kendi isteğiyle oldukça sıkıntılı bir sesle, «Keşke insanlar bu kadar aptal olmasalardı,» dedi.
Bay Satterthvvaite başını salladı. «Bu sıkıcı bir şey.» Yaşlı adamın kayıtsız tavırları kızın rahatlamasını sağladı. Sanki birine açılmak ihtiyacını duyuyormuş gibi konuşmasını sürdürdü. «Durum aslında öyle değildi... yani işin iç yüzü şöyle. Bay Eastney'le uzun bir süreden beri arkadaşız. Yani ben Londra'ya geldiğimden beri. Sesim konusunda bir sürü zahmete girdi. Benim çok önemli kimselerle tanışmamı sağladı. Anlatamayacağım kadar iyi davrandı bana. Tam anlamıyla bir müzik delisi. Bu gece beni operaya götürmesi de büyük nezaket. Aslında fazla parası olmadığından eminim. Ve sonra Bay Burns yanımıza gelerek bizimle konuştu. Ama Phil... yani Bay Eastney suratını astı. Doğrusu bunun nedenini anlayamıyorum. Burası özgür bir ülke. Ayrıca Bay Burns her zaman nazik ve uysal. Sonra... tam metroya doğru giderken Bay Burns gelerek bize katıldı. Daha bir kelime söylemeden Philip çıldırmış gibi onun üzerine atıldı. Ve... Ah! bu hiç hoşuma gitmiyor.»
Bay Satterthvvaite usulca, «öyle mi?» diye mırıldandı.
Kızın yanakları pembeleşti. Güzelliğinin farkında olan bir vamp hali yoktu onda. Onun yüzünden kavga ettikleri için biraz zevkli bir heyecan duymuştu belki. Ama bu da normaldi. Bay Sat-terthvvaite kızın daha çok şaşırıp endişelendiğine karar

verdi. Yanılmadığını da kızın söylediği sözlerden anladı. «Onu yaralamadığını umarım.»
Yaşlı adam karanlıkta kendi kendine güldü. Acaba hangisi
— 125 —
O? Sonra tahminlerine güvenerek, «Bay... şey... Eastney'in Bay Burns'ü yaralamadığını mı umuyorsunuz?» diye sordu.
Kız başını salladı. «Evet. Bunu kasdettim. Çok kötü bir durum. Neler olduğunu bilebilseydim.»
Araba kaldınma yanaşarak durdu.
«Telefonunuz var mı?»
«Evet.»
«isterseniz ne olduğunu öğrenir, sonra sizi ararım.»
Kızın gözleri parladı. «Ah! Büyük bir nezaket göstermiş olursunuz. Bunun sizin için büyük bir zahmet olmayacağından emin misiniz?»
«Hiç zahmet olmayacak.»
Kız, yaşlı adama tekrar teşekkür ederek ona telefon numarasını verdi. Sonra da biraz mahcup bir tavırla ekledi. «Adım Gillian West.»
Bay Satterthvvaite karanlıkta karakola doğru giderken dudaklarında garip bir tebessüm uçuştu. Demek hepsi bu kadar? Bir yüzün biçimi, bir çenenin kavisi... Ama verdiği sözü de tuttu.
Bay Satterthvvaite pazar günü öğleden sonra Kew Gar-dens'a, rododendronları seyretmeye gitti. Çok uzun yıllar önce (Bay Satterthvvaite'e inanılmayacak kadar uzun gelen yıllar önce) genç. bir hanımla mavi çan çiçeklerini görmek için Kew Gardens'e gitmişti. Genç hanıma evlenme teklif etmek için söyleyeceği sözleri önceden kafasında iyice tasarlamıştı. Kullanacağı kelimeleri de özenle seçmişti. Bay Satterthvvaite onları kafasında tekrarlar ve mavi çan çiçeklerine dalgınca bakarken darbe inmişti. Genç hanım, çan çiçeklerine bakarak hayranlıkla bağırmaktan vazgeçmiş ve birdenbire (gerçek dostu olan) Bay Satterthvva-ite'e birine âşık olduğunu açıklamıştı. Adam da o zaman hazııfa-— 126 —
dığı küçük konuşmayı bir tarafa bırakmış ve telaşla kafasının dibinden dostluk ve anlayışla ilgili sözleri çıkarmaya çalışmıştı.
Bay Satterthvvaite'in aşk macerası böyle olmuştu işte. Victoria çağına özgü, biraz romantik bir aşk. Ama yaşlı adam bu yüzden Kew Gardens'e romantik duygularla bağlanmıştı. Çoğu zaman mavi çan çiçeklerini görmek için oraya gidiyordu. İngiltere'ye geç döndüğünde de rododendronları görmeye. Çiçeklere bakarak içini çekiyor ve kendini romantik biri gibi hissediyordu. Ve romantik bir tarzda da bayağı eğleniyordu.
Bu akşam üzeri geri dönerken çay bahçelerinin önünde çimlerin üzerine konulan masalardan birinde oturan bir çifti tanıdı. Gillian VVest'le sarışın gençti bu. Gençler de aynı anda yaşlı adamı tanıdılar. Bay Satterthvvaite kızın kızararak genç adama heyecanla bir şeyler söylediğini gördü. Bir dakika sonra ikisiyle de resmi ve nazik bir tavırla el sıkışıyordu. Gençlerin çekingence yaptıkları daveti kabul ederek onlarla çay içmeye razı oldu.
Bay Burns, «Geçen gece Gillian'la ilgilendiğiniz için size ne kadar teşekkür etsem azdır,» dedi. «Bana bütün olanları anlattı.»
Kız da atıldı. «Gerçekten de. Çok çok naziksiniz.»
Bay Satterthvvaite bu sözlerden memnun oldu. Bu genç çift ilgisini çekiyordu. Saflık ve içtenlikleri insana dokunuyordu. Ayrıca bu sayede pek tanımadığı dünyaya bir göz atmak fırsatını da yakalamış oluyordu. Bu insanlar onun bilmediği bir sınıftandılar.
Bay Satterthvvaite bütün resmi tavırlarına rağmen anlayışlı davranmasını bilirdi. Çok geçmeden yeni dostlan hakkında her şeyi öğrendi. Kızın, Bay Burns'ü artık 'Chariie' diye çağırdığının farkındaydı. İkisinin nişanlandıklarını duyduğu zaman da pek şaşırmadı.
Bay Burns, insanın hoşuna giden bir açıksözlülükle, «Aslında daha bugün nişanlandık,» dedi. «Öğleden sonra. Öyle değil
mi, Gill?»
Burns bir nakliyat şirketinde kâtipti. Oldukça iyi bir maaş alı— 127 —
yordu. Ufak bir yan geliri de vardı. İki genç yakında evlenmeyi planlıyorlardı. Bay Satterthvvaite onları dinledikten sonra ikisini de kutladı.

Sıradan bir genç, diye düşünüyordu. Oldukça sıradan bir genç. Dürüst ve iyi. Becerikli. Kibirli değil ama kendisine güveniyor. Çok yakışıklı değil ama fena da sayılmaz, öyle olağanüstü bir tarafı yok. Thames Nehrini de tutuşturacak değil. Ve kız onu seviyor.
Sonra, «Ve Bay Eastney...» dedi. Cümlesini özellikle tamamlamadı. Ama umduğu etkiyi yapması için yeterliydi bu. Charlie Burns'ün suratı karardı sanki. Gillian'ın yüzünde ise endişeli bir ifade belirdi. Yaşlı adam, hayır, endişeli değil, diye düşündü. Korkuyor...
Kız alçak sesle, «Bu durum hiç hoşuma gitmiyor...» diye mınldandı. Bu sözleri Bay Satterthwaite'e söylüyordu. Sanki sevgilisinin anlayamayacağı şeyleri yaşlı adamın kavrayacağını biliyordu. «Anlayacağınız... o benim için çok şey yaptı. Şan dersleri almam için bana cesaret verdi. Ve bana pek çok konuda yardımcı oldu. Ama ben başından beri sesimin çok güzel olmadığını biliyordum. Birinci sınıf bir ses değil benimki. Tabii bazı yerlerde şarkı söyledim...» Durakladı. Burns, «Başına dert de açıldı,» dedi. «Bir kızın kendisini koruyacak birine ihtiyacı vardır. Gillian, çok kötü şeylerle karşılaştı, Bay Satterthvvaite. Bir hayli kötü şeyle karşılaştı. Gördüğünüz gibi güzel bir kız ve... Bu çoğu zaman bir kızın başına dert açılmasına neden olur.»
İki genç Bay Satterthvvaite'e Burns'ün 'kötü şeyler' diye tanımladığı olaylar hakkında bilgi verdiler. Kendini vuran genç adam. Bir banka müdürünün garip davranışları. (Üstelik adam evliydi!) Şiddete başvuran yabancı. (Herhalde deliydi o!) Yaşlı bir ressamın çılgınlığı. Gillian West peşinde şiddet ve trajediden oluşan bir iz bırakmıştı. Burns bütün bunları biraz bayağı bir ses—

le anlatıyordu. Genç adam sözlerini, «Bana sorarsanız,» diye bitirdi. «Şu Eastney denilen adam da kaçığın biri. Eğer ben ortaya çıkıp Gillian'ı korumaya başlamasaydım, bizimkinin başı onunla da derde girecekti.»
Kahkahası Bay Satterthvvaite'e biraz aptalcaymış gibi geldi. Gillian gülümsememişti bile. Endişeyle Bay Satterthvvaite'e bakıyordu.
Kız ağır ağır, «Phil kötü bir insan değil,» dedi. «Bana karşı bazı duyguları olduğunu biliyorum. Ben de onu bir arkadaş gibi seviyorum. Ama bundan fazlası yok. Bilmiyorum Charlie'yle nişanlanmamızı nasıl karşılayacak? O... korkarım o...» Durakladı. Göremediği ama hissettiği tehlikeleri sözlerle anlatamıyordu. Bay Satterthvvaite dostlukla, «Bir yardımım olursa lütfen söyleyin,» diye cevap verdi.
Ona Charlie Burns biraz kızmış gibi geldi ama Gillian hemen, «Teşekkür ederim,» dedi.
Yaşlı adam, Gillian'la perşembe günü çay içmeye söz verdikten sonra yeni edindiği dostlarının yanından ayrıldı.
Perşembe günü geldiğinde Bay Satterthvvaite zevkli bir beklentiyle biraz heyecanlandı. Tabii yaşlı bir adamım, diye düşündü. Ama güzel bir çehre yüzünden heyecanlanmayacak kadar da ihtiyar değilim. Güzel bir çehre... Sonra başını salladı. Nedense kötü bir şeyler olacağını seziyordu.
Gillian yalnızdı. Charlie Burns daha sonra gelecekti. Bay Sat-terthvvaite kızın daha mutlu gözüktüğünü düşündü. Sanki omzundan ağır bir yük kalkmıştı. Gerçekten Gillian da bunu itiraf etti.
«Phil'e Charlie'den söz etmekten korktum. Ne budalaymı-şım! Phil'i daha iyi tanımam gerekirdi. Tabii biraz üzüldü. Ama hiç kimse ondan daha iyi davranamazdı. Gerçekten çok tatlıydı. Bakın bana bu sabah ne yolladı! Bir düğün hediyesi. Ne güzel değil mi?»

Gerçekten de Philip Eastney gibi parasız bir gencin alamayacağı kadar pahalıydı bu armağan. Son model bir radyo.
Kız, «İkimiz de müziği çok seviyoruz,» diye açıkladı. «Phil, radyoda bir konseri dinlerken onu biraz olsun hatırlamamı istedi. Onu gerçekten hatırlayacağımdan eminim. Çünkü gerçekten çok iyi arkadaştık.»
Bay Satterthwaite usulca, «Arkadaşınızla gururlanıyorsunuz sanırım,» dedi. «Bu darbeye gerçek bir sportmen gibi dayanmış.»
Gillian başını salladı. Gözleri dolmuştu. «Phil benden onun için bir şey yapmamı istedi. Bu gece onunla tanışmamızın birinci yılı. Bana bu akşam evde sakin sakin oturup radyodaki programı dinlememi söyledi. Charlie'yle bir yere gitmememi

istedi. 'Madem istiyorsun, ben de öyle yaparım,' dedim. 'Bu isteğin bana çok dokundu. Seni her zaman minnet ve sevgiyle anacağım.'»
Bay Satterthvvaite başını düşünceyle salladı biraz şaşırmıştı. Bir insanın karakterini anlamakta ender olarak yanılırdı. Ve ona göre Philip Eastney böyle romantik bir istekte bulunacak bir tip değildi. Galiba genç adam sandığından daha tatsız biriydi. Gilli-an'ın bu hediyeler yüzünden kendini önemli hissettiği belli oluyordu. Ona göre reddettiği bir hayranı bazı şeyler göndermişti... Bay Satterthvvaite biraz... sadece biraz... düşkırıklığına uğramıştı. Kendisinin romantik biri olduğunu biliyordu. Ama dünyayı dolduran diğer insanlardan daha iyi şeyler bekliyordu. Ayrıca romantizm onun çağına özgü bir şeydi. Modern dünyada romantizmin izine bile rastlanmazdı.
Bay Satterthvvaite, Gillian'dan kendisine şarkı söylemesini istedi. Kız da bu isteğini kırmayarak yerine getirdi. Yaşlı adam sonra Gillian'a sesinin çok hoş olduğunu söyledi. Ama aslında bu sesin ikinci sınıf olduğunu anlamıştı. Kız, seçtiği meslekte başanyı sesiyle değil yüzüyle kazanabilirdi belki.
Yaşlı adam genç Bums'ü tekrar görmeye pek hevesli değil— 130 —
di. Onun için bir süre sonra kalktı. Ve aynı anda gözü şöminenin rafındaki bir şeye ilişti. Bu diğer zevksiz biblolar arasında dikkati çekiyordu. Bir toz yığınının üzerindeki bir mücevher gibi.
Bu ince yeşil camdan yapılmış, uzun saplı, zarif, büyük bir kadehti. Ve kenarına rengârenk camdan bir top iliştirilmişti. Dev bir sabun köpüğüne benziyordu. Gillian onun kadehle ilgilendiğini farketti.
«Bu da Phil'in diğer düğün armağanı. Bence çok güzel bir şey. Phil, bir cam fabrikasında çalışıyor.»
Bay Satterthvvaite saygıyla, «Çok güzel bir şey,» dedi. «Mura-no'daki camcılar bununla gururlanırlardı.»
Oradan aynlırken Philip Eastney'e karşı duyduğu ilgi tuhaf bir biçimde canlanmıştı. Olağanüstü ilginç denilecek bir gençti. Ama harikulade yüzlü genç kız yine de Chariie Bums'ü tercih etmişti. Bu ne acayip, ne anlaşılmaz bir dünyaydı!
Yaşlı adam, Bay Ouin'le operada karşılaşmamız, diye düşündü. Eskisi gibi heyecanlı olmadı. Bunun nedeni Gillian VVest'in o olağanüstü güzelliğiydi. Oysa o esrarlı adamla her karşılaşması tuhaf ve beklenmedik olaylarla sonuçlanırdı. Belki de onunla tekrar karşılaşabileceğini düşündüğü için Arlecchino Lokantasına gitti. Daha önce Bay Ouin'le orada karşılaşmıştı. Ve arkadaşı lokantaya sık sık geldiğini söylemişti.
Bay Satterthvvaite, Arlecchino'da salondan salona geçerek Bay Ouin'i aradı. Umutla etrafına bakındıysa da Bay Ouin'in neşeli, esmer yüzünü göremedi. Ama lokantada başka biri vardı. Philip Eastney. Genç adam yalnız başına küçük bir masada oturuyordu.
İçerisi oldukça kalabalıktı. Bay Satterthvvaite de genç adamın karşısına geçti. Birdenbire nedenini bilmediği bir sevince kapıldı. Sanki olayların oluşturduğu ışıltılı tabloda o da yer almıştı. Bu olay neyse, o da bunun içindeydi. Artık Bay Ouin'in o akşam operada ne demek istediğini anlıyordu. Bir dram oynanı-— 131 -
yordu ve Bay Satterthvvaite'in de bir rolü vardı. Önemli bir rolü. Sırasını kaçırmamalı, gerekli sözleri söylemeliydi.
Philip Eastney'in karşısına geçerken ona kaçınılamayacak bir şeyi yapıyormuş gibi gelmişti. Genç adamla konuşmaya başlamak kolay oldu. Bay Satterthvvaite her zamanki gibi teşvik edici, anlayışlı bir dinleyici rolünü oynadı. Savaştan, patlayıcılardan, zehirli gazlardan söz ettiler. Eastney bu sonuncusu hakkında bir hayli şey anlattı. Çünkü bir ara onların üretildiği bir yerde çalışmıştı. Bay Satterthvvaite genç adamı gerçekten ilginç buldu.
Artık rahatlıkla konuştukları için yaşlı adam da sözü müziğe getirdi. Eastney'in ince suratı aydınlandı sanki. Gerçek bir müzik âşığının ateş ve heyecanıyla konuşmaya başladı. Yoaschbim' den söz ettiler. Genç adam onun sesini çok beğenmişti. Bay Sat-teıthvvaite'le dünyada hiçbir şeyin gerçekten güzel bir tenor sesle boy ölçüşemeyecıağine karar verdiler. Eastney, Caruso'nun plaklarını dinlemişti çocukken. Ve o sesi hiçbir zaman unutmamıştı.
Yaşlı adama, «B liyor musunuz?» dedi. «Caruso, bir şarap kadehine doğru şarkı söyler ve onu kırarmış.»

Bay Satterthvvaite gülümseyerek, «Ben her zaman bunun bir hikâye olduğunu d ü ş C ndüm,» diye cevap verdi.
«Hayır, doğru bu Aslında böyle bir şey mümkün. Sonuçta bu bir titreşim meselesi» Eastney ondan sonra teknik aynntılara girdi. Yüzü kızarmış, gözleri ışıl ışıl parlıyorciu. Bu konunun onu çok ilgilendirdiği anlaşılıyordu. Bay Satterthvvaite onun sözünü ettiği şeyi iyice kavramış olduğunu anladı. Aslında müthiş bir kafası vardı. Hatta East-ney için 'bir dahi' bile denilebilirdi. Çok zeki, kaprisli, yeteneğini henüz nasıl yönlendiraceğini bilmeyen biri. Ama kesinlikle bir dahi.
Bay Satterthvvaite, Charlie Burns'ü düşündüğünde Gillian VVest'e hayret etti.
- 132-
Sonra zamanın epey ilerlediğini irkilerek farketti. Hesabı istedi. Eastney özür dilercesine bakıyordu.
«Kendimden utanıyorum. Durmadan konuştum. Ama bu gece şansım bana yardım etti ve sizi buraya yolladı. Bu... bu akşam konuşmak için birine ihtiyacım vardı.» Sözlerini ürkütücü bir kahkahayla sona erdirdi. Gözleri baskı altında tuttuğu bir heyecanla hâlâ parlıyordu. Ama yine de içe dokunan bir hali vardı.
Bay Satterthvvaite, «Sohbetimiz bana büyük zevk verdi,» dedi. «Konuşmamız benim için hem ilginç ve hem de öğretici oldu.»
Sonra nezaketle eğilip selam vererek lokantadan çıktı. Hava ılıktı. Yaşlı adam yoldan inerken garip bir duyguya kapıldı. Sanki yalnız değildi. Biri yanında yürüyordu. Bay Satterthvvaite kendi kendine bunun bir hayal olduğunu söyledi ama boşuna. O duygudan kurtulamadı. Bu karanlık ve sessiz sokakta biri yanında yürüyordu. Göremediği biri. Bay Satterthvvaite kendi kendine, neden Bay Quin'i hayalimde olanca canlılığıyla görebiliyorum, diye sordu. Sanki arkadaşı yanında yürüyordu. Ama dönüp bakmak bunun doğru olmadığını, yalnız başına yürüdüğünü anlaması için yeterliydi.
Ne var ki, Bay Quin fikri kafasından çıkmıyordu. Bununla birlikte bazı duygular da belirmişti. Telaş, endişe, bir felaketin yaklaştığını belirten bir sıkıntı. Bay Satterthvvaite'in yapması gereken bir şey vardı. Çabucak yapması gereken bir şey. Çok kötü bir şey olacaktı. Ve bunu düzeltmek de onun elindeydi.
Bu duygu öylesine güçlüydü ki, yaşlı adam onunla savaşmaya kalkışmadı. Onun yerine gözlerini kapayarak Bay Ouin'in hayalini daha yaklaştırmaya çalıştı. Ona sorabilseydim... Ama bu düşünce kafasında belirir belirmez Bay Satterthvvaite bunun yanlış olduğunu anladı. Bay Ouin'e soru sormanın hiçbir yararı olmuyordu.
«Bütün ipuçları sizin elinizde...» Bay Quin böyle şeyler söylüyordu işte.
— 133-
ipuçlan. Neyin ipuçları? Yaşlı adam duygularını ve izlenimlerini dikkatle inceledi. Tehlikeyi hissediyordu. Ama tehlikede olan kimdi?
Bay Satterthvvaite'in gözlerinin önünde hemen başka bir hayal belirdi. Gillian West'in hayali. Genç kız, evinde yalnız başına oturmuş, radyo dinliyordu.
Bay Satterthvvaite, yanından geçen gazeteci çocuğa para vererek bir gazeteyi kaparcasına aldı. Ve hemen Londra radyosunun programının bulunduğu sayfayı açtı. Gece Yoaschbim'in konseri vardı. Bu, yaşlı adamın ilgisini çekti. Tenor, Faust operasından, «Salve Dimora»yı söyleyecekti. Ondan sonra da o halk şarkılarından bazılarını. «Çobanın Şarkısı», «Balık», «Küçük Geyik» vb.
Bay Satterthvvaite gazeteyi buruşturdu. Gillian'in o anda neyi dinlediğini bildiği için kafasındaki sahne daha da berraklaştı. Kız orada yalnızdı... Philip Eastney'inki korkunç bir istekti. Ondan beklenmeyecek hem de hiç beklenmeyecek bir şey. Eastney'in romantik bir yanı hiç yoktu. Sapkın duyguları olan biriydi. Tehlikeli bir erkek. Belki de...
Bay Satterthvvaite yine durakladı. Tehlikeli bir erkek. Bunun bir anlamı olmalıydı. «Bütün ipuçlan elinizde.» O gece Philip East-ney'le karşılaşması. Oldukça garip bir durumdu bu. Eastney, şansının kendisine yardım ettiğini söylemişti. Bu şansın işi miydi? Ya da Bay Satterthvvaite'in bu akşam bir iki defa sezdiği o karmaşık tablonun bir parçası mıydı?
Bay Satterthvvaite lokantadaki konuşmayı düşündü. East-ney'in sözlerinde bir şeyler olmalı. İpuçları olmalı. Yoksa neden böyle telaşa kapılayım? Genç adam neden söz etti. Müzik, yaptığı çalışmalar, Caruso...
Caruso... Yaşlı adamın kafası başka bir konuya geçti. Yoaschbim'in sesi hemen hemen Caruso'nunki gibi. Gillian şim-

-134-
di evde oturmuş onu dinliyor. Adamın güzel, güçlü sesi odada yankılanıyor, bardaklar şangırdıyor...
Bay Satterthvvaite soluğunu tuttu. Şangırdayan bardaklar. Bir şarap kadehine doğru şarkı söyleyen Caruso... Ve kadehin parçalanması. Londra'da bir stüdyoda şarkı söyleyen Yoasch-bim ve iki kilometre ötedeki bir evde bir şangırtı. Ama kırılan bir şarap kadehi değil. Daha büyük bir şey. İnce yeşil camdan yapılmış bir kadeh. Yere düşen, kristalden bir sabun köpüğü... Belki de içi boş olmayan bir küre...
İşte Bay Satterthvvaite gelip geçenlerin fikrine göre o anda çıldırdı. Gazeteyi tekrar telaşla açarak, radyo programına bir göz attı. Sonra da, sanki canını kurtarmak istiyormuş gibi sessiz sokakta koşmaya başladı. Sonunda ağır ağır ilerleyen bir taksi bularak ona atladı. Adama haykırarak bir adres verdi. Oraya çabucak gitmeleri gerektiğini, bunun bir ölüm kalım meselesi olduğunu söyledi. Onun kaçık ama zengin biri olduğuna karar veren taksi şoförü de elinden geleni yapmaya çalıştı.
Bay Satterthvvaite arkasına yaslandı. Kafasında kopuk kopuk düşünceler birbirlerini kovalıyorlardı. Okulda öğrendiği sonra da unuttuğu kimyayla ilgili bilgiler. Eastney'in o gece kullandığı kelimeler. Titreşim... doğal süre. Sonra asma köprüler. Asma köprüden geçen askerler. Adımlannın süresinin köprünün-küyle aynı olması. Eastney bu konuyu en ince detayına kadar incelemişti. Eastney her şeyi biliyordu. Ve Eastney bir dahiydi.
Yoaschbim'in konseri onu kırk beş geçe başlayacaktı. Yani konser saati gelmişti bile. Evet ama adam önce Faust'tan bir arya söyleyecekti. Nakaratların sonu bir haykırışla sona eren Çobanın şarkısı önemliydi. O... O... ne yapacaktı.
Bay Satterthvvaite'in kafasında düşünceler dönüp duruyorlardı. Tonlar, armoni, yarım tonlar. Kendisinin bu konuda fazla bilgisi yoktu. Ama Eastney her şeyi biliyordu. Ah, Tanrım, zamanında yetişebilsem!
-135-
Taksi durdu. Bay Satterthvvaite dışarı fırlayarak, merdivenlerden ikinci kata genç bir atlet gibi hızla çıktı. Evin kapısı aralıktı. Yaşlı adam kapıyı açtı ve o güzel tenor ses onu karşıladı. Bay Satterthvvaite Çobanın şarkısını daha uygun koşullar altında bir yerde dinlemişti.
«Çoban, atının uçuşan yelelerine bak...»
Demek ki zamanında yetişebil misti. Yaşlı adam oturma odasının kapısını hızla açtı. Gillian şöminenin önündeki yüksek arkalıklı bir koltukta oturuyordu.
«Sarya Mischa'nın kızı bugün evleniyor.
Hemen düğüne gitmem gerekiyor.»
Gillian, Bay Satterthvvaite'in çıldırdığını sandı. Yaşlı adam kızı yakaladı. Anlaşılmaz bir şeyler haykırarak onu yarı çekti, yarı sürükledi. Sonunda merdivenin sahanlığına çıktılar.
«Hemen düğüne gitmem gerekiyor...
Ya-ha!»
Mükemmel bir tiz sesti bu. Güçlü, berrak. Her şarkıcı böyle bir sesle gururlanabilirdi. Ve sonra bir ses daha duyuldu. Kırılan camların hafif şıngırtısı.
Bir kedi yanlarından geçerek evin kapısından içeri daldı. Gillian, bir hareket yaptıysa da Bay Satterthvvaite onu geri çekti. Hâlâ anlaşılmaz bir şeyler söylüyordu.
«Hayır, hayır. Öldürücü bir şey o. Kokusu yok. İnsanı uyaracak hiçbir şeyi yok. Bir soluk ve her şey sona eriyor. Kimse onun ne kadar öldürücü olduğunu bilmiyor. Şimdiye kadar denenmiş olan şeylere hiç benzemiyor.»
Yaşlı adam, Philip Eastney'in kendisine akşam yemeğinde anlattıklarını tekrarlayıp duruyordu.
Hiçbir şey anlayamayan Gillian ona boş gözlerle bakıyordu.
Philip Eastney saatine bir göz attı. On bir buçuk olmuştu. — 136-
Genç adam kırk beş dakikadan beri Embankment'te bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu. Thames'e doğru baktı. Döndüğünde akşam yemeğini birlikte yediği yaşlı adamla karşılaştı.
«İşte bu çok garip,» diyerek güldü. «Galiba kader bu gece sık sık karşılaşmamızı istedi.»

Bay Satterthvvaite, «Eğer buna kader denilebilirce,» diye cevap verdi.
Philip Eastney ona daha dikkatle baktı. Ve sonra yüzündeki "ifade değişti. Usulca, «Evet?» dedi.
Bay Satterthvvaite hemen konuya girdi. «Miss VVest'in yanından geliyorum.»
«Evet?»
Aynı ses, aynı öldürücü sakinlik. «Miss VVest'in dairesinden ölü bir kediyi çıkardık.» Bir sessizlik oldu.
Sonra Eastney, «Siz kimsiniz?» diye sordu. Bay Satterthvvaite bir süre konuştu. Hikâyeyi başından sonuna kadar anlattı. Sözlerini, «Gördüğünüz gibi zamanında yetiştim,» diye tamamladı. Bir an durdu sonra da adeta şefkatle ekledi. «Söylemek istediğiniz bîr şey var mı?»
Eastney'in bağırmasını, çılgınca sözler söyleyerek kendisini haklı çıkarmaya çalışmasını bekliyordu. Ama öyle olmadı.
Philip Eastney usulca, «Hayır,» dedi. Topuklarının üzerinde dönerek uzaklaştı... Bay Satterthvvaite, genç adam karanlıkların arasında kaybo-luncaya kadar onun arkasından baktı, istememesine rağmen Eastney* e bir yakınlık duyuyordu. Bir sanatçının diğer sanatçıya karşı olan duygusuydu bu. Bir romantiğin gerçek bir âşığa duyduğu saygı. Sade bir insanın bir dahiye olan ilgisi.
Yaşlı adam sonunda irkilerek daldığı düşüncelerden uyandı. Ve Eastney'in gittiği yöne doğru ağır ağır yürümeye başladı. Sis basmaya başlıyordu. Yaşlı adam bir süre sonra bir polisle karşılaştı. Memur ona kuşkuyla baktı.
-137-
Sonra da, «Biraz önce bir şakırtı duydunuz mu?» diye sordu. «Su şakırtısı?»
Bay Satterthwaite, «Hayır,» dedi.
Memur, nehre doğru bakıyordu. Üzüntüyle, «Yine biri intihar etti sanırım,» diye mırıldandı. «Çareyi ölümde arıyorlar.»
Yaşlı adam, «Herhalde canlarına kıymalarının bir nedeni var,» dedi.
Memur başını salladı. «Çoğu zaman para.» Memur gitmek için dönerken ekledi. «Bazan da bir kadın. Tabii suç her zaman kadınlarda değil. Ama bazıları felaketlere neden oluyorlar.»
Adam uzaklaştıktan sonra Bay Satterthvvaite bir banka oturdu. Sisler etrafını sarıyordu. Yaşlı adam Truvalı Helen'i düşündü. O da güzel bir yüzle kutsanmış ya da lanetlenmiş, sıradan, iyi bir kadın mıydı acaba?
Gökyüzündeki İşaret
Yargıç, jüriye verdiği talimatı sona erdiriyordu. «Şimdi, baylar, size söylemek istediğim şeylerin hemen hemen sonuna geldim. Kanıtları incelemelisiniz. Bu adamın suçunun kanıtlanıp kanıtlanmadığını düşünmelisiniz. Ancak ondan sonra onun Vivien Barnaby'i öldürdüğüne karar verebilirsiniz. Hizmetkârların söylediklerini duydunuz. Onlar silah sesini işittikleri saat ve dakikayı açıkladılar. Vivien Barnaby'nin aynı günün sabahı yani 23 Eylül Cuma günü sanığa yazdığı mektubu okudunuz. Savunma, bu mektubu inkâra kalkışmadı. Sanığın önce Deering Hill'de olduğunu' inkâr ettiğini de duydunuz. Ancak polisin ifadesinden sonra orada olduğunu açıkladığını da dinlediniz. Bu inkârdan kendinizce sonuçlar çıkaracaksınız. Bu davada doğrudan doğruya suçluyu işaret eden açık kanıtlar yok. Neden, silah ve fırsat konularında kendiniz bir sonuca varacaksınız. Savunma, sanık dışarı çıktıktan sonra bir başkasının müzik odasına girerek Vivien Barnaby'i öldürdüğünü iddia etti. Bunun için sanığın dalgınlıkla geride bıraktığı silahı kullandığını ileri sürdü. Sanığın evine neden ancak yanm saatte erişebildiğiyle ilgili hikâyesini de duydunuz. Sanığın hikâyesine inanmıyorsanız ve onun 23 Eylül Cuma günü Vivien Barnaby'i öldürmek için tüfeğiyle onun kafasına yakından ateş ettiği konusunda hiçbir kuşkunuz yoksa o zaman, baylar, o zaman bu adamın suçlu olduğuna karar vermelisiniz. Diğer taraftan mantıklı bazı kuşkulannız varsa o zaman da sanığı beraat
-138-
— 139-
ettirmenin göreviniz olduğunu hatırlamalısınız. Şimdi odanıza çekilerek düşünmenizi ve sonuca vardığınız zaman bunu bana bildirmenizi istiyorum.»
Jüri, içeride ancak yarım saate yakın bir süre kaldı. Ve herkesin tahmin ettiği gibi sanığın 'suçlu' olduğuna karar verdi.
Bay Satterthvvaite kararı dinledikten sonra mahkeme salonundan çıktı. Yüzünde düşünceli bir ifade vardı. Kaşlarını çatmıştı.

Basit bir cinayet davası onu ilgilendirmezdi. Sıradan bir cinayetin çirkin aynntılarıyla ilgilenmeyecek kadar titiz bir insandı. Ama Wylde olayı farklıydı. Genç Martin Wylde 'bir centilmen' diye tanımlanan biriydi. Ve Bay Satterthvvaite kurbanın yani Sir George Barnaby'nin genç karısını da görmüştü.
Yaşlı adam Holborn Sokağından çıkarken bunları düşünüyordu. Sonra Soho'ya giden o karmakarışık dar sokaklara saptı. Sokaklardan birinde küçük bir lokanta vardı. Sadece birkaç kişi biliyordu orayı. Onlardan biri Bay Satterthvvaite'di. Lokanta ucuz değil tersine oldukça pahalıydı. Çünkü yemekten anlayan ama artık her şeyi kolay kolay beğenmeyen kimselerin damak zevkine hizmet ediyordu, içerisi sessizdi. Bu derin sessizliği bir caz parçasının bozmasına da izin verilmiyordu. Salon iyice loştu. Garsonlar, gölgelerin arasından sessizce çıkıyorlar, ellerindeki gümüş tepsileri kutsal bir törene katılıyorlarmış gibi bir tavırla taşıyorlardı. Lokantanın adı 'Arlöken'di.
Bay Satterthvvaite, Arlöken'e girerek en dipteki bölmeye doğru giderken hâlâ düşünceliydi. Yaşlı adam o bölmedeki masada oturmaktan hoşlanırdı. Bay Satterthvvaite salonun loşluğu yüzünden masada uzun boylu esmer bir adamın oturduğunu çok geç farkedebildi. Bu müşterinin yüzü gölgede kalıyordu. Vitraylardan süzülen ışık ciddi havalı elbisesini türlü renge boyuyordu.
Bay Satterthvvaite uzaklaşmak için geri dönerken yabancı hafifçe kımıldandı. Ve yaşlı adam da onu hemen tanıdı. «Ah, Tannm! Bay Quin!»
— 140 —
Bay Satterthvvaite, Bay Ûuin'le kaç kez karşılaşmışsa her seferinde de olağanüstü olaylarla karşılaşmıştı. Anlaşılmaz biriydi Bay Guin. Onda, tâ başından beri bildiğiniz şeyleri size tamamıyla değişik bir açıdan gösterme yeteneği vardı.
Bay Satterthvvaite birdenbire heyecanlandı. Zevkli bir heyecandı bu. Aslında kendisine her zaman seyirci rolü düşüyordu. Ve yaşlı adam bunu biliyordu. Ama bazan, Bay Ouin'in yanınday-ken bir aktör olduğunu düşünüyordu. Hem de başroldeki bir oyuncu.
Bay Satterthvvaite, küçük, kuru yüzünü aydınlatan bir tebessümle, «Bu çok hoş,» dedi. «Gerçekten çok hoş. Size katılmama bir itirazınız olmadığını umarım.»
Bay Quin, «Buna sevinirim,» diye cevap verdi. «Gördüğünüz gibi yemeğe henüz başlamadım.»
Şefgarson, saygıyla gölgelerin arasından çıktı. Bay Satterth-vvaite, zevk sahibi bir insana yakışan biçimde bütün dikkatini yemek seçimine verdi. Birkaç dakika sonra, dudaklarında beğeniyle hafif bir tebessüm uçuşan şefgarson çekildi. Ve onun yerine genç bir uydusu çalışmaya başladı. Bay Satterthvvaite de Bay Ouiri'e döndü.
«Old Bailey'den geliyorum,» diye söze başladı. «Bence çok acı bir olay.»
Bay Quin, «Onu suçlu mu buldular?» diye sordu. «Evet. Jüri sadece yanm saat kadar düşündü.»
Bay Quin başını eğdi. «Kanıtlara bakılırsa... bu kaçınılamaya-cak bir sonuçtu.»
Bay Satterthvvaite, «Ama yine de...» dedi. Sonra da durakladı.
Bay Quin onun cümlesini tamamladı. « . . . sanığa acıdınız. Böyle mi diyecektiniz?»
«Evet, galiba. Martin Wylde, hoş bir genç. insan onun böyle bir şey yapabileceğine inanamıyor. Ama tabii son zamanlarda
— U1 —
pek çok hoş gencin bir katil olduğu ortaya çıkıyor. Tiksinti uyandıran, duygusuz caniler oldukları.»
Bay Quin usulca, «Öyleleri pek çok...» diye mınldandı.
Bay Satterthwaite hafifçe irkiidi. «Efendim?»
«Öyleleri pek çok. Bu da Martin VVylde için kötü oldu. Tâ başından beri bu cinayetin de diğerlerinden farksız olduğunu düşünmeye başladılar. Başka bir kadınla evlenmek için bir diğerini başından atmaya çalışan bir erkek.»
Yaşlı adam kuşkuyla, «Şey...» dedi. «Kanıtlara göre...»
Bay Quin hemen atıldı. «Ah! Korkarım ben kanıtlarla pek ilgilenmedim.»
Bay Satterthvvaite birdenbire kendisine olan güvenine ve gücüne yeniden kavuştu. Dayanamayarak biraz melodrama kaçan bir tavır takındı.

«İzin verin de size anlatayım. Anlayacağınız Barnaby'lerle tanışıyordum. Bazı ayrıntıları da biliyorum. Benimle birlikte perdenin arkasına geçeceksiniz. Her şeyi içeriden göreceksiniz.»
Bay Quin öne doğru eğildi. Her zamanki gibi yaşlı adamı teşvik edercesine gülümsüyordu. «Biri bunu başaracaksa, bu kimse ancak Bay Satterthvvaite olabilir.»
Yaşlı adam iki eliyle masanın yanlarını kavradı: Kendisini yücelmiş, benliğinden sıyrılmış gibi hissediyordu. O şu an için bir sanatçıydı. Malzemesi sadece sözcüklerden oluşan bir sanatçı.
Bay Satterthvvaite çabucak on-on iki fırça darbesiyle Dee-ring Hill'deki yaşamı çiziverdi. Yaşlıca, şişman, cimri Sir George Bamaby. Yaşamın küçük ayrıntılannın üzerinde durarak titizlenen bir adam. Her cuma öğleden sonra saatleri kuran, her salı sabahı defterleri inceleyerek evin masraflarını kendisi ödeyen ye her gece sokak kapısını kendi elleriyle kilitleyen biri. İhtiyatlı bir adam.
Bay Satterthvvaite, Sir George'dan Lady Barnaby'e geçti. Şimdi fırça vuruşlan keskin ama daha yumuşaktı. Yaşlı adam

genç kadını bir kez görmüştü. Ama edindiği izlenim hiçbir zaman silinmeyecekti. İçe dokunacak kadar genç bir kadındı. Hayat dolu, dünyaya meydan okuyan biri.
'Tuzağa düşmüş bir çocuk.' İşte yaşlı adam Vivien Barnaby'i böyle tanımlıyordu.
«Vivien kocasından nefret ediyordu. Bunu anlıyor musunuz? Adamla daha ne yaptığını anlamadan evlenmişti. Ve sonra...»
Genç kadın çaresizdi. Bay Satterthvvaite durumu böyle özetliyordu. Vivien Barnaby bir o yana dönüyordu, bir bu yana. Parası yoktu. Her şey tamamıyla yaşlı kocasının elindeydi. Ama o köşeye kıstırılmış bir yaratıktı. Henüz gücünün farkında değildi. Güzeldi. Daha doğrusu olgunlaşırken gitgide güzelleşecekti. Ve açgözlüydü. Bay Satterthvvaite'in bu konudaki yargısı kesindi. Dünyaya meydan okumanın yanında bir de bu açgözlülük vardı. Genç kadın yaşama dört elle, sıkıca sarılıyordu.
Yaşlı adam sözlerini, «Martin VVylde'la hiç tanışmadım,» diye sürdürdü. «Ama ondan söz edildiğini duydum. Barnaby'lerden ancak bir kilometre kadar ötede oturuyordu. Çiftçiydi. Ve Vivien de çiftçilikle ilgilenmeye başladı. Ya da böyle bir tavır takındı. Bana sorarsanız genç kadınınki sadece bir roldü. Bence Vivien kaçmak için tek yolun Martin VVyide olduğunu düşünüyordu. Ve genç adamı sıkıca yakaladı. Açgözlü bir çocuğun yaptığı gibi. Eh, böyle bir şey tek bir şekilde sonuçlanabilirdi. O sonun ne olduğunu da biliyoruz. Çünkü bütün mektuplar mahkemede okundu. Martin, genç kadının mektuplarını saklamıştı. Vivien'se onları yırtmıştı sanırım. Ama genç adama yazdıklarından durum anlaşılıyordu. Martin ondan soğumaya başlamıştı. Genç adam mahkemede de bunu itiraf etti. Başka bir kız vardı. O da Deering Vale köyünde oturuyordu. Babası köyün doktoruydu. Belki genç kızı mahkemede gördünüz? Ah, hayır. Bana mahkemeye gitmediğinizi söylediniz... Onu size tarif etmem gerekecek. Güzel, sansın bir kız. Aynı zamanda müşfik. Belki... evet, belki biraz aptalca. Ama insana huzur veren biri. Ve sadık. Hepsinden önemlisi çok sadık.»

Bay Satterthvvaite cesaretlenmek için Bay Quin'e baktı. Arkadaşı gülümseyerek ona cesaret aşıladı.
«Son mektup okunduğu zaman onu dinlediniz. Yani... mektubu gazetelerde görmüş olmalısınız. Şu 13 Eylül Cuma sabahı yazılan mektubu. Bu çaresiz sitemler ve bir sürü tehditlerle doluydu. Mektup bir yalvarışla sona eriyordu. Vivien, Martin VVylde'ın o akşam saat altıda gelmesini istiyordu.
'Senin için yan kapıyı açık bırakacağım,' diye yazıyordu. 'Böylece kimse buraya geldiğini farkeimeyecek. Seni müzik odasında bekleyeceğim.'
«Mektup elden gönderilmişti...»
Bay Satterthvvaite bir an sustu.
«Hatırlayacaksınız, Martin VVylde ilk tutuklandığı zaman Dee-ring Hill'e o akşam hiç gitmediğini söyleyerek her şeyi inkâr etti. Tüfeğini alarak koruya, avlanmaya gittiğini söyledi. Ama polis kanıtları açıkladığı zaman genç adamın yalan söylediği de ortaya çıktı. Martin'in parmakizlerini bulduklarını hatırlıyorsunuz sanırım. Yan kapıda ve müzik odasındaki iki kadehten birinin üzerinde. Genç adam o zaman Lady Barnaby'i görmeye gittiğini itiraf etti. Genç

kadınla tartışmışlardı ama Martin sonunda kadını yatıştırmayı başarmıştı. Genç adam, oradan ayrıldığı sırada Lady Bar-naby'nin hayatta ve sağlıklı olduğuna yemin etti. Tüfeğini, dışarıda, kapının yanına dayadığını ve sonra da orada unuttuğunu söyledi. Genç kadının yanından ayrıldığı sırada altıyı on altı, on yedi dakika geçtiğini, doğruca eve gittiğini iddia etti. Ama tanıklar onun çiftliğine ancak yediye çeyrek kala eriştiğini açıkladılar. Oysa, demin de söylediğim gibi orası malikâneden ancak bir kilometre kadar uzaktaydı. Yani ev yanm saatlik mesafede değildi. Martin ısrarla tüfeğini malikânede unuttuğunu tekrarladı. Pek inanılacak bir iddia değil ama yine de...»
Bay Quin, «Evet, yine de?» dedi.
Bay Satterthvvaite ağır ağır, «Şey...» diye cevap verdi. «Bu yine de olabilir. Öyle değil mi? Tabii savcı bu iddiayla alay etti.

Ama bence yaralıyordu. Anlayacağınız ben yüzlerce genç adam tanıdım. Ve duygusal sahneler onları gerçekten çok sarsar. Özellikle Martin VVylde gibi esmer, heyecanlı tipleri. Kadınlar böyle bir kavgaya girişirler ve sonradan kendilerini çok daha iyi hissederler. Bu tür kavgalar onlar için bir emniyet subabı gibidir: Öfkeleri geçer, sinirleri yatışır. Ama Martin VVylde'ın o evden üzgün, sinirli ve şok içinde ayrıldığını görür gibiyim. O anda duvara dayadığı tüfeğini hatırlayamazdı tabii.»
Bir an sustu. Sonra konuşmasına devam etti.
«Ama aslında bu nokta önemli değil. Çünkü ondan sonra olanlar çok belli. Silah patladığı sırada altıyı yirmi geçiyordu. Gürültüyü bütün hizmetkârlar duydular. Ahçı kadın, bulaşıkçı kız, uşak, orta hizmetçisi. Lady Barnaby'nin kendi oda hizmetçisi. Hepsi de telaşla müzik odasına koştular. Genç kadın koltuğunda yana doğru kaymış ve oraya yığılıp kalmıştı. Tüfekle başının arkasına, yakından ateş edilmişti. O yüzden saçmalar dağılmamış, içlerinden en aşağı ikisi kadının beynine saplanmıştı.»
Yaşlı adam yine sustu. Bay Quin kayıtsızca, «Herhalde hizmetkârlar tanıklık ettiler,» dedi.
Bay Satterthvvaite başını salladı. «Evet. Uşak odaya diğerlerinden bir iki saniye önce eriştı. Ama onun söyledikleri de hemen hemen diğerlerinin anlattıklarının aynısıydı.»
Bay Quin düşünceli bir tavırla, «Demek hepsi de tanıklık ettiler?» diye mırıldandı. «Etmeyen olmadı mı?»
Bay Satterthvvaite, «Ah, şimdi hatırladım,» dedi. «Orta hizmetçisini sadece soruşturmaya çağırdılar. Kadın ondan sonra Kanada'ya gitti sanırım.»
Bay Quin başını salladı. «Anlıyorum...»
Uzun bir sessizlik oldu. Nedense küçük lokantanın havası sanki birdenbire elektriklendi. Bay Satterthvvaite endişelendi. Kendisini savunması gerekiyormuş gibi bir duyguya kapıldı.
Birdenbire, «Neden gitmesin?» dedi.

B a y Quin omzunu hafifçe silkerek, « N e d e n gitsin?» diye karşılık verdi. Nedense bu soru yaşlı adamı kızdırdı. Bu soruyu duymazlıktan gelmek, o bildiği konuya dönmek istedi.
«Tüfekle kimin ateş ettiği konusunda fazla bir kuşku olamaz. Aslında hizmetkârların biraz şaşaladıkları anlaşılıyor. Evde onlara yol gösterecek, olaya el koyacak biri yoktu. Hizmetkârlar ancak dakikalar sonra polise telefon etmeyi akıl edebildiler. Ama o zaman da telefonun bozuk olduğunu gördüler.»
B a y Quin, « A h , » dedi. « D e m e k telefon da bozuktu?»
B a y S a t t e r t h v v a ' ı t e , «öyle,» diye cevap verdi ve birdenbire ona son derece önemli bir şey söylemiş gibi geldi. Ağır ağır ekledi. «Tabii bu özellikle yapılmış olabilir. Ama bu ne işe yarardı? Lady Bamaby hemen ölmüştü»
Bay Quin sesini çıkarmadı. Yaşlı adam da açıklamasının hiç de tatmin edici olmadığını düşündü.
Hikâyesini, « G e n ç Martin V V y l d e ' d a n başka şüphelenilecek hiç kimse yoktu,» diye sürdürdü. « Z a t e n o evden aynldıktan üç dakika kadar sonra ateş edilmişti. Tüfeği kim ateşleyebilirdi? Sir George, birkaç ev ötede dostlarıyla briç oynuyordu. Oradan altı buçukta aynldı. Bahçe kapısında acı haberi kendisine getirmek için yola çıkmış dan bir hizmetkârla karşılaştı. Briç tam tamına altı

buçukta sona erdi. Bu konuda hiçbir kuşku yok. Sonra Sir George'un sekreteri Henry Thompson. O da o gün Londra'daydı. Vivien'in öldüğü sırada bir iş toplantısına katılmıştı. Son olarak da Sylvia Dale. Martin V V y l d e ' i n sevgilisi. Sonuçta onun Vivi-en'in ortadan kalkmasını istemesi için çok sağlam bir nedeni vardı. Kızın böyle bir cinayete kanşabileceğini düşünmek çok saçma, ama neyse. Sylvia D a l e cinayet sırasında Deering Vale istasyonunda, 1 8 . 2 8 treniyle gidecek bir a r k a d a ş ı n ı geçiriyordu. Y a n i cinayetle hiçbir ilişkisi olamazdı. Sonra hizmetkârlar. Onlardan herhangi birinin Lady Barnaby'i öldürmesi için nasıl bir neden

— 146 —

olabilir? Aynca hepsi de müzik odasına hemen hemen aynı anda koştular. Hayır, katil Martin Wylde olmalı.»

Ama yaşlı adam bu son sözleri hoşnutsuzlukta söyledi.

İki arkadaş yemeklerini yemeyi sürdürdüler. B a y Ouin'in konuşkanlığı üstünde değildi. B a y Satterthvvaite ise olabileceğine inandığı her şeyi söylemişti. Ama bu sessizliği yaşlı adamın gitgide artan hoşnutsuzluğu dolduruyor ve arkadaşının sessizliği de büsbütün arttırıp besliyordu.

Bay Satterthvvaite birdenbire çatalını tabağına gürültüyle bıraktı. « Y a o genç adam gerçekten suçsuzsa? Onu asacaklar.» Çok şaşırdığı ve sarsıldığı h e r halinden belliydi.

Bay Quin yine sesini çıkarmadı.

Bay Satterthvvaite, « B u olay sanki...» diye başladıysa da aklına takılan şeyler yüzünden durakladı. Sonra da başladığı cümleyle hiç ilgisi olmayan bir şey söyledi. «O hizmetçi kadın K a n a -da'ya neden gitmesin?»

Bay Quin başını salladı.

Yaşlı adam huysuzca, « B e n onun Kanada'nm hangi bölgesine gittiğini bile bilmiyorum,» dedi.

Arkadaşı, « B u n u öğrenemez misiniz?» diye sordu.

«Herhalde öğrenebilirim... Uşak. Bunu bilir. Ya da sekreter Thompson.»

Bay Satterthvvaite yine durakladı. Tekrar konuşmaya başladığı zaman sesinde adeta bir yakarış vardı. «Bütün bunların benimle bir ilgisi yok ki...»

«O genç adamı üç haftadan biraz daha uzun bir süre sonra asacaklar, değil m i ? »

«Şey, evet... Tabii böyle söylerseniz... Evet, ne demek istediğinizi anlıyorum. Ölüm kalım. Ve o zavallı kızcağız da. Ben aslında katı kalpli bir insan değilim. Ama... ben ne yapabilirim ki? Bütün bunlar son derece acayip değil mi? O kadının Kanada'da nereye yerleştiğini öğrenmeyi başarırsam... o zaman benim de kalkıp oraya gitmem gerekir.»

— 147 —

Bay Satterthvvaite fena halde sarsılmıştı. Ağlamaklı bir tavırla, «Ben de gelecek hafta Riviera'ya gitmeyi düşünüyordum,» dedi. Bay Quin'e diktiği gözlerindeki ifade çok açıktı. «Lütfen artık yakamı bırak!»

«Kanada'ya hiç gitmediniz mi?»

«Hayır, gitmedim.»

«Orası çok ilginç bir ülkedir.»

Bay Satterthvvaite arkadaşına kararsızca baktı. «Oraya gitmem gerektiğini mi düşünüyorsunuz?»

Bay Quin iskemlesinde arkasına yaslanarak bir sigara yaktı. Sigarasının dumanlarını tüttürerek ağır ağır, kelimelere basa basa konuşmaya başladı. «Yanılmıyorsam, siz zengin bir insansınız, Bay Satterthvvaite. Belki bir milyoner değilsiniz. Ama masraflara aldırmadan hobileriyle uğraşan birisiniz. Diğer insanların rol aldıkları dramları seyrettiniz. Şimdiye kadar oyuna karışarak bir rol üstlenmeyi hiç düşünmediniz mi? Kendinizi hiçbir zaman bir dakika için olsun diğer insanların kaderleri konusunda hakemlik eden biri gibi görmediniz mi? Sahnenin ortasında duran ve ölümle yaşamı ellerinde tutan biri gibi?»

Bay Satterthvvaite öne doğru eğildi. Yine o eski, müthiş heyecanı duyuyordu. «Yani... durup dururken olmayacak bir iş için kalkıp Kanada'ya gidersem...»

Bay Quin güldü. «Ah, Kanada'ya gitmeyi siz, kendiniz önerdiniz, ben değil.» Sesi neşeliydi.

Yaşlı adam ciddi ciddi, «Beni böyle atlamazsınız,» dedi. «Sizinle ne zaman karşılaşsam...» Durakladı.
«Evet?»
«Sizde anlayamadığım bir şeyler var. Belki de bunun ne olduğunu hiçbir zaman anlayamayacağım. Sizinle son karşılaşmamızda ya da daha önce...»
« Y a z dönümüydü sanırım...»
Bay Satterthvvaite şaşaladı. Sanki bu sözlerde kavrayamadığı bazı ipuçları gizliydi.
Şaşkın şaşkın, «Yaz dönümü müydü?» diye sordu. «Evet, sanınm. Ama bunun üzerinde durmayalım. Bu hiçbir önem arzetmiyor. Öyle değil mi?»
Yaşlı adam nazik nazik, «Madem öyle söylüyorsunuz,» dedi. O bilemediği ipuçlarının elinden kayıp gittiklerini hissediyordu. «Kanada'dan döndüğüm zaman...» diye ekledi. «Sizi... sizi tekrar görmek isterim.»
Bay Quin üzgün üzgün, «Korkarım şu ara belirti bir adresim yok,» dedi. «Ama ben sık sık bu lokantaya geliyorum. Herhalde çok geçmeden burada yine karşılaşırız.»
Birbirlerinden dostça ayrıldılar.
Bay Satterthvvaite çok heyecanlıydı. Telaşla bir seyahat acentasına giderek kalkacak gemileri sordu. Sonra da Deering JHill'e telefon etti. Telefona uşak çıktı. Adam saygı ve nezaketle konuşuyordu.
«Adım Satterthvvaite. Bir... şey... hukuk firması adına konuşuyorum. Son zamanlara kadar malikânede orta hizmetçisi olarak çalışan genç bir kadın hakkında birkaç şey sormak istiyordum.»
«Acaba sözünü ettiğiniz Louisa mı, efendim? Louisa Bul-lard?»
«Evet, o.» Bay Satterthvvaite kadının adını öğrendiği için sevinmişti.
«Korkarım o artık İngiltere'de değil, efendim. Altı ay kadar önce Kanada'ya gitti.»
«Bana oradaki adresini verebilir misiniz?». «Korkarım bunu yapmam imkânsız, efendim. Dağlık bir yere gitti. İskoç adlı bir yere. Hah! Banff! Sanırım adı böyleydi. Evdeki diğer hizmetçi de ondan mektup bekliyordu. Ama Louisa ne mektup yazdı, ne de adresini bildirdi.»
Bay Satterthvvaite uşağa teşekkür ederek telefonu kapattı. Hâlâ cesareti kırılmamıştı. Göğsünde macera isteği alev alev yanıyordu. Hemen Banff'a gideceğim. Eğer bu Louisa Bullard

denilen kadın oradaysa, ne yapıp yapacak, onun izini de bulacağım.
Yolculuk Bay Satterthvvaite'in çok hoşuna gitti. Bu da onu şaşırttı. Uzun bir ideniz yolculuğuna çıkmayalı yıllar olmuştu. Genellikle Riviera, La Touquet, Oeauville ve İskoçya arasında dolaşıyordu. Başarılması imkânsız bir görevle Kanada'ya gittiği düşüncesi de yolculuğuna gizli bir zevk katıyordu. Yol arkadaşları işin iç yüzünü bilselerdi herhalde onun hakkında, amma da aptal, diye düşüneceklerdi. Ah, ama... onlar Bay Quin'i hiç tanımıyorlardı.
Bay Satterthvvaite, Banff'ta aradığını kolaylıkla buldu. Louisa Bullard oradaki büyük bir otelde çalışıyordu. Yaşlı adam Banff'a erişmesinden on iki saat sonra kadınla konuştu.
Louisa, sağlam yapılı, ama kansızmış gibi gözüken bir kadındı. Otuz beş yaşlarında, kıvırcık, uçuk kumral saçları, dürüst bakışlı kahverengi göz eri vardı. Yaşlı adam onun hakkında, biraz aptal, diye düşündü. Ama son derece güvenilir biri.
Louisa, Bay Satterthvvaite'in açıklamasına hemen inandı. «Benden Deering Hill'leki felaket konusunda birkaç şey daha öğrenmemi istediler.»
«Gazetelerde Bay Martin VVylde'ın mahkûm olduğunu okudum. Bu çok üzücü.»
Ama kadının genç adamın suçlu olduğundan hiç kuşkusu da yoktu.
«Kötü yola sapan hoş bir centilmen. Aslında ben ölülerin aleyhinde konuşmak iscemem. Ama Bay VVylde'a da bizim Lady cesaret verdi. Onun pesJni hiç bırakmadı. Arkasından koştu. Neyse.. İkisi de cezalarını çektiler. Ben çocukken odamın duvarında bir levha asılıydı. Üzerinde, 'Tann'yla aidy edilmez,' yazılıydı. Bu sözler çok doğru. O a<şam kötü bir şeyler olacağından emindim. Ve oldu da.»

Bay Satterthvvaite, «Bunu nasıl anladın?» diye sordu. «Odamdaydım, efendim. Giysimi değiştiriyordum. Bir ara gözüm pencereden dışarıya ilişti. Bir tren hızla ilerliyordu. Lokomotifin bacasından çıkan beyaz dumanlar gökyüzüne doğru yükseliyordu. Ve, bana inanın efendim, dumanlar gökyüzünde dev bir el biçimini aldı. Kıpkırmızı gökyüzünde bembeyaz bir el. Elin parmakları bükülmüştü. Sanki uzanıp bir şeyi almaya çalışıyormuş gibi. Açıkçası ödüm patladı. Kendi kendime, 'Hiç böyle bir şey gördün mü?' dedim. 'Bu bir felaketin habercisi.' Ve gerçekten de aynı anda silah sesini duydum. 'İşte, olan oldu,' diyerek aşağıya koştum. Carrie'yle diğerlerine katıldım. Müzik odasına gittik. Lady oradaydı. Başından vurulmuştu. Her taraf kan içindeydi. Çok korkunç görünüyordu. Çok korkunç! Sonradan bu olayı açıkladım. Gerçekten. Sir George'a felaketten önce o işareti nasıl gördüğümü anlattım. Ama o bu olaya pek aldırmadı. Zaten uğursuz bir gündü. Daha sabah kalktığım zaman uğursuzluğu tâ iliklerimde hissettim. Ayın on üçü ve cuma... başka ne bekleyebilirdik ki?»

Kadın konuşmasını sürdürürken Bay Satterthvvaite oldukça sabırlı davrandı. Louisa'yı tekrar tekrar cinayet gününe geri götürdü. Kadını sıkı sıkı sorguya çekti. Ve sonunda başansızlığa uğradığını itiraf etmek zorunda kaldı. Louisa Bullard bütün bildiklerini anlatmıştı. Hikâyesi oldukça basit ve dürüstçeydi. Ancak yaşlı adam önemli bir ayrıntıyı da öğrendi. Ona burada çalışmasını Sir George'un sekreteri Thompson önermişti. Ücret o kadar dolgundu ki, kadın da dayanamamış işi kabul etmişti. Ama bu yüzden ingiltere'den çabucak ayrılmak zorunda kalmıştı. Kanada'da Bay Denman adında biri her şeyi ayarlamıştı. Adam ayrıca Louisa'yı İngiltere'deki diğer hizmetkârlara mektup yazmaması için de uyarmıştı. «Çünkü bu Göçmen Bürosuyla başının derde girmesine neden olabilir,» demişti. Kadın da bu sözlere inanmıştı.

Louisa'nın laf arasında açıkladığı aylığı gerçekten de şaşıla--151-
cak kadar yüksekti. Bay Satterthwaite çok şaşırdı bu yüzden. Yaşlı adam, bir süre tereddüt ettikten sonra bu Bay Denman denilen adamla konuşmaya karar verdi. Bay Satterthvvaite, Bay Denman' ı bütün bildiklerini anlatması için ikna etmekte hiç güçlük çekmedi. Adam Londra'dayken Thompson'la karşılaşmıştı. Ve sekreter ona bir iyilik yapmıştı. Thompson daha sonra, eylülde, Bay Denman'a bir mektup yazmıştı. Mektubunda Sir George'un kişisel nedenlerle Louisa Bul-lard'ın İngiltere'den ayrılmasını istediğinden söz ediyor, kıza bir iş bulabilir misiniz, diye soruyordu. Louisa Bullard'ın maaşının iyice yükseltilmesi için ingiltere'den para da gönderilmişti.

Bay Denman koltuğunda kayıtsızca arkasına yaslandı. «Şu her zamanki meselelerden sanırım... Oysa Louisa sakin ve iyi bir kıza benziyor.»

Bay Satterthvvaite, bu olayın 'her zamanki meselelerden' olduğuna inanmadı. Yaşlı adam, Louisa Bullard'ın, Sir George Barnab/nin metresi olduğuna ve adamın da onu başından atmaya çalıştığına ina-namam, diye düşündü. Bilmediğim bir nedenle kızın İngiltere' den uzaklaşmasını istediler. Bu çok çok önemliydi. Ama neden? Ve bu iş kimin başının altından çıktı? Bu işi, Thompson'un yardımıyla Sir George mu ayarladı? Yoksa sekreterin planı mıydı? Ve adam işe özellikle patronunun adını mı karıştırdı?

Bay Satterthvvaite dönüş yolculuğunda da bu sorulan kendi kendine sorup durdu. Çok üzgün ve mutsuzdu. Yolculuğun hiçbir işe yaramadığını düşünüyordu.. Döndüğünde ertesi gece yine Arlöken Lokantasına gitti. Yenilgi duygusunun ağırlığı altında eziliyordu. Daha ilk gece arkadaşını bulacağını pek sanmıyordu. Ama bölmedeki masada Bay ûuin'in oturduğunu gördüğünde çok sevindi. Bay Harley Quin, esmer yüzünü aydınlatan dostça bir tebessümle karşıladı.

— 152 —

Bay Satterthvvaite bıçakla bir parça yağ alırken, «Eh,» dedi. «Beni boş yere tâ oralara kadar yolladınız...»

Bay Ouin kaşlarını kaldırarak, «Sizi ben yollamadım ki,» diye itiraz etti. «Bu tamamıyla kendi fikrinizdi.»

«Kimin fikri olursa olsun, hiçbir şey elde edemedim. Louisa Bullard'ın anlatacağı bir şey yoktu.»

Bay Satterthvvaite eski hizmetçiyle yaptığı konuşmayı en ince aynntılarına kadar anlattı. Ondan sonra da Bay Denman'in anlattıklarına geçti. Bay Quin onu sessizce dinliyordu.

Yaşlı adam sonra, «Bir bakıma oraya gitmeyi istemekte haklıydım,» diye sözlerini sürdürdü. «Kadını İngiltere'den özellikle uzaklaştırmışlar. Bu kesin. Ama neden? İşte ben bunu anlayamıyorum.»
Bay Quin, «öyle mi?» dedi. Ses tonu yine karşısındakini çileden çıkaracak gibiydi.
Yaşlı adam kıpkırmızı kesildi. «Herhalde, kadını ustalıkla sorguya çekemediğimi düşünüyorsunuz. Ama emin olun Louisa'ya hikâyesini tekrar tekrar anlattırdım. İstediklerimizi elde edemediy-sem suç bende değil.»
Bay Quin, «İstediğimizi elde edemediğimizden emin misiniz?» diye sordu.
Bay Satterthvvaite başını kaldırarak hayretle arkadaşına baktı. Bay Ouin'in gözlerinde o çok iyi bildiği hem alaylı ve hem de kederli ifade vardı. Yaşlı adam şaşkın şaşkın başını salladı.
Uzun bir sessizlik oldu.
Bay Quin konuşmaya başladığında tavırları tamamıyla değişmişti. «Geçen gün benim için bu olaya karışan insanların portrelerini büyük bir ustalıkla çizdiniz. Birkaç kelimeyle onları adeta tanıdık biri haline getirdiniz. Sanki bir gravürdeki figürlermiş gibi. Şimdi malikâne için de aynı şeyi yapmanızı isteyeceğim. Evden pek fazla söz etmediniz.»
Bu istek Bay Satterthvvaite'in gururunu okşadı.

«Malikâne? Derring HBI mi? Son zamanlarda pek beğenilmeyen kırmızı tuğladan, şahnişinleri olan bir bina. Dışarıdan baktığınız zaman çirkin ama içerisi rahat. Malikânenin pek büyük olduğu söylenemez. Arazi iki dönüm sadece. Golf sahalarının etrafındaki bütün bu binalar hemen hemen birbirlerinin aynıdır. Zenginler tarafından yaptırmışlardır. Deering Hill'in içine gelince... Evin içi insana daha çok bir oteli hatırlatır. Yatak odaları da otellerdeki dairelere benzer. Banyolar, bütün yatak odalarında lavabolar, sıcak ve soğuk su muslukları. Sürüyle yaldızlı avizeler ve aplikler. Evin içi gerçekten rahat. Ama Deering Hill'de kırlar arasındaki malikânelere özgü o hava yok. Deering Vale'in Londra' dan sadece otuz kilometre ötede olduğu hemen farkedilir.»
Bay Quin arkadaşını dikkatle dinliyordu. «Tren servisinin kötü olduğunu duydum,» diye mırıldandı.
Bay Satterthvvaite, «Aslında öyle değil,» dedi. Bu konuda bilgi vermek hoşuna gitmeye başlıyordu. «Geçen yaz orada bir süre kaldım. Londra'ya gitmek için tren gerçekten çok uygundu. Tabii sadece her saat tren var. VVaterioo istasyonundan saat başı değil de kırk sekiz dakika geçe kalkıyor. Gece 10.48'e kadar.»
«Trenle Deering Vale'e gitmek ne kadar sürüyor?»
«Kırk beş dakika kadar. Ve dokuzu, onu vb. yirmi sekiz geçe oraya varıyor.»
Bay Quin sinirlenmiş gibi bir hareket yaptı. «Tabii ya! Bunu hatırlamam gerekirdi. Miss Dale'in cinayet akşamı 6.28 trenine binen bir arkadaşını geçirdiğinden söz etmiştiniz, öyle değil mi?»
Bay Satterthvvaite hemen cevap vermedi. Kafası hızla geriye, çözemediği o probleme dönmüştü. Yaşlı adam, uzun bir sessizlikten sonra, «Demin, 'istediğimizi elde edemediğimizden emin misiniz?" dediniz,» diye hatırlattı. «Bu sözlerle neyi kastettiğinizi açıklamanızı isterdim.»
Bu şekilde söylendiğinde bu sözler biraz karmaşıkmış gibi gözüküyordu. Ama Bay Quin, arkadaşının ne demek istediğini anlamamış gibi bir tavır takınmadı. «Ben sadece fazla titiz davranıp davranmadığınızı düşünüyordum. Bana, fazla 'ince eleyip sık dokuyormuşsunuz,' gibi geldi de. Neticede Louisa Bullard'ın İngiltere'den özellikle uzaklaştırdığını öğrendiniz. Madem öyle, o zaman bunun bir nedeninin olması gerekir. Ve nedeni de yine kadının size anlattıklarında aramalısınız.»
Bay Satterthvvaite çekine çekine, «Ah...» dedi. «Kadın bana ne söyledi? Eğer tanık olarak mahkemeye çıkarılsaydı orada nasıl bir açıklama yapardı?»
Bay Quin, «Gördüklerini anlatırdı,» diye cevap verdi.
«Ama o ne gördü ki?»
«Gökyüzündeki işareti.»
Bay Satterthvvaite hayretle arkadaşına bakakaldı. Sonra da, «Bay Quin!» diye bağırdı. «O saçmasapan sözleri mi düşünüyorsunuz? Louisa'nın gökyüzünde Tanrı'nın eli olduğunu sandığı şeyi mi?»

Bay Quin, «Belki,» dedi. «Belki de o gerçekten Tanrı'nın eliydi. Bunu ne siz bilebilirsiniz, ne de ben.»
Arkadaşının ciddi tavırlarının Bay Satterthvvaite'i şaşırttığı belliydi. «Saçma! Louisa, kendisi de, o elin lokomotifin dumanlarından oluştuğunu söyledi.»
Bay Quin, «Acaba o Londra'ya giden tren miydi?» diye mırıldandı. «Yoksa diğer yöne giden mi?»
«Londra treni olamaz. O saat başı kalkıyor. Daha doğrusu on geçe. O diğer yöne doğru giden tren olmalı. 6.28 treni. Hayır. Bu da uymuyor. Louisa gökyüzündeki o eli gördükten hemen sonra silah sesini duyduğunu söyledi. Ve biz katilin tüfekle altıyı yirmi geçe ateş ettiğini biliyoruz. Tren on dakika önce yola çıkmış olamaz.»
Bay Quin başını salladı. «Evet, o hatta böyle bir şey olması imkânsız.»
- 154 —
- 155-
Bay Satterthvvaite gözlerini ilerideki bir noktaya dikmişti. Sonra, «Belki de bir marşandiz...» diye mırıldandı. «Ama eğer öyleyse...»
Bay Quin başını salladı. «Evet, ben de sizinle aynı fikirdeyim. Katil marşandiz olsaydı o zaman Louisa Bullard'ın İngiltere'den uzaklaştırılmasına da gerek kalmazdı.»
Bay Satterthvvaite büyülenmiş gibi ona baktı. Sonra da ağır ağır, «6.28 treni,» dedi. «Ama eğer öyleyse... yani o sırada ateş edildiyse... neden herkes cinayetin daha önce işlendiğini söyledi, Bay Quin?»
Arkadaşı, «Bu sorunun cevabı belli,» diye karşılık verdi. «Bütün saatler yanlıştı.»
«Hepsi de mi?» Bay Satterthvvaite'in sesinde kuşku vardı. «Artık bu kadar rastlantı da olmaz. Bu imkânsız.»
Bay Quin, «Ben bunun bir rastlantı olduğunu düşünmüyordum ki,» dedi. «Ben sadece cinayetin cuma günü işlendiğini düşünüyordum.»
Bay Satterthvvaite kaşlarını kaldırdı. «Cuma günü işlendiğini mi?»
«Evet. Siz bana Sir George Barnaby'nin evdeki bütün saatleri cuma günleri kurduğunu söylemiştiniz ya.» Bay Quin özür diler-cesine konuşmuştu.
Bay Satterthvvaite fısıldar gibi, «Bütün saatleri on dakika geri aldı...» dedi. Anlamaya başladığı şeyler onu çok sarsıyordu. «On dakika geri aldı ve sonra da kalkıp briç oynamaya gitti. Herhalde kansının o sabah Martin VVylde'a yazdığı mektubu açmıştı. Evet, o mektubu açtığından eminim! Sir George, briç oynadığı evden altı buçukta ayrıldı. Martin'in kapının yanına dayadığı ve sonra da telaşı yüzünden unuttuğu tüfeğini buldu. İçeri girerek müzik odasına gitti. Ve karısını arkadan vurdu. Sonra tekrar dışarı çıkıp tüfeği, onu sonradan buldukları yere, bodur ağaçların arasına attı. Sonra komşunun bahçe kapısında durdu. Sanki evden yeni
— 156 —
çıkıyormuş gibi. Felaketi haber vermek için koşan hizmetkâr da Sir George'u orada buldu!... Ama telefon?... Ya telefon ne olacak?.. Ah, evet, anlıyorum. Hizmetkârların polis çağırmamaları için telefonu bozdu. Çünkü polis haberin geldiği saati not edebilirdi... Evet, şimdi Martin VVylde'ın hikâyesinin doğru olduğu anlaşılıyor. Aslında o evden sekizi yirmi beş geçe çıktı. Saatin geri olduğunun farkında değildi tabii. Ağır ağır yürüyerek evine, yediye çeyrek kala erişti. Evet, artık her şeyi iyice anlıyorum. Sir George Barnaby için tek tehlike Louisa Bullard'dı. Kadın durmadan konuşuyor, batıl inançlarla dolu hayallerinden söz ediyordu. O durumun farkında değildi. Ama başka biri trenin ve geçiş saatinin ne kadar önemli olduğunu anlayabilirdi. O zaman Sir Geor-ge'un suçlu olduğu da anlaşılırdı.»
Bay Quin fikrini açıkladı. «Harika!»
Bay Satterthvvaite ona döndü. Zafer ve başarıya ulaştığından yanakları kızarmıştı. «Şimdi bir tek şey var... ne yapacağız?»
Bay Quin, «Bence Sylvia Dale'le konuşmalısınız,» diye fikrini açıkladı.
Bay Satterthvvaite'in yüzünde bu fikri pek beğenmediğini açıklayan bir ifade belirdi. «Size daha önce söylemiştim. Kızcağız bana biraz... aptalcaymış gibi geldi.»

«Yanılmıyorsam Sylvia Dale'in babası ve ağabeyleri var. Herhalde onlar gerekli şeyleri yaparlar.»
Bay Satterthvvaite rahatladı. «İşte bu doğru...»
Yaşlı adam kısa bir süre sonra dava için Londra'ya gelen genç kıza hikâyeyi anlatıyordu. Sylvia dikkatle dinliyor ama hiç soru sormuyordu. Bay Satterthvvaite'in sözleri sona erdiği zaman ayağa kalktı.
«Bir taksi çağırmalıyım. Hemen!»
«Sevgili yavrum, nereye, ne yapacaksınız?»

«Sir George Bamaby'e gideceğim.»
«Olamaz. Bu büyük bir hata. İzin verin de...»
Yaşlı adam telaşla itiraz edip durduysa da bunun bir yaran olmadı. Sylvia Dale kendi planlarına dalmıştı. Bay Satterthvva-ite'in kendisiyle birlikte taksiye binmesine izin verdi. Ama adamın itirazlarını duymazlıktan gelmeyi sürdürdü. Bay Satterthvvaite'i arabada bırakarak Sir George'un Londra'daki bürosuna girdi. Ve ancak yarım saat sonra dışarı çıktı. Oldukça bitkin, sanki susuz kalan bir çiçeğe benziyordu. Bay Satterthvvaite onu endişeyle karşıladı.
Sylvia kanepede arkasına yaslanarak gözlerini kapattı. «Ben kazandım...» diye mırıldandı.
Yaşlı adam çok şaşırdı. «Ne? Ne yaptınız? Ne söylediniz ona?»
«Sir George'a Louisa Bullard'ın polise giderek hikâyesini anlattığını söyledim. Polis araştırma yaptı, dedim. Sizin altı buçuğu birkaç dakika geçe evinize girip çıktığınızı görenler var. Yani artık oyun sona erdi, Sir George. Fena halde sarsıldı. Ona kaçmak için daha zamanı olduğundan söz ettim. Polis ancak bir saat sonra sizi tutuklamaya gelecek, diye ekledim. Vivien'i öldürdüğünüzü açıklayan bir itiraf yazıp imzalarsanız bir şey yapmam. Ama buna yanaşmazsanız o zaman avaz avaz bağırarak bütün binadakilere yaptıklarınızı açıklarım. Belgeyi sanki ne yaptığını bilmiyormuş gibi bir tavırla imzaladı.» Sylvia kâğıdı yaşlı adamın eli-* ne sıkıştırdı. «Bunu alın, alın. Martin'i serbest bırakmaları için neler yapılması gerektiğini biliyorsunuz.»
Bay Satterthvvaite hayretle, «Demek belgeyi imzaladı?» diye bağırdı.
Sylvia, «O biraz aptal,» dedi. Bir an durdu sonra da ekledi. «Ben de öyleyim. O yüzden insanların nasıl budala gibi davrandıklarını biliyorum. Biz şaşalıyor ve olmayacak şeyler yapıyoruz. Sonra da pişman oluyoruz.»
Vücudu bir yaprak gibi titriyordu. Bay Satterthvvaite onun elini okşadı.
«Kendinizi toplamanız için bir şeyler yemelisiniz. Sevdiğim bir lokanta buraya çok yakın. Arlöken Lokantası. Oraya hiç
gittiniz mi?» .
Kız, hayır, dercesine başını salladı.
Bay Satterthvvaite taksiyi durdurarak Sylvia'yi küçük lokantaya soktu. Onu bölmedeki masaya doğru götürdü. Kalbi umutla
çarpıyordu. Ama masa boştu.
Sylvia onun yüzündeki ifadeden düşkırıklığına uğradığını anladı. «Ne oldu?» diye sordu.
Bay Satterthvvaite, «Hiç,» dedi. «Daha doğrusu bir arkadaşımı burada bulacağımı umuyordum. Ama önemli değil. Nasılsa ileride bir gün onu tekrar göreceğim.»

Soytarı Hanı
Bay Satterthvvaite öfkeliydi. Tâ başından beri her şey ters gitmişti bugün. Yola geç çıkmışlar, sonra da yollarını kaybetmişlerdi. Saat sekize geliyordu ve Marswick Malikânesinden hâlâ altmış kilometre uzaktaydılar. Ve patlayan bir lastik durumu büsbütün çekilmez bir hale sokmuştu.
Tüyleri karışmış küçük bir kuşa benzeyen Bay Satterthvvaite, köydeki garajın önünde bir aşağı bir yukarı dolaşırken şoför de tamirciyle konuşuyordu.
Tamirci, «En az yarım saat,» diye fikrini açıkladı. Masters, «Eğer şansımız varsa,» dedi. «Bana kalırsa en aşağı kırk beş dakika.»
Bay Satterthvvaite aksi aksi, «Bu... burası neresi?» diye sordu. Başkalarını kırmaktan kaçınan bir centilmen olduğundan, 'Bu lanet olasıca yer,' diyecekken bundan vazgeçmişti.
«Kirtlington Mallet.»

Yaşlı adamın bildiği, tanıdığı bir yer değildi burası. Ama bu ad ona yine de biraz tanıdık gibi gelmişti. Köyü küçümsercesine etrafına bakındı. Sonra yolun aşağısında rüzgârda sallanarak gıcırdayan bir şeyi farketti. Biraz umutlanır gibi oldu.
«Demek burada bir han var,» diye mırıldandı.
Tamirci, «Soytarı Hanı,» dedi. «Şu aşağıdaki.»
Masters, Bay Satterthvvaite'e baktı. «Bir öneride bulunabilir miyim, efendim? Neden orayı denemiyorsunuz? Belki, size yemek verebilirler. Tabii alışık olduğunuz şeyler değil...» Özür dilercesine sustu. «Yola ancak kırk beş dakika sonra çıkabileceğiz, efendim. Bundan eminim. Saat sekizi geçiyor. Handan Sir George Poster'ı arayabilirsiniz, efendim. Kendisine neden geciktiğimizi de anlatırsınız.»
Bay Satterthvvaite, «Sen de her şeyi halledebileceğini sanıyorsun, Masters,» diye söylendi.
Gerçekten de öyle düşünen şoför sesini çıkarmadı.
Yaşlı adam kendisine yapılacak her teklifi öfkeyle reddedecek bir durumdaydı. Ama yolun aşağısında gıcırdayan levhaya merakla bakmadan edemedi. İştahlı olmayan ama iyi yemeklerden anlayan biriydi. Kimileri öyle bile olsalar yine de acıkırlardı.
Bay Satterthvvaite düşünceli bir tavırla, «Soytarı Hanı,» dedi. «Bir han için çok garip bir ad. Şimdiye kadar böyle bir isim hiç duymadım.»
Tamirci, «Zaten söylediklerine göre oraya garip adamlar gidiyormuş,» diye açıkladı.
Bay Satterthvvaite, «Garip adamlar mı?» diye sordu. «Bu sözlerle neyi kastediyorsun?»
Tamirci kendisi de neyi kastettiğini pek bilmiyordu anlaşılan. «Gelip giden kimseler...» dedi. «Öyleleri işte.»
Bay Satterthvvaite, bir hana gelen insanlar eninde sonunda çıkıp giderler, diye düşündü. Bu sözlerden anlam çıkmıyor. Ama iyice meraklanmıştı. Ve o kırk beş dakikayı şu ya da bu biçimde geçirmesi gerekiyordu.
Her zamanki gibi küçük adımlar atarak yoldan indi. Uzaklarda gök güriemeye başlamıştı.
Soytarı Hanının sahibi Bay VVilliam Jones elli yaşlarında iriya-rı bir adamdı. Başını eğerek ufak tefek Bay Satterthvvaite'e yaltak-lanırcasına gülümsedi.
«Size güzel bir biftek verebilirim, efendim. Yanında kızarmış patates ve her centilmenin beğeneceği türde bir peynir. Lütfen şöyle gelin, efendim. Şu ara hanımız pek dolu değil. Balık tutma-

ya gelen beylerin sonuncusu da gitti. Kısa bir süre sonra avcılar gelecek. Şu anda hanımızda bir tek kişi kalıyor. Bay Quin adında bir...»
Bay Satterthvvaite sevinç ve heyecanla, «Quin!» diye bağırdı. «Quin mi dediniz?»
«Evet, adı öyle efendim. Belki de bir ahbabınız...»
«Ah, evet. Tabii ya.» Heyecanla konuşan yaşlı adam dünyada bir tek Quin olmadığını unutmuş gibiydi. Bir bakıma bu durum garajdaki adamın sözlerine uyuyordu. «Gelip giden kimseler...» Bay Ouin'i çok iyi tanımlıyordu bu sözler.
«Tanrım, Tanrım! Ne garip! Yani burada karşılaşmamız. Adı Bay Harley Quin değil mi?»
«Evet, efendim. İşte salon burası. Ah, işte centilmen de orada.»
Uzun boylu, esmer Bay Quin, gülümseyerek oturduğu masadan kalktı. Yaşlı adam o çok iyi hatırladığı sesi duydu. «Ah, Bay Satterthvvaite, tekrar karşılaştık. Ne büyük tesadüf!»
Yaşlı adam arkadaşının elini heyecanla sıktı. «Ne kadar sevindiğimi bilemezsiniz. Arabamın bozulması bana şans getirdi. Burada mı kalıyorsunuz? Uzun bir süre mi?»
«Burada sadece bir gece kalacağım.»
«Ah, demek ki gerçekten şanslıymışım.» Bay Satterthvvaite sevinçle içini çekerek arkadaşının karşısına oturdu. Karşısındaki bir tebessümün aydınlattığı esmer çehreye zevkli bir beklentiyle baktı.
Bay Quin başını salladı. «Emin olun, kolumdan çıkaracak kavanozda bir balık ya da bir tavşanım yok.»

Bay Satterthvvaite biraz şaşaladı. «Çok yazık! Evet, bunu itiraf etmeliyim... size karşı nedense böyle hissediyorum. 'Sihirli biri.' Hah hah hah. İşte ben sizi böyle görüyorum. Sihirli biri.»
Bay Quin, «Ama,» dedi. «El çabukluğu isteyen o oyunlan da ben değil, siz yapıyorsunuz.»
Bay Satterthvvaite heyecanla, «Ah,» dedi. «Ama siz olmazsanız onları başaramam. Bana... ilham gerekiyor.»
Bay Quin gülerek başını salladı. «Bu çok büyük bir söz. Ben sadece suflörlük ediyorum.»
Hancı elinde ekmek ve bir kalıp tereyağıyla geldi. Onları masaya koyarken gök gürleyerek şimşek çaktı. «Kötü bir gece, beyler.»
Bay Satterthvvaite, «Böyle bir gecede...» diye başladı ve sonra durdu.
Hancı onun bir soru sorarmış gibi sustuğunun farkında değildi. «Çok garip. Ben de bu sözleri söyleyecektim. Yüzbaşı Harwell yeni evlendiği karısını evine böyle bir gecede getirdi. Hem de kaybolmadan bir gece önce.»
Bay Satterthvvaite birdenbire, «Ah,» diye bağırdı. «Tabii ya!» Kirtlington Mallet adının kendisine neden yabancı gelmediğini anlamıştı. Üç ay önce Yüzbaşı Richard HarvveH'In ortadan kaybolmasıyla ilgili o şaşırtıcı hikâyeyi gazetelerde okumuştu. «Tabii ya. Olay Kirtlington Mallet'de oldu.»
Hancı, «Geçen kış o burada kalmıştı,» dedi. «Onu iyi tanırdım. Genç ve yakışıklı biriydi. Bir derdi olabileceği aklınıza bile gelmezdi. Bana sorarsanız onu öldürdüler. Kaç kez onun Miss Eleanor Le Couteau'yla atla dolaşmaya çıktığını gördüm. Bütün köy onların evleneceklerini söylüyordu. Gerçekten de öyle oldu. Miss Le Couteau çok güzel bir genç hanımdı. Kanadalı yani bir yabancı olmasına rağmen herkes onun hakkında iyi şeyler düşünüyordu. Esrarengiz bir şeyler var bu olayda! İşin içyüzünü hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz. Kocasının ortadan kaybolması genç kadını çok sarstı. Onun her şeyi satıp İngiltere'den ayrıldığını duydunuz herhalde? Burada yaşamaya dayanamadı. Herkes ona bakıyor, arkasından işaret ediyordu. Zavallı genç kuzucuk. Kara bir esrar bu.» Başını salladı. Sonra da birdenbire görevlerini hatırlayarak hızla odadan çıktı.
-T 162-
-163-
Bay Quin usulca, «Kara bir esrar...» diye mırıldandı. «Acaba?»
Bay Satterthvvaite sert sert sordu. «Scotland Yard bu esrarı çözemedi. Şimdi bunu biz mi yapacağız?»
Bay Quin, «Neden olmasın?» dedi. «Aradan üç ay gibi bir zaman geçti. Bu da durumu değiştiriyor.»
Bay Satterthvvaite ağır ağır, «Şu sizin acayip fikriniz,» diye mırıldandı. «İnsanların bir olayı o sırada değil de sonra daha iyi görebildiğine inanıyorsunuz.»
Bir sessizlik oldu.
Sonra yaşlı adam tereddütle, «Artık ayrıntıları doğru dürüst hatırlayabileceğimden emin değilim,» dedi.
Bay Quin usulca cevap verdi. «Bence hatırlıyorsunuz.»
Bu kadar teşvik yaşlı adam için yeterliydi. «Her şey bir yıl kadar önce oldu. Ashley Grange, Miss Eleanor Le Couteau'ya kaldı. Güzel bir evdi ama ihmal edilmiş ve yıllarca boş kalmıştı. Ev için Miss Eleanor'dan daha iyi bir sahip olamazdı. Genç kadın Kanadalı Fransızlardandı. Ailenin diğer üyeleri oraya Fransız ihtilali sırasında kaçmışlar ve genç kıza paha biçilemeyecek antikalar bırakmışlardı Miss Eleanor bir antika meraklısı ve kolek-siyoncusuydu. Çok de zevkliydi. O felaketten sonra evi, içindekilerle birlikte satmaya karar verdiğinde Amerikalı milyoner Bay Cyrus G. Bradburn yü ? binlerce sterlin ödedi.» Bay Satterthvvaite bir an durdu. «Bütün bunları hikâyeyle ilgileri olduğu için anlatmıyorum. Size genç Bayan Eleanor HarvveH'i tanıtmaya çalışıyorum.»
Bay Quin başını s illadı. «Oldukça önemli...»
Arkadaşı konuşmasını sürdürdü. «İşte karşımızda böyle biri var. Henüz yirmi üç ya ışında, esmer, güzel, yetenekli ve zengin. Bunu unutmamalıyız, t-leanor yetimdi. Sosyetede önemli bir yeri olan, kibar ve nazik Bayan St. Clair onunla birlikte oturuyordu. Ama servetinin yönetimi Eleanor'un elindeydi. Ve servet avcıları

her zaman av ararlar. On iki kadar parasız genç de Eleanor'un peşini bırakmıyordu. Avda, baloda, her yerde. Ülkenin en gözde bekârı sayılan Lord Leccan, genç kıza evlenme teklif etti. Ama Eleanor onu sevmiyordu. Sonra Yüzbaşı Richard Harvvell ortaya
çıktı.
«Yüzbaşı Harvvell, av için hana indi. Çok yakışıklı, neşeli, cesur ve pervasız bir gençti. Ve kendisini Eleanor'a sevdirdi. Tanışmalarından iki ay sonra nişanlandılar.
«Üç ay sonra da düğünleri yapıldı. Mutlu çift balayı için ülke dışına çıktılar. Sonra da Ashley Grange'e döndüler. Hancı biraz önce onların eve böyle fırtınalı bir gecede döndüğünü söyledi. Acaba bu bir işaret miydi? Kimbilir? Her neyse... Ertesi sabah erken saatte... yedi buçuğa doğru bahçıvanlardan John Mathias, Harvvell'in bahçede dolaştığını ve neşeyle ıslık çaldığını gördü. Yani neşeli ve mutluydu. Ama o andan sonra kimse Yüzbaşı Richard HarvveH'i bir daha göremedi.
«Genç adamın ortadan kaybolması açıklanabilecek gibi değildi. Endişe içindeki genç karısı durumu polise ancak ertesi gün haber verdi. Ve bildiğiniz gibi polis esrarı hiçbir zaman çözemedi.»
Quin, «Tabii bazı şeyler ileri sürüldü,» dedi. «Tabii ki! Yüzbaşı Harvvell'in öldürüldüğü iddia edildi. Ama öyleyse ceset neredeydi? Ayrıca onu öldürmeleri için ne sebep vardı? Bilindiği kadarıyla genç adamın hiçbir düşmanı yoktu.» Bay Satterthvvaite birdenbire durakladı.
Bay Quin öne doğru eğildi. «Genç Stephen Grant'ı düşünüyorsunuz sanırım.»
Yaşlı adam, «Öyle,» diye itiraf etti. «Hatırladığım kadarıyla Stephen Grant, HarvveU'in atlarına bakıyordu. Genç adam onu çok önemsiz bir neden yüzünden kovdu. Eleanor'la Harvvell eve döndükten bir gün sonra, çok erken bir saatte Stephen Grant'ı Ashley Grange'in yakınlannda gördüler. Delikanlı daha sonra ora-
165-
ya neden gittiğini açıklayamadı. Polis, Harvvell'in kaybolmasıyla ilgisi olduğunu düşünerek tutukladı. Ama aleyhinde delil yoktu. Sonunda salıverildi. Evet, işten kovulduğu için Harwell'e kin duyuyor olabilirdi ama bu güçlü bir cinayet nedeni sayılamaz. Herhalde polis bir şeyler yapması gerektiğini düşünüyordu. Demin de söylediğim gibi Richard HarvveH'in hiç düşmanı yoktu.»
Bay Ûuin düşünceli bir tavırla, «Bilindiği kadarıyla,» diye mırıldandı.
Bay Satterthvvaite başını onaylarcasına salladı. «Şimdi buna geliyoruz? Yüzbaşı Richard Harvvell hakkında ne biliniyordu? Polis onun geçmişini araştırmaya başladığında hiçbir şey bulamadı. Richard Harvvell kimdi? Nereden gelmişti? Adam gerçekten de birdenbire ortaya çıkmıştı. Mükemmel bir biniciydi. Maddi durumunun yerinde olduğu anlaşılıyordu. Kirtlington Mallet'de hiç kimse soru sormak gereğini duymamıştı. Eleanor Le Cou-teau'nun nişanlısının durumunu inceleyecek annesi, babası ya da bir vasisi yoktu. Başına buyruktu. Polis bu yüzden başka bir fikrin üzerinde durdu. Zengin bir kız ve küstah bir sahtekâr. Yani klasik hikâye!
«Ama durum böyle de değildi. Eleanor kimsesizdi ama Londra'da onun adına hareket eden deneyimli avukatları vardı. Onların açıklamaları esrarı aydınlatacağı yerde büsbütün karanlıklaştır-dı. Eleanor, ileride kocası olacak genç adama küçük bir servet vermek istemiş ama Harvvell bunu reddetmişti. Durumunun iyi olduğunu söylemişti. Ve polis Harvvell'in karısının servetinin bir peni'sine bile elini sürmediğini de kesinlikle kanıtladı.
«Yani Harvvell sıradan bir dolandırıcı değildi. Ama belki de o bu işi bir sanat haline sokmuş bir ahlaksızdı. Belki de Eleanor tekrar evlenmeye kalktığı zaman ona şantaj yapacaktı. Açıkçası ben de en akla yakın cevabın bu olduğunu düşünüyordum. Yani... bu geceye kadar.»
-166-
Bay Quin öne doğru eğildi. «Bu geceye kadar mı?» «Evet. Ama bu gece bu çözüm beni tatmin etmiyor. Harvvell, öyle birdenbire, hiç iz bırakmadan ortadan kaybolmayı nasıl başardı? Sabahın o saatinde? Bütün çiftçilerin işlerine gittikleri
sırada?»
«Bu söylediğiniz kesin değil mi? Çünkü bahçıvan onu görmüş.»
«Evet... bahçıvan... John Mathias. Acaba onun bu işle bir ilişkisi var mıydı?»

Bay Quin, «Polis onun üzerinde de dururdu,» dedi. «Polis Mathias'ı sıkı bir sorguya çekti. Ama adam ifadesini değiştirmedi. Karısı da onu destekledi. Adam, saat yedide seralara bakmak için evden çıkmış ve sekize yirmi kala da dönmüştü. Evdeki hizmetkârlar ise ön kapının yediyi çeyrek geçe çarpılarak kapatıldığını duymuşlardı. Yani Harvvell o saatte evden çıkmıştı. Ah! Evet, ne düşündüğünüzü biliyorum.» Bay Quin, «Acaba?» dedi.
«Öyle sanıyorum. Mathias'ın Harvvell'i öldürmek için yeterli zamanı olduğunu düşünüyorsunuz. Ama neden dostum, neden? Ve Mathias, Harvvell'i öldürdüyse, cesedi ne yaptı?»
Hancı elinde tepsiyle geldi. «Sizi beklettiğim için özür dilerim, beyler.» Tabaklardan yükselen kokular Bay Satterthvvaite'in hoşuna gitti. Nazik nazik, «Güzel,» dedi. «Çok güzel. Arkadaşımla Yüzbaşı HarvveH'in ortadan kaybolması olayından söz ediyorduk. Bahçıvan Mathias ne oldu?»
«Yanılmıyorsam Essex'te bir iş buldu. Burada kalmak istemedi. Anlayacağınız bazı kimseler ona yan yan bakmaya başlamışlardı. Ama açıkçası ben Mathias'ın olayla bir ilgisi olduğuna hiçbir zaman inanmadım.»
Adamlar yemeklerini yemeye başladılar. Yaşlı adam hancıya, «Şu Mathias,» dedi. «Nasıl biriydi?» — 167-
«Orta yaşlı, herhalde bir zamanlar güçlü kuvvetli biriydi. Ama romatizma yüzünden kamburu çıkmış, sakat gibi olmuştu. Romatizmadan çok çekiyor, sık sık yatryordu. Tabii çalışamıyor-du o yüzden. Bence Miss Eieanor çok iyi kalpli olduğundan onu kovmuyordu. Mathias artık bir bahçıvan olarak bir işe yaramıyordu. Ama karısı evde çalışıyordu. Eskiden ahçılık yapıyormuş. Her zaman diğerlerine yardıma gidiyordu.»
Bay Satterthvvaite hemen atıldı. «Peki, o nasıl bir kadındı?»
Ama hancının cevabı onu düşkırıklığına uğrattı. «Çirkin, orta yaşlı ve aksi biriydi. Galiba sağırdı. Tabii onu da kocasını da pek iyi tanımıyorum. Yüzbaşı Harvvell ortadan kaybolduğunda onlar buraya geleli bir ay olmuştu. Ama Mathias'in gençliğinde harika bir bahçıvan olduğunu söylüyorlardı. Bayan Eleanor'a bir sürü bonservisler vermişti.»
Bay Quin usulca sordu. «Bayan Eieanor bahçıvanlıkla ilgileniyor muydu?»
«Hayır, efendim. Sanmıyorum. O buradaki bahçıvanlara bol para veren ve sonra da yere diz çökerek toprakları karıştıran hanımlar gibi değildi. Bence aptallık bu... Bayan Eieanor burada fazla kalmıyordu. Sadece kışlan av için geliyordu. Geri kalan zamanı Londra'da ve o yabancı ülkelerdeki kıyı kentlerinde geçiriyordu.»
Bay Satterthvvaite, «Yüzbaşı Harwell'in başka bir kadınla ilişkisi var mıydı?» dedi.
Bay William Jones başını salladı. «Hayır, efendim, öyle bir şey yoktu. Kesinlikle. Kara bir esrar bu... Şimdi size peynir de getireyim.» Boş tabakları alarak odadan çıktı.
Hâlâ gök gürlüyor, şimşekler çakıyordu. Genç, somurtkan bir kız elinde peynir tabağıyla geldi. Uzun boylu, esmer ve oldukça güzeldi. Hancının kızı olduğu anlaşılıyordu.
Bay Quin, «İyi akşamlar, Mary.» dedi. «Fırtınalı bir gece.»
Kız başını salladı. «Böyle fırtınalı gecelerden nefret ediyorum.»
Bay Satterthvvaite şefkatle, «Gökgürültüsünden mi korkuyorsun?» diye sordu.
«Gökgürültüsünden korkmak mı? Ben mi? Ben hemen hiçbir şeyden korkmam. Hayır, fırtına gevezeleşmelerine neden oluyor. Sürüyle papağan gibi hep aynı şeyleri söylüyorlar. Lafa babam başlıyor. 'Bu bana zavallı Yüzbaşı Harvvell'in karısıyla geri döndüğü geceyi hatırlatıyor...' Ondan sonra laf uzadıkça uzuyor.» Mary, Bay Ouin'e döndü. «Onun nasıl konuştuğunu duydunuz. Ne anlamı var bunun? Geçmişi unutamazlar mı?»
Bay Quin, «Bir olay ancak sona erdiği zaman unutulur,» diye cevap verdi.
«Sona erdiği zaman mı? Olay sona ermedi mi? Belki de adam kendi isteğiyle ortadan kayboldu. Centilmenler bazan böyle şeyler yaparlar.»
«Onun kendi isteğiyle kaybolduğunu mu düşünüyorsun?» «Neden olmasın? Bu, Stephen Grant gibi iyi yürekli birinin onu öldürdüğünü iddia etmekten daha mantıklı bir şey. Stephen, Yüzbaşı Harvvell'i neden öldürsün? işte ben bunu bilmek istiyorum! Stephen bir gün içkiyi biraz fazla kaçırdı ve adamla küstahça konuştu. Ve o

yüzden de kovuldu. Ama ne olmuş yani? Yine iyi bir iş buldu. Bu bir insanı soğukkanlılıkla öldürmek için yeterli bir neden mi?»
Bay Satterthvvaite, «Ama polis herhalde onun suçsuz olduğunu anladı,» dedi.
«Polis mi? Polisin ne önemi var? Stephen geceleri meyhaneye geldiğinde herkes ona bakıyor. Aslında onun Harvvell'i öldürdüğüne pek inanmıyorlar. Ama yine de emin değiller. O yüzden de Stephen'e yan yan bakıp, ondan uzaklaşıyorlar. Hoş bir şey mi bu? Babam da Stephen'le evlenmemi istemiyor. Bana, 'Domuzlarını daha iyi bir pazara götürebilirsin, kızım,' diyor. 'Step-hen'e bir düşmanlığım yok. Ama o olayın iç yüzünü bilmiyoruz. Öyle değil mi?» Mary bir an durdu sonra da birdenbire bağırdı. «Zalimlik bu, zalimlik! Stephen bir sineği bile öldüremez! Ve

ömrünün sonuna kadar bazı kimseler onun Harvvell'i öldürdüğünü düşünecekler. Stepnen artık garip davranmaya başladı. Kalbi acılarla dolu. Doğrusu buna hiç şaşmıyorum. Ve o böyle davrandıkça, daha çok kimse işin içinde bir iş olduğunu düşünecek.» Yine durakladı. Bay Ûuin'e bakıyordu. Sanki bu açıklamaları yapmaya kendisini o zorlamıştı.
Bay Satterthvvaite çok üzülmüştü. «Bir şey yapılamaz mı?»
Mary hızla ona döndü. «Ancak gerçek Stephen'in kurtulmasını sağlayabilir!» diye bağırdı. «Harvvell bulunabilseydi ya da geri gelseydi...» Hıçkırdı ve hızla odadan fırladı.
Bay Satterthvvaite, «Güzel bir kız,» dedi. «Ve acı bir olay. Keşke bir şeyler yapabilseydik.»
Bay Quin, «Elimizden geleni yapıyoruz,» dedi. «Arabanızın hazır olmasına daha yarım saat var.»
Yaşlı adam ona baktı. «Ööyle konuşarak gerçeği bulabileceğimizi mi sanıyorsunuz?»
«Deneyimli bir insansınız.» Bay Quin ciddi bir tavırla konuşuyordu. «Bu görme gücünüzü güçlendirmiş. Başkalarının körleşti-ği yerde siz her şeyi görebiliyorsunuz.»
Bay Satterthvvaite memnun memnun, «İyi bir gözlemci olduğum kesin,» diye açıkladı. «Ben şimdi olaya şöyle bakıyorum. Bir şeyin nedenini anlamak için sonuca bakmamız gerekir... Bu olayda sonuç da şu: Eleanor evli ama yine de bir eş değil. Tekrar evlenmesi imkânsız. Ve olaya neresinden bakarsak bakalım Richard Harvvell esrarlı bir tip gibi gözüküyor. Birdenbire ortaya çıkan, geçmişi karanlık biri.»
Bay Quin, «Ben de aynı fikirdeyim,» dedi. «Harvvell kuşku uyandıran biri.»
«Evet. Şimdi devam edelim. Eleanor, o felaket yüzünden evli ama kocasız bir kadın. Bir daha evlenemeyecek. Cyrus Bradbury, Ashley Grange'i ve içindekileri küçük bir servet ödeyerek satın aldı. Essex'de biri de Mathias'a iş buldu. Ama herhalde Har—

vvell'in kaybolmasına Essex'deki o kimsenin ya da Cyrus Brad-bury'nin neden olduğunu düşünmüyoruz.»
Bay Quin mırıldandı. «Çok alaycısınız...»
«Şimdi-o önemli güne dönelim. Daha doğrusu HarvveH'in bu sabah ortadan kaybolduğunu düşünelim...»
Bay Quin itiraz etti. «Bu yılı seçmeyelim. Geçen yıla ne dersiniz? O yılı benim için özetler misiniz? Uygun kelimeleri seçmeyi çok iyi biliyorsunuz.»
Bay Satterthvvaite bir an düşündü. Ününü koruması gerekiyordu. «Bu bulmacalar ve hırsızlar yılıydı, diyebiliriz.»
Bay Quin arkadaşına hayranlıkla baktı. «Çok güzel. Bu bütün dünya için mi geçerli? Yoksa sadece ingiltere için mi?»
Yaşlı adam, «Bulmaca konusunda fazla bilgim olmadığını itiraf edeceğim,» dedi. «Ama hırsızlık Avrupa'da hızla yayılmıştı. Fransız şatolarının arka arkaya soyulduğunu hatırlıyorsunuz değil mi? Bir tek kişinin bu işi başaramayacağı düşünülüyordu. Şatolara girebilmek için mucize sayılacak şeyler yapılıyordu. Bazıları bunu akrobatlardan oluşan bir grubun yaptığına inanıyordu. Clondini'lerin yani. Ben bir keresinde onları seyretmiştim. Harikaydı. Bir anne, bir oğul ve bir kızdan oluşan bir gruptu bu. Ve esrarlı bir biçimde birdenbire ortadan kayboldular. Ama konumuzun dışına çıkıyoruz.»
Bay Quin güldü. «Fazla uzağa gitmiyoruz. Sadece Manş'ı

aşıyoruz.»
Bay Satterthvvaite birdenbire bağırdı. «Harvvell neden ortadan kayboldu? Neden? Neden? Bu inanılmayacak bir şey. Hokkabazlık.»
Bay Quin,.«Evet,» dedi. «Hokkabazlık. Bu olayı tam anlamıyla açıklıyor. Ortam meselesi. Ve hokkabazlığın temeli nedir?»
Yaşlı adam hemen cevap verdi. «Elin çabukluğu gözü kandırır.»
«Bu da her şey demektir, öyle değil mi? Gözü kandırmak? Göz boyamak? Bazan bu el çabukluğuyla yapılır. Bazan başka

şeylerden yararlanılır. Bir tabanca, kırmızı bir mendil, önemli gibi gözüken ama aslında hiç de öyle olmayan bir şey. Gözler önemi olmayan o gösterişli oyuna dalar ve o sırada gerçek şeyi de göremez.»
Bay Satterthvvaite öne doğru eğildi. Gözleri pınl pınldı. «Evet, doğru. Güzel bir fikir. İncelediğimiz olaydaki tabanca ya da kırmızı mendil neydi? İnsanın aklına takılan o önemli şey?» Hızla soluk aldı. «Harvvell'in kaybolması! Onu bir kenara attın mı geriye bir şey kalmaz.»
«Hiçbir şey kalmaz mı? Aynı işin dramatik oyunlara başvurulmadan yapıldığını düşünelim...»
«Yani Eleanor, Ashley Grange'i durup dururken Bay Brad-burn'e satsaydı? Ve buradan ayrılsaydı, öyle mi?»
«E?»
«Herhalde bu bazı dedikodulara neden olurdu. Evin içindeki eşyalarla fazla ilgilenmeye başlarlardı. Ah, bir dakika!» Bay Sat-terthvvaite bir an düşündü sonra da bağırdı. «Çok haklısınız! Harwell, sahnenin odasındaydı. Işıklar onu aydınlatıyordu. Ve o yüzden de Eleanor gölgede kalıyordu. Herkes, 'Yüzbaşı Harvvell kimdi?' diye soruyordu. 'Nereden geldi?' Ama Eleanor kocasını kaybettiği için kimse onun hakkında bir şey sormuyordu. Eleanor aslında gerçekten Kanadalı Fransızlardan mıydı? Harika antikalar ona gerçekten ailesinden miras mı kalmıştı? Aslında güzelim eşyalar Fransız şatolarından çalınmıştı! Çoğunun kolaylıkla satılması imkânsızdı. Bu yüzden Eleanor bir ev satın aldı. Buraya yerleşti. Tanınmış, dürüst bir ingiliz kadınına yanında oturması için para verdi. Sonra Harvvell çıkageldi. Plan zaten önceden yapılmıştı. Evlenme, kaybolma. Heyecan uyandıncı bir olay. Istırap çeken bir kadının kendisine geçmişte kalan mutluluğunu hatırlatan her şeyi satmak istemesinden daha normal ne olabilirdi? Amerikalı antikalardan iyi anlıyordu. Eşyalar gerçekten antikaydılar. Kimisi paha biçilemeyecek şeylerdi. Bradbury, bir teklifte bulundu. Eleanor da onu kabul etti. Ve buradan ayrıldı. Kederli, trajik bir tip. Büyük vurgun gerçekleşmişti, insanların gözlerini el çabukluğu aldatmıştı.» Bay Satterthvvaite durakladı. Yanakları kızarmıştı. Sonra ani bir alçakgönüllülükle, «Siz olmasaydınız ben bütün bunlan göremezdim,» dedi. «Beni garip bir biçimde etkiliyorsunuz. İnsana farkına varmadan söylediği sözlerin ne anlama geldiğini gösteriyorsunuz... Ama bazı şeyleri hâlâ anlamış değilim. Harwell'ln öyle ortadan kaybolması gerçekten çok zor bir şeydi. Ne de olsa bütün İngiliz polisi onu anyordu...»
Bay Quin, «Bence o Ashley Grange'in çok yakınında bir yerdeydi,» dedi. Anlamlı bakışları yaşlı adamın gözünden kaçmadı. «Mathi-as'ın kulübesi! Ama polis orayı aramış olmalı.»
Bay Quin, «Hem de tekrar tekrar,» diyerek başını salladı. Bay Satterthvvaite kaşlarını çattı. «Mathias...» Bay Quin ekledi. «Ve Bay Math *.»
Yaşlı adam dikkatle arkadaşınataktı. «Onlar belki de Clondi-ni'lerdi. Üç kişi. Çocuklar... Eleanor ve HarvveH'di. Anneleri ise o Bayan Mathias mıydı? Ama o zaman...»
Bay Ûuin saf saf, «Mathias'in romatizması vardı değil mi?» diye sordu.
Bay Satterthvvaite bağırdı. «Ah! Şimdi anladım! Ama bu yapılabilir miydi? Evet, yapılabilirdi sanırım. Dinleyin. Mathias, Ashley Grange'de bir ay kaldı. O sürede Harvvell'le Eleanor güya on beş günlük bir halayına çıktılar. Düğünden önceki on beş günüyse güya kentte geçirdiler. Zeki bir adam, Harvvell ve Mathias rollerini birarada yürütebilirdi. Harvvell, Kirtlington Mallet'teyken Mathi-as romatizma sancıları tuttuğu için yataktan çıkmıyordu güya. Bayan Mathias da bu masalı destekliyordu. Onun rolü önemliydi. Bayan Mathias olmasaydı biri gerçekten kuşkulanabildi. Dediğiniz gibi Harvvell, Mathias'in kulübesinde

saklandı. Çünkü o Mathi-as'dı. Plan uygulandığı ve Ashley Grange de satıldığı zaman Mat-hias'la sözde karısı Essex de bir iş bulduklarını açıkladılar. Ve John Mathias'la kansı böylece çıkıp gittiler.»
— 172 —
-173-
Oda kapısına vuruldu ve şoför Masters içeri girdi. «Araba kapıda, efendim.»
Bay Satterthvvaite'le Bay Quin ayağa kalktı. Bay Quin pencereye giderek perdeyi açtı. Ay ışığı odaya doldu.
Bay Quin, «Fırtına sona erdi,» dedi.
Bay Satterthvvaite eldivenlerini giyiyordu. «Gelecek hafta polis müdürüyle yemek yiyeceğiz,» diye açıkladı. «Ona... şey... konuştuklarımızı açıklayacağım.»
Bay Quin, «Bu kolaylıkla kanıtlanabilir,» dedi. «Ashley Gran-ge'deki eşyalarla Fransız polisinin göndereceği bir liste karşılaştırıldığında...»
Yaşlı adam başını salladı. «Doğru. Bay Bradbum için kötü bir şey bu ama...»
Bay Quin, «Yine de kayıba katlanabilir sanırım.» diye mırıldandı.
Bay Satterthvvaite elini ızattı. «Allahaısmarladık. Bu beklenmedik karşılaşmanın beni ne kadar sevindirdiğini anlatamam. Galiba yarın buradan ayrılacağınızı söylüyordunuz.»
«Belki de bu gece giderim. Buradaki işimi bitirdim. Bildiğiniz gibi ben böyle gelir giderim.».
Bay Satterthvvaite aynı sözleri daha önce de duymuş olduğunu hatırladı. Garipti bu.
Yaşlı adam dışarı çıkarak arabasına gitti. Lüks limuzinine binerek arkasına yaslandı. Göğsü zaferle şişmişti. Mary'nin kapıya çıkarak, gıcırdayan levhanın altında durduğunu gördü. Kendi kendine, hiçbir şeyden haberi yok, dedi. Neler yapacağımı bilmiyor.
Üzerinde 'Soytan Hanı' yazılı levha rüzgârda hafifçe sallanmaya devam ediyordu.
Bitti
Agatha Cristie _ Ölümün Tam Zamanı